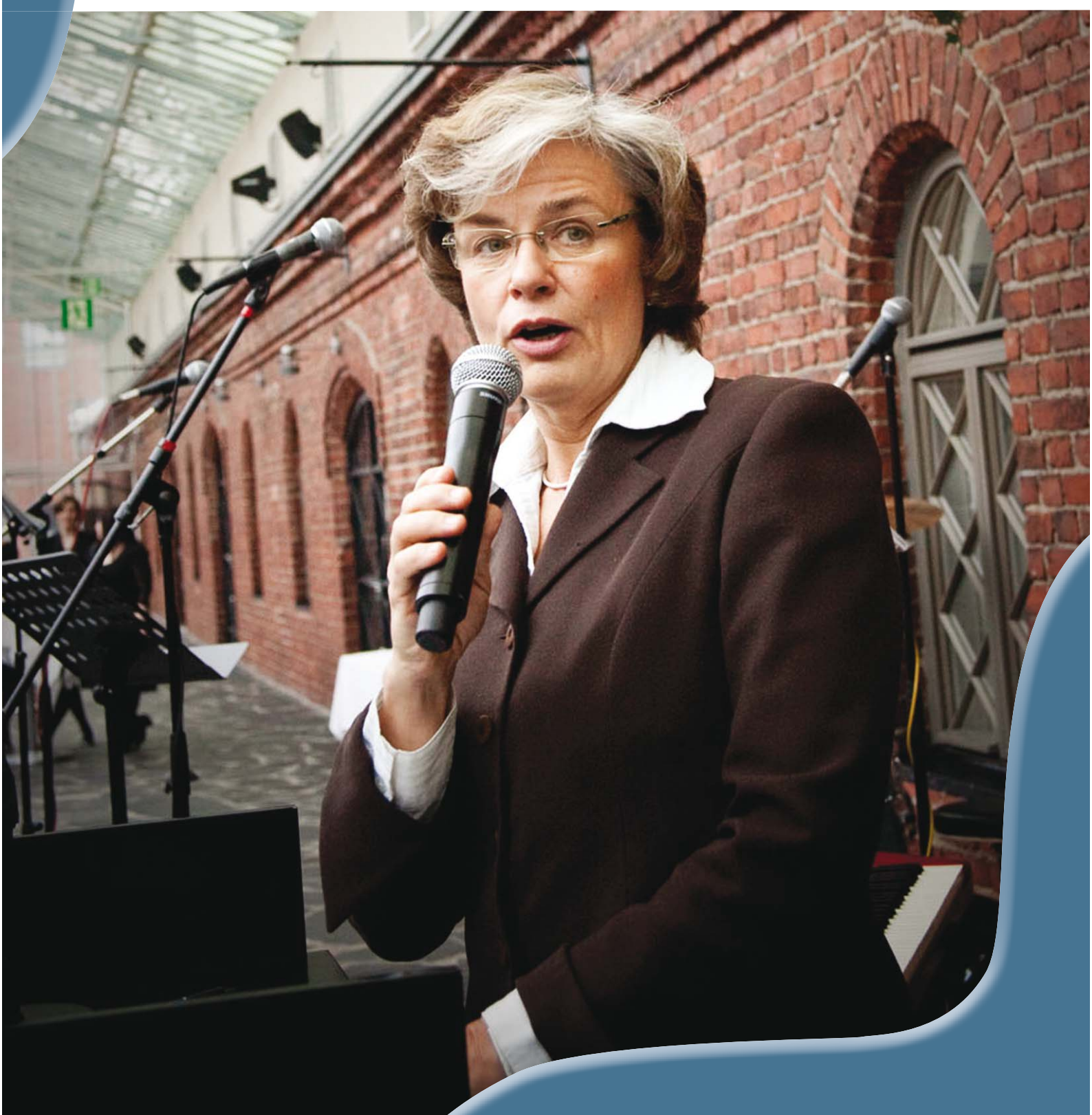

SIIRTOLAISUUS MIGRATION

2/2010

Siirtolaisuus – Migration 2/2010

37. vuosikerta / 37th year
ISSN 0355-3779

Julkaisija / Publisher

Siirtolaisuusinstituutti
Migrationsinstitutet
The Institute of Migration
Eerikinkatu 34, 20100 Turku, Finland
Puh. / tel. (0)2-2840 440
Fax (0)2-2333 460
email: kirsai@utu.fi
<http://www.siirtolaisuusinstituutti.fi>
<http://www.migrationinstitute.fi>

Pohjanmaan aluekeskus
Österbottens regioncenter
Regional Centre of Ostrobothnia
Keikulinkuja 1, 61100 Peräseinäjoki, Finland
Puh. / tel. (0)44-2592447
email: siirtolaisuusinstituutti@netikka.fi

Päätoimittaja / Editor-in-Chief

Ismo Söderling

Toimitussihteeri / Editorial Assistant

Kirsi Sainio

Toimittajat / Editors

Krister Björklund, Elli Heikkilä

Toimituskunta / Editorial Board

Siirtolaisuusinstituutin hallitus
Administrative Board of the Institute of Migration

Taitto / Layout

Kirsi Sainio

Tilaushinta 2010 / Subscriptions 2010

4 numeroa / nummer / issues
15 €/vuosi/år/year
OP 571113-11117
IBAN FI54 5711 1310 0011 17
OKOYFIHH

VAMMALAN KIRJAPAINO OY

Sisältö • Contents

• *Ismo Söderling*
Pääkirjoitus

• *Maria Riala*
Alternative futures of second-generation immigrants on the Finnish labour market in 2020

• *Outi-Kristiina Hännikäinen*
Suomalaisen siirtolaisyhteisön maisema tutkimuskohteena

• *Irene Halmari-Meneses & Helena Halmari*
Finnish women in Gainesville, Florida

• *Rahşan İnal*
Football Labor Emigrations within Globalization and the sample of Turkey

• *Anne Leppänen*
Maahanmuuttajat kaupunkiviljelijöinä

• *Krister Björklund*
Sverigefinländarnas långa väg från invandrare till minoritet

• *Elli Heikkilä*
Tutkimusjohtajan palsta

• **Siirtolaisuusmuseon kuulumisia**

• **Kirjat • Böcker • Books**

Kansi: Maahanmuuttovirasto täytti 15 v. 2.3. ja valtiovallan tervehdyksen tilaisuuteen toi Maahanmuuttoministeri Astrid Thors. Kuva: Riitta Vuorela.

Suomalainen muuttoliikekeskustelu hakusessa

Ismo Söderling

Meistä suomalaisista on joskus sanottu, että osaamme vaieta kolmella kielellä. Sosiaalisia taitojamme ei siis pidetä kovinkaan hyvinä. Sanan säilän sijasta panemme liikkeelle puukkoja ja puntareita. 1900-luvun alun siirtolaistemme lähtöä kaukomaille ei aina katsottu hyvällä. Tästä olkoon esimerkkinä vaikkapa Ilmari Kiannon tunnettu runo ”Nälkämaan laulu” vuodelta 1911. Runon viimeisellä rivillä todetaan lakonisesti ”*raukat vain menköhöt merten taa*”. Tekstin sävelsi myöhemmin Oskar Merikanto ja laulu tunnetaan nykyisin Kainuun maakuntalauluna. Tuskinpa raukkoina voidaan pitää ihmisiä, jotka halusivat turvata oman tai perheensä tulevaisuuden.

Olen usein puhunut ja kirjoittanut, että Suomessa olisi viimeistään nyt aloitettava keskustelu maahanmuuttoon liittyvistä kysymyksistä. Maassamme on jo yli 200 000 ulkomailla syntynyttä jälkeläisineen. Esimerkiksi Turussa on maahanmuuttajia lähes 10 000 henkeä eli suunnilleen saman verran kuin suomenruotsalaisia.

Kun suomalainen yhteiskunnallinen vaikuttaja lausuu jotain maahanmuutosta, toisen puolueen edustaja ei jatka keskustelua, vaan saattaa todeta tylästi, että ’puhujalla on ollut väärässä, hän puhuu vastenmielisesti tai ei ymmärrä sanomaansa’. Suomalaisesta muuttoliikekeskustelusta puuttuu pesäpallomainen toiminta: pesäpallo jos mikä on joukkuepeliä. Miettikääpä pesäpallon ajolähtötilannetta. Jokaiselta kolmelta pesältä lähtee kaveri juoksemaan samanaikaisesti kun tulee oiva lyönti. Mutta mitä tekee vastapuoli? Koppari nappaa pallon, toimittaa sen kolmospesälle, sieltä pallo lähtee viuhuen kakkoselle ja lopulta kotiin. Kolme nopeaa heittoa, kolme paloa ja peli päättyy. Miksi suomalaisista maahanmuuttokeskustelua ei voida käydä samalla lailla: otetaan koppi, katsotaan mihin seuraavaksi kannattaa pallo toimittaa – ja pannaan peliväline liikenteeseen. Maahanmuuttoasiat jos mitkä edellyttävät kansallista konsensusta, yksituumaisuutta ja yhteispeliä.

Keskusteltavaa Suomessa muuttoliikkeen alalla löytyy: miten pystymme kotouttamaan perheen yhdistämisten kautta tulevat tuhannet maahanmuuttajat? Miten saamme maahanmuuttajien kantaväestöön verrattuna kolminkertaisen työttömyysasteen alas? Miten pystymme huolehtimaan maahanmuuttajalasten koulumenestyksestä ja perheiden hyvinvoinnista ja niin edelleen. Vähitellen myös kulttuuriset kysymykset nostavat maahanmuuttokeskustelussa päätään: miten saamme viestimme perille siitä, että Suomessa vallitsee pohjoismainen tasa-arvo sukupuolten välillä? Emme myöskään kasvatuksessamme salli lasten fyysistä kurittamista tai sukuelinten silpomista. Samoin lakimme on aika tiukka moniavioisuudenkin suhteen. Ja kylähän peruskouluissamme islamin uskonnosta voi lapsille hyvin kertoa myös kantasuomalainen opettaja.

Jokainen maahanmuuttaja on resurssi Suomelle. Toisaalta jokainen maastamuuttaja on menetys meille. Suomesta on lähtenyt lähistoriamme aikana noin 1,3 miljoonaa ihmistä siirtolaisiksi, heistä lähes miljoonaa on jäänyt pysyvästi. Ulkomaille siirtyneet suomalaiset eivät ole laulun sanojen mukaan raukkoja – he ovat olleet ja ovat jatkossakin vastuullisia, omista asioistaan huolehtivia ihmisiä. Siksi ei ole liikaa vaadittu, että myös kotimaa muistaa ulkomaille siirtyneitä suomalaisia ja heidän jälkeläisiään. Siirtolaisuusinstituutin tehtävänä on osaltaan vaalia tätä perintöä. Samaa tekee lisääntyvässä määrin myös Seinäjoelle perustettu Suomen Siirtolaisuusmuseum. Pohjanmaaltahan lähti yli puolet Amerikan siirtolaisistamme. Juurille on myös helppo palata katsomaan esivanhempien lähtöalueita. Tässä mielessä Suomen Siirtolaisuusmuseon saaminen ja laajentaminen on kansallinen tehtävämme.

Edellä totesin, että aina ei siirtolaisten lähtöä pidetty hyvänä – ja laulut olivat sen mukaisia. Mutta maailmaa muuttuu, ja onneksi nuoret sen tekevät. Samalla kun toivotan kaikille lukijoilleni ympäri

maailmaa oikein hyvää kesää, vinkkaan kuultavaksi uutta suomalaista musiikkia. Suomea valloittaa tällä hetkellä pohjalainen musiikkiyhtye ”Lauri Tähkä ja Elonkerjuu”. Yhtye yhdistää hienolla tavalla nykymusiikin ja pohjalaisen perinnemaiseman ihmiseen. Niillä lukijoillani joilla on tietokone, katso-kaapas siunatuksi lopuksi yhtyeen esittämä kappale ”Pauhaava sydän”.

Laulu löytyy osoitteesta www.youtube.com. Kirjoittakaa hakusanoiksi ”lauri tähkä ja pauhaava sydän”. Miten hienolta kuulostaakaan kertosäe: ”...jos tunne on suoraa ja järki väärää – kuka järjen säätää ja tunteen määrää”. Siinäpä eväitä suomalaiseen muuttoliikekeskusteluun.

In search of an immigration debate in Finland

It is sometimes said about us Finns that we know how to be silent in three languages. In other words, our social skills are not considered very good. When a political player here in Finland says anything at all about the issue of immigration, his or her political counterparts never join the discussion, but instead come out with laconic statements such as ’the speaker is wrong, speaks offensively, or doesn’t know what he or she is talking about’. Finnish immigration debate is sorely lacking in the team spirit espoused by our national pastime *pesäpallo*, or Finnish baseball – a game where everyone plays for the team.

There is a lot to talk about in Finland with regard to immigration: how do we help integrate the thousands of immigrants coming here through family reunification? How do we bring down the high rate of unemployment among immigrants, or ensure school

achievement for immigrant children, or make sure that immigrant families enjoy a high level of well-being? Slowly, too, cultural issues are becoming part of the immigration debate: we have to find a way to convey the message that in Finland we live according to the Nordic model, where women and men are equal, and that we don’t permit physical punishment or genital mutilation of children. Our laws concerning polygamy are also rather exacting, and in our schools, we hold the view that the religion of Islam can just as well be taught by a native Finn.

It is also important that we in Finland recall those who have gone on to live abroad, including their descendants. It is the job of the Institute of Migration to help foster this tradition. The newly established Finnish Emigrant Museum in Seinäjoki is more and more involved in fulfilling this same mission. After all, more than half of our emigrants to America came from the region of Pohjanmaa, or Ostrobothnia. It is easy to discover your roots and visit the places where grandparents once left, and having and expanding this museum is a shared national endeavor.

An Ostrobothnian band, *Lauri Tähkä ja Elonkerjuu*, is currently sweeping the nation. The group beautifully fuses contemporary music and Ostrobothnian heritage, imagery and character. Those of our readers with a computer can see for themselves and see the group performing their song “Pauhaava sydän” (“thundering heart”) at www.youtube.com. (Search for “lauri tahka ja pauhaava sydän”.) Watch out for this wonderful refrain: “...jos tunne on suoraa ja järki väärää - kuka järjen säätää ja tunteen määrää” – “if the feeling is true and the sense is wrong – who tells you what’s sensible, what feelings belong”. Think of this when you think of the Finnish immigration debate.

Alternative futures of second-generation immigrants on the Finnish labour market in 2020

Maria Riala

Abstract

Most of the second-generation immigrants in Finland are still rather young, but they will begin to enter the labour market in larger numbers within the next ten years. Thus it is interesting to consider their possible futures on the labour market in advance. This article focuses on the factors influencing the labour market performance of second-generation immigrants in Finland, and on the pathways to alternative possible futures.

The data for this study was mainly gathered by means of a futures workshop, a qualitative method of studying the future. It was supplemented by a questionnaire and interviews, and in total there were 13 informants.

According to the workshop participants the factors which most influence the labour market opportunities of second-generation immigrants are social networks, attitudes, structural obstacles, level of education, language skills, personality, appearance, and family. The scenarios created on the basis of the findings of the workshop and the questionnaire portray alternative futures, and show that positive as well as negative developments are possible.

The overall tone of the findings was quite optimistic, and there seemed to be a belief in equal opportunities. This is in contrast with findings in other European countries, and it would be useful to address possible problems before they become engrained.

As a result of higher volume of migration, the number of second-generation immigrants, i.e. children of immi-

grants, has been increasing all over the world, including Finland. Their acculturation is recognised as having a significant impact on multiculturalism in the receiving society. Performance on the labour market is often considered as an indicator of broader acculturation.

In this article second-generation immigrant is defined as a person whose both parents are foreign-born and who has either been born in Finland or who has immigrated here in primary school age or earlier. This definition corresponds with that of Portes and Rumbaut (2001, 23), and also has similarities with the general Finnish usage of the term, which refers to persons with immigrant background (Alitolppa-Niitamo 2004, 50). However, it should be noted that different definitions of second-generation immigrants are used in the literature.

This article is based on my master's thesis (Second-generation immigrants on the Finnish labour market in 2020 – Alternative futures). In my thesis I sought the most important factors influencing the labour market opportunities of second-generation immigrants in Finland, explored the alternative possible futures and pathways to those futures, and analysed the results in the light of theories and findings of previous studies. In this article the focus is on the factors influencing labour market opportunities and on the pathways to alternative futures.

Second-generation immigrants in Finland

Similarly to many other countries, Finland has also experienced a rise in the number of immigrants, and a large majority of them are in the age group 25–44 (Martikainen 2008, 49). This age structure makes it very likely that they will set up families in Finland, which in time will lead to an increase in the size of the second generation.

This article is based on Maria Riala's master's thesis at the Turku School of Economics. The thesis is available online through the library of the Turku School of Economics and in the Web reports series of the Institute of Migration.

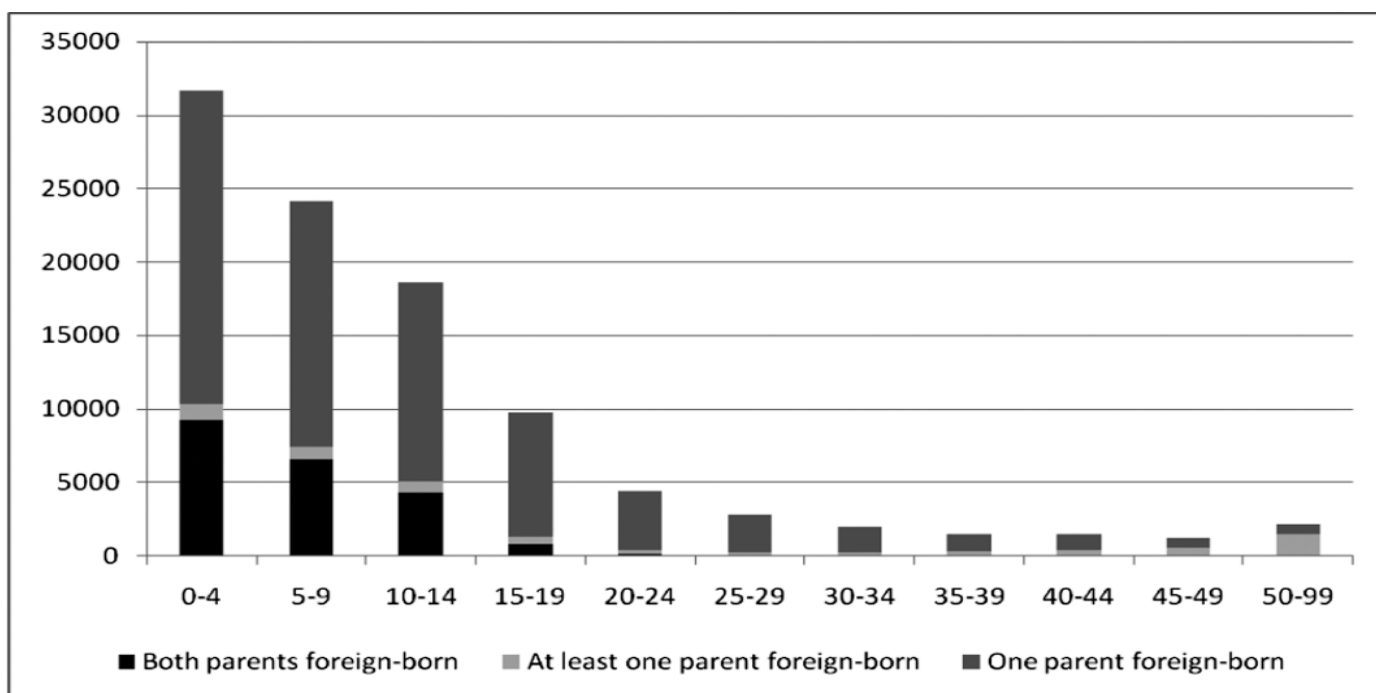

Figure 1: People born in Finland with at least one foreign-born parent, according to age, in December 2007 (Statistics Finland 2008).

At the moment the second generation in Finland is rather small and varied in terms of their parents' origin. As can be seen from figure 1, second-generation immigrants in Finland tend to be very young. The peak of the Finland-born second-generation is in the age group 0–4, and similar tendency can be seen even if those people with one Finnish parent are included. Thus the labour market status of second-generation immigrants is to a large extent an issue for the future.

In terms of numbers, in December 2007 there were 21,429 people who had been born in Finland whose both parents were foreign-born. It is possible to add young immigrants to this figure and arrive at an estimate for the number of second-generation immigrants in Finland. By combining data from Martikainen (2008, 49), and Statistics Finland (2008 and 2009b) it is possible to state that the maximum size of the second-generation in Finland is 66,401. This number includes some people who have immigrated at the age of 13 or 14, and possibly also some immigrants with Finnish parents. On the basis of this data it appears feasible to assume that the current population of second-generation immigrants in Finland numbers approximately 60,000.

If children with immigrant background are classified according to their native tongue Russians, So-

malis, and Estonians emerge as the largest groups. The number of children whose native tongue is Russian is almost twice the number of Somali-speakers (Kartovaara 2007, 23). When the whole population, not just children, is analysed, Russians and Estonians emerge as the largest groups, followed by English-speakers, Swedes, and Somalis (Statistics Finland 2009a). This would seem to suggest that the largest second-generation groups in Finland will probably be Russians, Estonians, and Somalis, although their precise shares are at present unknown.

Studies concerning second-generation immigrants in selected European countries

Immigrant youth in Finland have been studied to an extent, but there is rather limited information available on their performance in education, or on the labour market. The latter is to be expected, when the age structure of the second generation is taken into account. Second-generation immigrants and their performance on the labour market and in education have been studied to a greater extent in many other European countries. In a review of studies done in Sweden, France, Germany, and the UK four significant points emerged.

Firstly, second-generation immigrants faced some inequalities in all these countries. The case countries differ both in terms of immigration policy and in terms of the type of welfare state. The persistence of inequalities despite these differences would seem to signify that these factors do not determine the outcomes for second-generation immigrants. Secondly, second-generation immigrants often underperform in education, but much of this gap can be explained by their parents' socioeconomic position (see for example Kristen and Granato 2007). Thirdly, those studies which analysed labour market performance tend to show that second-generation immigrants are more similar to natives than their parents are, but that they still face some disadvantages not explained by differences in education (e.g. Hammarstedt 2009). Finally, in the studies that addressed the question, there were differences between second-generation immigrants from different backgrounds.

These results give some indication of what the situation of second-generation immigrants in Finland might be at the moment and in the future. However, there are some pitfalls in comparing Finland with these countries. One significant issue is that the number of immigrants and second-generation immigrants in Finland is still very low in comparison to these case countries. On the one hand assimilation, for example in the labour market, might be easier when there are only small numbers of persons with immigrant background, but on the other hand larger minority groups might increase the level of tolerance in a society. Another interesting issue is the long history of Swedish-speaking, Sami, and Roma minorities in Finland. The development of strategies to deal with these groups might have prepared Finland for immigrants. Thus the conclusions from other countries will probably not be fully applicable to Finland.

Methodology

The main data gathering method of this qualitative study was a futures workshop, which was supplemented by a qualitative questionnaire and interviews.

The most time-consuming part of the research process was the selection of the informants, who included both the workshop participants and the interviewees. I needed informants who were second-

generation immigrants with some work experience, researchers studying immigration, or people working with immigrants. In order to find the participants I used a combination of direct contacts, contacting organisations, and snowballing, i.e. asking for suggestions of others who might be interested in participating. Over the course of two months I sent out a total of 83 invitations, and managed to get 10 participants for the workshop and three interviewees. The informants come from the three groups I wanted to include, but for example second-generation immigrants on the margins of society were not represented.

The workshop participants included two second-generation immigrants, one of Iranian background and one of Russian background. Both of them had come to Finland as young children. Three researchers participated in the workshop, and they specialise either in immigrant youth or in immigrants on the labour market. Three participants work with immigrants, either full-time or in addition to their main job, and one of them actually assists immigrants looking for work. The last two participants belonged to a mixed category, i.e. they do some research on immigrants and work with immigrant issues to some extent, but do not fall squarely in either group. The gender distribution among the participants was skewed towards women, as seven out of the 10 participants were women. The age distribution was rather wide, although the majority of people were in their twenties or thirties. The interviewees comprised one researcher on migration and labour markets, and two first-generation immigrants working with immigrants or immigration issues.

Before the workshop I sent the participants a questionnaire designed to gather information about the current situation of second-generation immigrants on the labour market. This qualitative questionnaire gave starting points to the discussion in the futures workshop and also left more time for thinking about the future.

The main method of data gathering in this study, the futures workshop, is a qualitative method of studying the future. It enables the participation of a wide range of stakeholders and offers many of the benefits of focus groups, such as the emergence of new ideas through open discussion. In the development of the futures workshop I took the guidelines set by Jungk and Müllert (1987) as a starting point. According to them, at first the problems related to the topic of the work-

shop are identified. The participants then brainstorm to create both solutions to the problems and alternative futures. The solutions explain the end state, what the situation is when the problems have been resolved, and can also be called visions. After brainstorming the visions and the futures are then assessed in terms of how interesting and realistic they are. Some of the visions are then discussed further and developed into strategies, plans of how to achieve the solution. The results of the process are generally published at the end.

The major modification I made was to remove the problem focus of the original approach, because very little is known about the labour market position of second-generation immigrants and I did not want to make unfounded assumptions. I also made the workshop a little more structured to allow for discussion of more factors in a limited time.

The futures workshop was organised in August 2009 in Helsinki. It began with short introductions of the participants, after which the main part of the workshop began. I had plotted the results of the questionnaire on a mind map, and I began by briefly presenting them to the group. The mind map was then filled with factors which might influence the labour market performance of second-generation immigrants. The next stage was narrowing down the range of variables to eight, manageable key ones. This was done by voting, each participant having eight votes which they could divide up or concentrate on their favourites. The selected variables were plotted on a futures table which was projected on the wall. The participants then filled in the table with different possible future states for each variable. As the last stage of the workshop the participants created alternative futures by selecting one state for each variable so that that together these formed a coherent future.

I was also interested in finding out how we could get from the present to those three different futures. In order to provide some idea of this, I created scenarios, i.e. descriptions of pathways to the future, to explain how they could be reached. Scenarios are one of the most commonly used tools in futures studies, as they are helpful in highlighting important crossroads and decisions that need to be taken. I got the end points for the scenarios from the results of the workshop, and the starting points from the results of the questionnaire, when possible. If the replies to the questionnaire had not covered a particular variable, I used data from the

workshop or from previous studies in Finland. I then filled in the middle stages of the development to describe the developments to 2020, and to form a logical pathway where the important choices and actions were clearly portrayed.

The interviews were used mainly to supplement the other data and to provide a broader picture, and their results are not included in this article.

Factors influencing the labour market performance of second-generation immigrants

The discussion in the workshop covered a wide variety of topics, but eventually these were narrowed down to the eight most important variables influencing the labour market opportunities of second-generation immigrants in Finland. According to the workshop participants these are social networks, attitudes, structural obstacles, level of education, language skills, personality, appearance, and family. ‘Attitudes’ refers to the attitudes of the population as a whole towards immigrants. ‘Structural obstacles’ represents factors such as language requirements for certain jobs. ‘Family’ is mainly thought to signify the role the family has in supporting the children in, for example education, and does not refer to the socioeconomic background. The meaning of the other variables should be clear.

One noteworthy issue is that the majority of these variables are those which influence the labour market performance of everyone, not just second-generation immigrants. Social networks, level of education, language skills, personality, and family background influence the labour market performance of all people to some extent. Even appearance impacts labour market possibilities for most people, although its role might be greater for people whose appearance is different from that of the majority of people. The variables which mostly influence the labour market possibilities of persons with immigrant background are attitudes and structural obstacles. This emphasis on factors which influence the labour market performance of most people could mean that the opportunities of second-generation immigrants are perceived to be equal to those of native Finns. Alternatively the emphasis might be due to the difficulty of focusing only on second-generation immigrants.

It is difficult to make definite claims on the basis of a qualitative study, and thus these factors should be taken only as an indication of potentially important factors. However, it is interesting to note that they correspond to an extent with theories on labour markets, such as Granovetter (1974) which emphasise the importance of social networks in finding work, as well as to findings of earlier studies on second-generation immigrants in Europe.

Scenarios

In developing the alternative futures into scenarios, one general assumption was that recovery from the current economic downturn would take time. This assumption was based on the experiences of the recession of the early 1990s which had long-term repercussions, and on the more global nature of this downturn, which might make recovery even more uncertain. The recovery might not, and hopefully will not, last until 2020, but it will probably influence the future path of the Finnish society.

The three scenarios represent the continuation of current trends, positive, and negative developments, as defined by the participants of the workshop. They are only some alternatives, and the real outcome will depend on our actions, but nevertheless these scenarios should highlight some possible outcomes of decisions between now and 2020. If more than three scenarios had been created, they would have shown a wider range of alternatives, and thus could have highlighted important features which might now have been ignored.

Scenario 1: A step towards multicultural Finland

The rate of immigration continues to increase and as a result Finland becomes more multicultural, although to a limited extent. Immigrants find employment more easily than at present because they are no longer perceived so differently from native Finns as they are today. This leads to the broadening of immigrants' social networks, which in their turn make finding work easier both for first- and for second-generation immigrants. In 2020 work-related networks have a central

role when it comes to second-generation immigrants finding work. Second-generation immigrants also benefit from the much wider recognition of their good skills in Finnish.

An efficient campaign is organised against the anti-immigrant sentiments, and this campaign does not remain at the level of mere talk about tolerance. As a result anti-immigrant attitudes move more and more to the margins of society. In 2020 Finnish society exhibits both tolerance and attitudes according to which foreigners should adapt to the Finnish culture. Some employers still have doubts about hiring persons with immigrant background, and this resistance has been influenced also by the worsening economic situation. In addition to these issues, as multiculturalism increases, second-generation immigrants have to think about their identities and about their position in between two cultures in more depth. These developments result in the continuing importance of appearance in recruitment and make living in between two cultures a challenge also in 2020.

Even though there are several improvements, there are also negative developments. The government attempts to battle the economic crisis with actions designed to increase the rate of employment. These actions target the population as a whole, and there are no attempts to remove the structural obstacles faced by persons with immigrant background. Resources to combat falling out of the education system are not available due to economic constraints. As a result some second-generation immigrants perform well in education, but others fall outside the educational system. Even the positive attitudes of immigrant families do not help, since many of them are unable to find clear information about the Finnish educational system. Thus in 2020 the structural obstacles remain similar to those of today: the second generation has a fragmented level of education, and immigrant families are unfamiliar with the educational system.

In sum, the labour market opportunities of second-generation immigrants are somewhat better in 2020 because they can utilise wider social networks and language skills are not an obstacle to finding work. Nevertheless they face more structural obstacles and prejudices than the native Finns do, and this leads to weaker opportunities than those of natives but better than those of first-generation immigrants.

Scenario 2: Finland as a multicultural hotspot

The rate of immigration increases at a considerably faster pace than is the case at present and thus Finland becomes even more multicultural. Increased immigration and a challenging economic situation occur simultaneously, and this leads to ever more people searching for work and study opportunities abroad, and to increases in migration from Finland. In 2020 the role of transborder networks on the labour market is thus significantly greater than at present. The increasing level of immigration also leads to more contacts between native Finns and people with immigrant background. These successful encounters lead to better recognition of opportunities offered by immigrants. Therefore in 2020 multiculturalism is valued both in itself and because of the economic opportunities, such as beauty parlours offering exotic treatments, it offers.

Greater numbers of persons with immigrant background are seen in the Finnish media, for example as reporters, which makes ethnic diversity more of an everyday occurrence. Second-generation immigrants also begin to increasingly recognise the benefits they may gain through their knowledge of two cultures. This applies on the labour market, but also in the society in a wider sense. In 2020 the experiences of second-generation immigrants of living in between two cultures are an asset on the labour market. This increases their self-confidence, and the importance of appearance in recruiting is much smaller than today.

The public sector begins to acknowledge the fact that the Finnish society cannot afford to waste labour resources, and starts to develop measures to make it easier for persons with immigrant background to enter the labour market. The educational sector begins to develop effective means to prevent marginalisation of all students. At the same time the popularity of vocational training continues to rise. The fact that immigrant families may lack knowledge of the Finnish educational system is recognised and clear information packages about it are developed for them. As a result in 2020 second-generation immigrants continue their education either in institutes of higher education or in vocational schools. Their families still support the fast gaining of vocational qualifications, as these are thought to offer better opportunities on the labour market.

In terms of the labour market it is accepted that in order to recover from the recession, the labour force must be fully utilised. Thus plans to abolish structural obstacles begin to emerge. One suggestion is the removal of the requirement of Swedish skills for public offices. These actions are successful. In 2020 the labour market allows for multiculturalism to much greater extent than at present, and for example the requirements concerning Swedish skills have been abolished.

Overall the labour market opportunities of second-generation immigrants are much better in 2020 than at present. They face no more obstacles than the native Finnish youth because they have a similar level of education and equally wide social networks. They are also better able to utilise their cultural background, which improves their labour market opportunities in an increasingly international Finland.

Scenario 3: Anti-immigrant Finland

Finland is hit heavily by the global recession, while immigration continues to increase. At the same time immigrants are subject to considerable negative publicity in the media. The combination of these events leads to rising anti-immigrant attitudes and immigrants face more and more prejudices in their everyday life. In 2020 the Finnish society only values Finnish mainstream culture, which means that the society is mono- not multicultural. The government responds to the will of the people and focuses measures to increase employment rate on native Finns. This is achieved for example by setting up standards for language skills. Thus by 2020 more structural obstacles have been created on the labour market. These hinder second-generation immigrants as they try to find employment.

Persons with immigrant background are laid off much more frequently than the natives. As a result they fall out of work-related networks and their social networks become narrower in other ways as well. Multiculturalism is not valued and people, even native Finns, whose appearance is in some way unusual, face many barriers in recruitment. Second-generation immigrants encounter problems in education both in the form of attitudes and for example in interviews taken as part of entrance exams. The growing immigrant population is concentrated in specific residential areas, and because

of the hostile attitudes they face immigrant families tend to rely even more on each other.

In 2020 these developments have led to a labour market situation where the immigrant economy operates separately from the wider labour market. In the general market the companies have strict requirements concerning the appearance of employees, who must fit in with the company image. In the immigrant economy the situation is very different. Among the immigrant population the level of earnings has a central role because the Finnish social support system has been altered significantly as a consequence of the recession. In the immigrant economy the importance of immigrant networks in finding work is significant. Traditional skills are highly valued and second-generation immigrants tend to get their education through apprenticeship contracts. In the immigrant economy the minority languages have a key role, and for example the importance of skills in Russian is great. Traditional values, such as the central role of the family, are dominant also in other fields of community life.

In 2020 the labour market position of second-generation immigrants is considerably weaker than at present. They face hostile attitudes and considerably more structural obstacles than the natives do. They have employment opportunities within the ethnic economy, but finding work in the general market is difficult.

Conclusions

On a general level the findings of my research show a marked tendency for optimism. The labour market opportunities of second-generation immigrants at present were thought to be similar to those of native Finns, even if they might face some additional challenges, and there was faith in their future opportunities.

The workshop participants thought that the future labour market opportunities would mainly be influenced by factors which impact the labour market performance of everyone. This can be seen as connected to the optimistic tendency, and appears to signal a belief in equality. As the scenarios show, equal opportunities could be achieved in the future.

It is, however, useful to refer back to studies done in other European countries. In all the case countries second-generation immigrants have failed to reach

equal status on the labour market. In particular the connection between parents' socioeconomic status and the educational performance of children can lead to persistence of inequalities in further immigrant generations. This might be the case also in Finland, and thus it is useful to be alert to possible inequalities, so that they can be counteracted in advance.

The scenarios portray some alternative futures, and display possible results of different courses of action. If the possibilities of second-generation immigrants in Finland are really influenced by similar factors as native Finns, equality and successful multiculturalism can be achieved. However, it would appear sensible to study, for example, the educational performance of second-generation immigrants, in order to address possible inequalities before they become engrained.

References

- Alitolppa-Niitamo, Anne (2004) *The Icebreakers: Somali-Speaking Youth in Metropolitan Helsinki with a Focus on the Context of Formal Education*. Väestöntutkimuslaitos, Väestöliitto, Helsinki.
- Granovetter, Mark (1974) *Getting a job: a study of contacts and careers*. Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts.
- Hammarstedt, Mats (2009) Intergenerational mobility and the earnings position of first-, second- and third-generation immigrants. *Kyklos*, vol. 62, no 2, 275–292.
- Jungk, Robert – Müllert, Norbert R. (1987) *Tulevaisuusverstaat*. Waskipaino, Karkkila.
- Kartovaara, Leena (2007) Kerro, kerro tilasto, ken on maahanmuuttajalapsi! *Hyvinvointikatsaus 1/2007*, Tilastokeskus, Helsinki.
- Kristen, Cornelia – Granato, Nadia (2007) The educational attainment of the second generation in Germany: Social origins and ethnic inequality. *Ethnicities*, 7(3), 343–346.
- Martikainen, Tuomas (2008) Maahanmuuttajaväestön sukupuolittuneisuus, perheellistymisen ja sukupolvisuus. In: *Maahanmuuttajanaiset: kotoutuminen, perhe ja työ*, ed. by Tuomas Martikainen – Marja Tiilikainen. Väestöliitto, Helsinki.
- Portes, Alejandro – Rumbaut, Rubén G. (2001) *Legacies: the story of the immigrant second generation*. University of California press, Berkeley and Los Angeles.

Statistics Finland (2008) Suomi-syntyinen väestö iän ja vanhempien syntymämaan mukaan 12/2007. Data received from Statistics Finland on 16.12.2008.

Statistics Finland (2009a) The population of Finland in 2008. http://www.tilastokeskus.fi/til/vaerak/2008/vaerak_2008_2009-03-27_tie_001_en.html, retrieved 18.6.2009.

Statistics Finland (2009b) Statistics Finland's PX-Web databases – immigration and emigration by country of

exit and entry and by age and gender, 1987–2008. http://pxweb2.stat.fi/Dialog/varval.asp?ma=050_muutl_tau_105_en&ti=Immigration+and+emigration+by+country+of+exit+and+entry+and+by+age+and+gender+1987+-++2008&path=../Database/StatFin/vrm/muutl/&lang=1&multilang=en, retrieved 18.6.2009.

Apurahat – Stipendier – Grants 2010

Siirtolaisuusinstituutin 12.5.2010 rahastoistaan myöntämät apurahat.
Migrationsinstitutets stipendier för 2010 har utdelats den 12. maj 2010.
Grants for promoting and supporting Finnish emigration research have been granted in May 12, 2010.

Niilo ja Helen M. Alhon rahasto, yhteensä 6000 €:

- **Hakkarainen-Hayasaki Niina:** ”Japanissa pysyvästi asuvien suomalaisten työurat”. 750 €.
- **Kanniainen Antti:** ”Kansanedustajien mielipiteet maahanmuutosta uhkana ja mahdollisuutena”. 750 €.
- **Koikkalainen Saara:** ”Virtual fields: how to study a scattered migrant population online”. 800 €.
- **Lammervo Tiina:** ”Biocultural competence in the context of remigration”. 1000 €.
- **Muhonen Anu:** ”The Roles and Functions of English within the Multilingual Sweden Finnish Youth Radio Context”. 800 €.
- **Tähjä Katja:** ”Euroopan paperittomat siirtolaiset”. 1000 €.
- **Virtala Irene:** ”Ruotsinsuomalaiset eläkeläiset”. 900 €.

Kaarle Hjalmar Lehtisen rahasto, yhteensä 6000 €:

- **Alanen Arnold:** ”Wood, Stone and Earth, Finnish Buildings and Cultural Landscapes in North America”. 1000 €.
- **Babicz Mateusz:** ”Limiting the welcome. Polish and Finnish immigration to The United States in the years 1919-1925”. 800 €.
- **Pitkänen Milla:** ”Muistelmia amerikansuomalaisista kodeista”. 800 €.
- **Pitkänen Silja:** ”Hiski Salomaan elämänkerta”. 1200 €.
- **Saxberg Kelly:** ”The Big Finn Hall” –ohjelman filmatisointi. 1000 €.
- **Suomen Siirtolaisuusmuseon tukiyhdistys:** ”Suomen Siirtolaisuusmuseon Maailman Raitin kehittäminen Kalajärvellä Seinäjoen Peräseinäjoella”. 1200 €.

Suomalaisen siirtolaisyhteisön maisema tutkimuskohteena

Outi-Kristiina Hännikäinen

Suomen kielessä sana maisema yhdistetään usein näkymään, kuten junan ikkunan ohi vilahteleviin maisemiin, postikorttien maisemavalokuviiin tai maisema-maalauksiin, mutta maisema on muutakin. Esimerkiksi kaunokirjallisuus ja matkakuvaukset tuottavat maisemia; lukiessamme kirjallisuuden maisemakuvauksia visualisoimme ne mielessämme. Toimittaja ja kirjailija Ensio Rislakki kuvasi vuonna 1950 salanimellä ”Valentin” (1950: 131–132) julkaisemassa Kanadan matkakirjassaan TAU-WOW Saskatchewania seuraavasti: ”Silmänkantamattomat viljavainiot, joitten keskelä, pitkien välimatkojen päässä toisistaan, on farmareitten taloja, ovat eteläisen Saskatchewanin maisemia. Siellä täällä näkyy traktoreita työssä; karjaa laitumella, hevosia, lampaita, kanoja. Talot ovat enimmäkseen harmaita, maalaamattomia, niitten tyylistä voi lukea omistajan kansallisuuden: ukrainalaisia, saksalaisia, hollantilaisia, skandinaaveja ja tietenkin suomalaisia. Tiet, jotka yhdistävät talot toisiinsa, ovat kehnoja, rattailla ajettavia, syksyisin pelkkänä savivellinä kaikki. Tienvierillä ei ole sähköpylväitä eikä puhelintolppia kuin siellä täällä ja harvoin erottaa silmä kirkon tapaisen tuossa lohduttomassa multamereissä...”. Rislakki (Valentin 1950: 132) jatkaa: ”Kun katselin näitä lakeuksia, joista sentään lähtee valtava määrä vehnää ihmisten pullataikinaan, minua puistatti - vaikka olenkin lakeuksien ihailija. Mutta näiltä aukeilta puuttui jotakin: ne olivat kuin naisen puku,

jossa ei ole yhtään koristetta, ei ainuttakaan sievää nappia tai värikästä nauhaa tai rannerengasta”. Aiemmin, vuonna 1927, kansatieteilijä ja kirjailija Sakari Pälsi (1927: 241) puolestaan kuvasi Kanadan preerioita seuraavasti: ”Jyryytimme yhä preerioita ja katselimme vehnävainioita, joilla leikkuu oli vasta aluilla. Tavallisesti pistäydyn kaikkiin päästäviin paikkoihin, mutta Kanadan vehnävainioille en tuntenut vetoa. Minusta niillä vehnää käsiteltiin kovakouraisesti, ja maakin puolestaan tuntui tyylyttä”. Rislakin ja Pälsin maisemat perustuivat lähinnä visuaalisuuteen, mutta myös muut aistit ja kokemukset tuottavat maisemia ja vaikuttavat maisemien synnyttämiin merkityksiin. Jos Rislakki ja Pälsi olisivat nousseet junasta ja viipyneet alueella, olisi heidän kuvaamansa preeriamaisema varmasti toisenlainen, koska tapahtumilla, paikoilla ja maisemilla on vahva keskinäinen sidos.

Lähes 50 vuotta Rislakin kirjoittaman matkapäiväkirjan jälkeen tein kahteen otteeseen kenttätutkimuksia Saskatchewanissa sijaitsevassa, suomalaisten siirtolaisten asuttamassa Uudessa Suomessa. Tutkimustöiden aikana juutuin autolla sateen pehmentämään tiehen ja näin useita Rislakin mainitsemia maalamattomia taloja. Kuitenkin muistikuvieni preeriamaisema on täysin erilainen; se on erilaisten kokemusten tuottama sekoitus monia maisemia. Se on esimerkiksi tutkijan muistiinpanojen toisintavaan kuvaukseen pyrkivää tallennusta Uuden Suomen rakennuskannasta, ja suomalaisten nimien sekamelska, jossa sukunimet ja yleisnimet sekoittuivat. Maisemani koostuu myös muistoista ja kokemuksista, jotka liittyvät vahvasti ympäröivään maisemaan, kuten juhannuspiknikin iloinen tunnelma ja nauruntäyteinen amerikansuomeksi käyty keskustelu tai tuulen riepottelemat muistiinpanopaperini hautausmaalla. Huolimatta ajoittaisista hankaluuksista, kuten uhkaavasti lähestyneestä tornadosta, asukkaiden luoma ystävällinen il-

Fil. toht. Outi-Kristiina Hännikäisen maantieteen alaan kuuluva väitöstutkimus ”Identiteettien maisemat Saskatchewanin Uudessa Suomessa – Uudisasutuksesta uusidentifikaatioon” tarkastettiin Helsingin yliopistossa huhtikuussa 2010. Artikkelin perustuu osittain Hännikäisen väitöstilaisuudessa pitämään lectio praecursoriaan. Siirtolaisuusinstituutti on julkaissut väitöstutkimuksen sarjassaan Siirtolaisuustutkimuksia A 32.

mapiiri jätti ensisijaisesti mieleeni aurinkoisen ja ystävällisen preeriamaiseman.

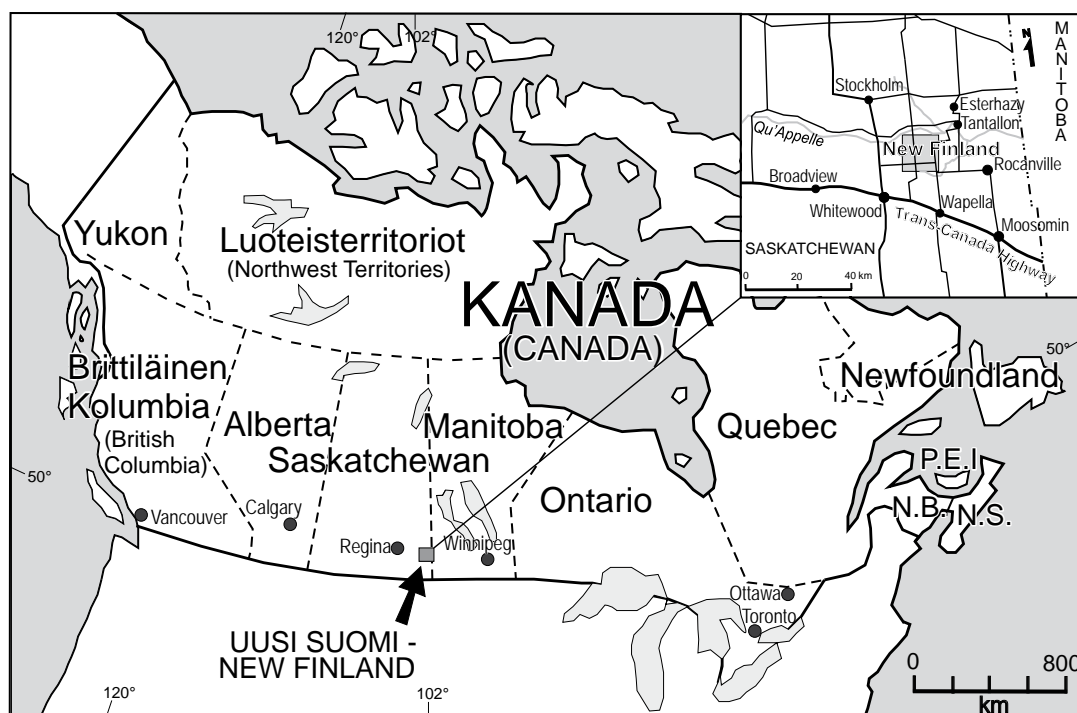
Tarkoitukseni oli edellisten esimerkkien avulla osoittaa, että maisemia on monia, ja että näkökulmasta ja katsojasta riippuu, miten maisema nähdään ja koetaan, sekä miten sitä tulkitaan. Maisema voi olla yhtälailla fyysisten elementtien muodostama näkymä, kuva, kirjallinen kuvaus, mielikuva, muisto tai alueellinen kokonaisuus. Kaikilla maiseman ilmenemismuodoilla on keskeinen rooli yksilön ja yhteisöjen identiteettien muodostuksessa; identiteettiä ilmaistaan maiseman avulla ja maisema vaikuttaa identiteettien syntyyn ja ylläpitoon. Esimerkiksi suomalaisten kansallista samaistumista ohjattiin ja suomalaista nationalismia rakennettiin tietoisesti 1800-luvulta alkaen muun muassa maisemien avulla (esim. Tiitta 1994; Häyrynen 2005). Maalaustaide, valokuvat, kirjallisuus ja musiikki loivat suomalaisille kansallismaisia vahvistamaan kansallista identiteettiä. Tuttu maakuntalaulun säe ”*niin kauas kuin silmään siintää, nään järviä lahtineen*” kiteyttää mielestäni klassisen suomalaisen kansallismaiseman, niin kuin myös ylevä Nälkämaan laulu. Vaikka alueellisen kuulumisen tunteet ovat moninaistuneet, maisema vaikuttaa edelleen eri aluetasojen ja yhteisöjen identiteetteihin.

Identiteetin rakentumiselle on keskeistä, että on jotakin omaa, johon voi samaistua. Esimerkiksi paikkanimet ovat tärkeitä kollektiivisen samaistumisen koh-

teita. Tämä on ilmennyt esimerkiksi viimeaikoina Suomessa, kun kuntia on yhdistetty ja on pitänyt valita uudelle suurkunnalle nimi. Yleensä kaikki asukkaat ovat viimeiseen asti pyrkineet pitämään kiinni oman kuntansa nimestä. Nimien merkitys näkyy myös Pohjois-Amerikassa, jossa siirtolaiset pönkittivät identiteettiään ja vahvistivat omistusoikeuksiaan nimeämällä asuinalueitaan lähtöalueensa nimistöön tai kulttuuriin pohjautuvilla nimillä. Suomalaisesta asutuksesta kertovat muun muassa paikannimet Oulu, Finlayson, Kalevala, Esko ja jo vuonna 1704 New Jerseyssä nimetty Mullikka Mäki. Sen sijaan tutkimusalueeni nimeä New Finland eli Uusi Suomi ei löydy Saskatchewanin tiekartalta, vaikka suomalaisten siirtolaisten asuttama alue tunnetaan tällä nimellä niin paikallisten asukkaiden keskuudessa kuin lehtiartikkeleissa ja siirtolaisuutta käsittelevässä kirjallisuudessa. Nimen virallistamattomuuden taustalla saattoi olla valtapoliittisia rajoituksia, mutta ne eivät varmistuneet tutkimusta tehdessäni. Todennäköisesti Uuden Suomen syrjäinen sijainti teki nimen tarpeettomaksi muille kuin siellä asuville.

Tutkimuksen taustat ja menetelmät

Uusi Suomi sijaitsee Kanadan Saskatchewanin provinssin kaakkoisosassa noin 40 kilometriä Manitoban rajasta länteen ja 160 kilometriä Yhdysvaltojen

Kuva 1. Uuden Suomen sijainti Saskatchewanin kaakkoisosassa.

rajasta pohjoiseen (kuva 1). Lähimmät pikkukaupungit sijaitsevat noin 25 kilometrin päässä Uuden Suomen kirkolta.

Uuden Suomen suomalainen uudisasutus alkoi vuonna 1888 kerimäkeläisen David Kautosen muutettua alueelle. Vuoteen 1933 mennessä alueelle oli muuttanut noin 350 suomalaista. Lisäksi noin 50 suomalaista oleskeli alueella jonkin aikaa (LNFV 1982, 2001; Hännikäinen 2010: 11). Preerian asuttamisessa sovelletun *homestead*-asutusohjelman vaikutuksesta suomalainen uudisasutus levisi laajalle, noin 14 kertaa 14 kilometriä suurelle alueelle, eikä selvää kyläkeskusta muodostunut. Suomalaisasutuksesta muodostui kuitenkin riittävän suuri ylläpitämään omia instituutioita, jotka hidastivat assimilaatioita ja vahvistivat yhteisöllisyyttä (ks. esim. Paasi 1996).

Kiinnostukseni siirtolaisuuden historiaan johdatti minut alkujaan Uuteen Suomeen. Maisematutkimuksen aloitin, koska suomalaisten siirtolaisten asuttamisen alueiden maisemia oli aiemmin tutkittu hyvin vähän. Aiemmissä tutkimuksissa oli tarkasteltu lähinnä konkreettista maisemaa, kuten talotyyppejä ja rakennustekniikkaa (esim. Mather & Kaups 1963; Alanen 1981, 2005; Kaups 1983, 1989; Rasmussen 1985; Varjo 1985; Torma 1988; Jordan & Kaups 1989), saunoja (esim. Kaups 1976; Sutyla 1977; Alanen 2005) sekä jonkin verran paikannimistöä (Kaups 1966, 1978, 1979). Näitä aihepiirejä oli tarkasteltu erillisinä kokonaisuuksina lähinnä Isojen järvien alueella. Maisemaelementtien taustalla vaikuttavat yhteiskunnalliset muutokset ja valtasuhteet eivät olleet juurikaan saa-

neet huomiota, vaan tutkimuksissa oli pohdittu lähinnä kulttuurielementtien siirtymistä Suomesta Pohjois-Amerikkaan. Aikaisemmat tutkimukset toimivat kuitenkin tärkeänä kysymysten herättäjänä ja vertailuaineistona sekä apuna kenttätutkimusmenetelmissä.

Tutkimuksessani rajasin Uuden Suomen maiseman ensin alueelliseksi kokonaisuudeksi suomalaisen asutuksen sijainnin mukaan. Tämän alueen sisällä kohdistin tutkimukseni neljään arkipäivän maisemassa keskeiseen elementtiin: *rakennuksiin* (asuinrakennuksiin ja muihin pihapiirin rakennuksiin sekä julkisiin rakennuksiin) (kuva 2), *hautausmaihin* (kuva 3) sekä *henkilön- ja paikannimistöön*. Näiden maisemaelementtien avulla selvitin, miten Uuden Suomen maisema on ilmentänyt siirtolaisten ja heidän jälkeläistensä suomalaista alkuperää, ideologioita, arvoja ja yhteisöllisyyttä sekä suomalaisuuden merkityksiä asutuksen alusta vuosituhannen vaihteeseen saakka. Tutkimuksestani selviää myös se, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet suomalaisuuden ilmenemiseen. Kuva 4 havainnollistaa tutkimukseni kontekstia.

Tutkimukseni perustuu visuaalisiin havaintoihin, joita kirjallisuus, kuvat ja haastattelut täydentävät. Tutkimuksessa sovelsin laadullista, tulkinnallista lähestymistapaa, joka eteni havainnoista maiseman taustalla vaikuttaviin valtasuhteisiin ja yhteiskunnallisiin prosesseihin. Tulkinnan apuna käytin kvantitatiivisia luokitteluja, jotka jäsensivät tutkimieni maisemaelementtien ominaisuuksia ja helpottivat ajallisten muutosten havaitsemista. Luokittelut helpottivat myös maisemaelementtien vertailemista Suomen ja

Kuva 2. Pihapiirin rakennuksista saunat ovat selkeästi suomalaisuudesta kertova elementti. Sosiaalisen kanssakäymisen muotona saunominen lisäsi yhteisöllisyyttä: saunomistapahtumista ja niiden jälkeisistä illanvietoista muodostui keskeinen osa yhteisöllistä muistia ja narratiivia. Saunomisen merkityksestä kertoo sekin, että yksi tie sai epäviralliseksi nimekseen *Saunakuja*. Kuvan savusauna on rakennettu 1800-luvun lopulla (Hännikäinen 2010: 107, 196). Kuva: Outi-Kristiina Hännikäinen, 8/1999.

Kuva 3. Uuden Suomen kaksi hautausmaata avasivat uuden näkökulman suomalaisiin siirtolaisiin, sillä suomalaisten siirtokuntien hautausmaita ei ole juurikaan tutkittu aiemmin. Hautamuistomerkit kertovat esimerkiksi asutushistoriasta, arvoista, taloudellisesta tilanteesta, identiteeteistä ja yhteisöllisyydestä.

Uuden Suomen hautamuistomerkkien henkilönnimistö osoittaa muun muassa miesten integroituneen valtakulttuuriin naisia nopeammin. Miesten etunimet alkoivat muuttua englanninkielisiksi heti asutuksen alettua. Sen sijaan yhteisön ulkopuolella harvoin liikkuneiden naisten nimet englantilaistuivat vasta 1920-luvulla (Hännikäinen 2010: 199). Kuvan hautamuistomerkin isän nimeä lukuun ottamatta muut tekstit ovat suomenkielisiä. Kuva: Outi-Kristiina Hännikäinen, 8/1999.

Kanadan vastaaviin maisemaelementteihin, ja erojen ja samankaltaisuuksien määrittelyä.

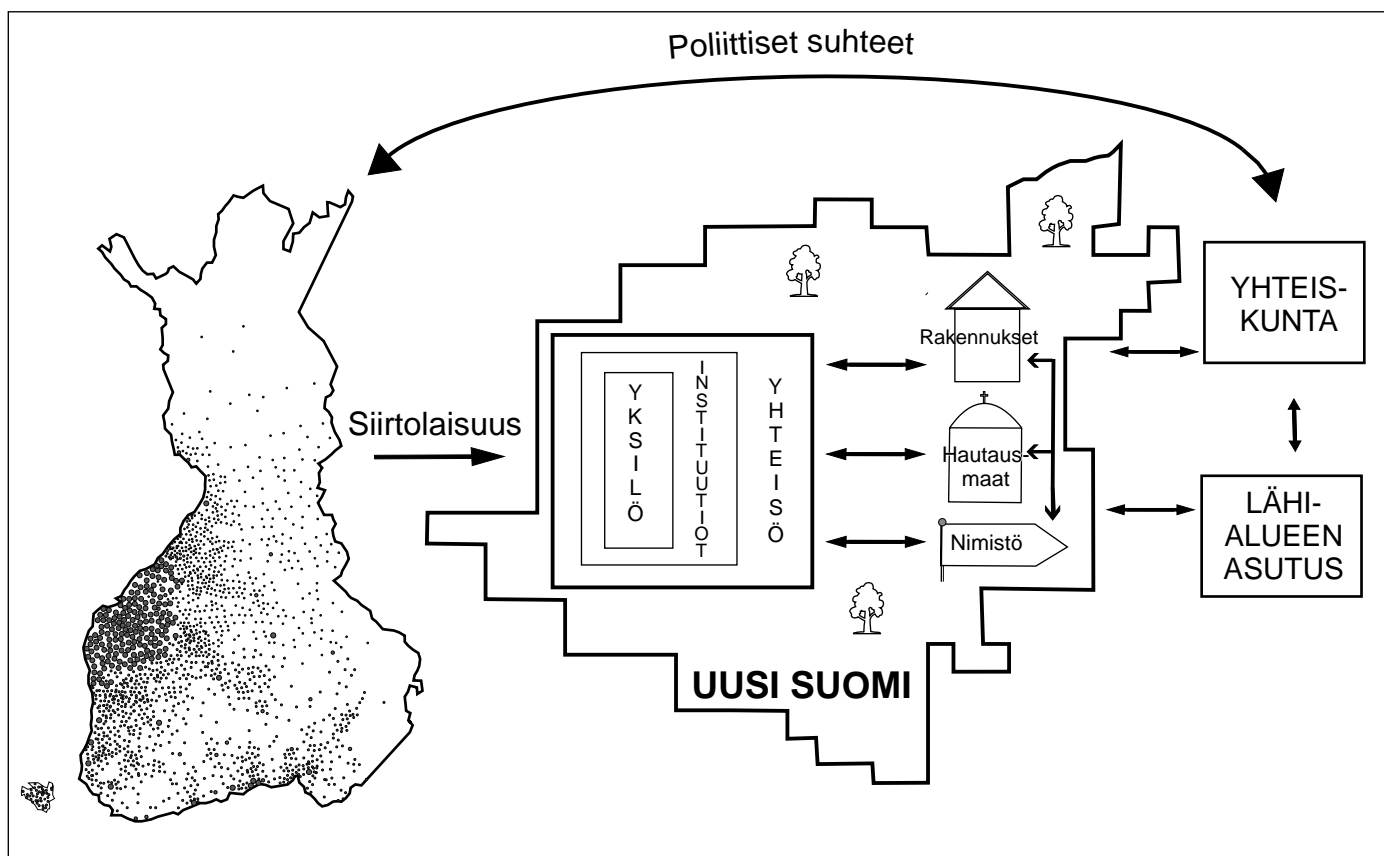
Uuden Suomen maisemat

Identiteetin ilmenemiseen ja ilmentämiseen vaikuttavat eritasoiset valtasuhteet. Ne näkyvät esimerkiksi siinä, millaiseksi identiteetit muodostuvat ja miten niiden annetaan näkyä. Identiteettiin liittyvät valinnat tekevät siitä poliittisen. Keskeinen osa siirtolaisten identiteettiä muodostuu tilanteesta, jossa pyritään säilyttämään omaa kulttuuritaustaa, mutta myös menestymään uudessa yhteiskunnassa (Kaplan 1999: 38). Kanadan poliittinen historia ja erityisesti asutus- ja siirtolaispolitiikat vaikuttivat siihen, miten suomalaisuutta on saanut ilmentää Kanadassa. Valtarakenteiden vaikutus näkyy selvimmin hallinnollisen vallan

toimenpiteiden kautta, mutta valtarakenteet toimivat monilla eri aluetasoilla ja eri ryhmien välillä. Esimerkiksi yhteisön sisäiset valtasuhteet ilmenivät Uuden Suomen maisemassa taloudellisina ja sukupuolten välisinä eroina sekä instituutioiden välisinä valtataisteluina (Hännikäinen 2010: 34, 192). Uuteen Suomeen asettuneet suomalaiset eivät myöskään olleet yhtenäisen joukko, vaan heidän käsityksensä ”suomalaisuudesta” vaihtelivat. Lisäksi sukupolvien vaihtuessa Uuden Suomen asukkaiden suhde suomalaisiin juuriin muuttui vähitellen (Hännikäinen 2010: 209).

Perinne on yhteydessä identiteetteihin; maiseman tavoin perinne vahvistaa ja ilmentää identiteettiä. Tämä tapahtuu niin yksilötasolla kuin kollektiivisella tasolla. Perinne on myös politiikkaa; valitun menneisyyden käyttöä nykyisyyden kannalta tarkoituksenmukaisesti. Valittu menneisyys puolestaan liittyy muistiin, eli siihen, mitä menneisyydestä muistetaan ja mikä halutaan tietoisesti unohtaa (esim. Raivo 2000; McDowell 2008). Maantieteilijä Sara McDowellin (2008: 49) mukaan: ”*Muistamisen tapojen tutkiminen on tullut yhä tärkeämmäksi, jotta voimme ymmärtää, miten menneisyyttä hyödynnetään nykyisyydestä käsin*”, ja miten menneisyyteen suhtaudutaan. Maisemassa muisti kiinnittyy maisemaesitysten lisäksi sekä fyysisiin paikkoihin että erilaisiin aineettomiin rituaaleihin (Nora 1996: 6–7). Kansakunnan yhteistä muistia tukevat esimerkiksi sotien muistomerkit ja sankarihautausmaat (Raivo 2000). Samalla voidaan tarkastella sitä, mitä ei haluta muistaa ja kenellä on valta vaikuttaa muistin paikkoihin. Esimerkiksi Suomen vuoden 1918 sisällissodan muistomerkit pystytettiin valkoisella puolella taistelleille. Vasta toinen maailmansota yhdisti kansakuntaa niin, että myös punaisten puolella taistelleet saivat muistomerkkejä (esim. Lindgren 2000: 197, 265).

Uuden Suomen *muistamisen maisemassa* suomalainen identiteetti on kytkeytynyt erityisesti suomen kieleen, kulttuuritraditioihin ja uudisasukkailta periytyneeseen arvomaailmaan, jossa keskeisintä on ollut evankelis-luterilainen uskonto ja sen työetiikka. Maisema ilmentää myös sitä, että uudisasukkaiden osallistuminen Saskatchewanin rakentamiseen on tärkeä osa asukkaita yhdistävää yhteistä kertomusta. *Unohtamisen maisema* puolestaan sisältää yhteisön tietoisesti unohtamaa historiaa, johon kuuluvat muun muassa ajoittaiset seurakuntien väliset ristiriidat. Ajan kuluminen on luonut myös *nostalgian maiseman*, jos-

Kuva 4. Uuden Suomen maisematutkimuksen jäsentyminen (Hännikäinen 2010: 14). Suomen kartalla näkyy vuosien 1860–1930 siirtolaisuuden lähtöalueiden sijoittuminen Suomessa (Jutikkala 1959: 64).

sa muistojen maisemia värittävät romantisoituneet mielikuvat menneisyydestä.

Kronologisesti tarkastellen Uuden Suomen maisemasta erottui viisi maisemajaksoa: 1. uudisasutuksen ja institutionalisoitumisen maisema, 2. ristiriitaisen suomalaisuuden maisema, 3. yhteisöllisyyden ja semiassimilaation maisema, 4. assimilaation ja deinstitutionalisoitumisen maisema ja 5. uusidentifikaation ja muistamisen maisema. Jaksot eroavat siinä, millaisia merkityksiä suomalaisuus ja suomalainen identiteetti ovat asukkaiden keskuudessa saaneet sekä siinä, millaisena ja millä ehdoilla suomalaisuus on maisemassa ilmentynyt. Jaksojen rajat eivät merkitse nopeita muutoksia suomalaisuuden ilmenemisessä, vaan ne limittyvät toisiinsa. Maisemajaksojen nimillä olen pyrkinyt ilmentämään vaiheiden oleellisia piirteitä. Esimerkiksi maailmansotien välisen ajan ristiriitaisen suomalaisuuden maisema-nimi kuvaa paikallisten seurakuntien toiminnassa tapahtuneita riitoja ja yhteisön hajoamista uskonnollisiin pienryhmiin.

Kanadan siirtolaisuuspolitiikalla ja maailmanpoliittisilla tapahtumilla on suuri merkitys maisemajaksojen muodostumisessa. Toisen maailmansodan aikana hallinto rajoitti suomalaisten toimintaa ja kansallisten symbolien käyttöä, koska Suomi ja Kanada olivat toistensa vihollisvaltioita (ks. Lindström 2000). Samalla kuitenkin yhteisöllisyys vahvistui ja esimerkiksi seurakuntien toiminta yhdistyi. 1960–70-luku ja luonnehti assimilaatio ja paikallisten instituutioiden määrän väheneminen maaltamuuton seurauksena. 1970-luvulla Kanadassa aloitettu monikulttuurisuuspolitiikka puolestaan motivoi suomalaisten juurien näkyväksi saattamista. 1980-luvulla suomalaisia juuria tuotiin tietoisesti osaksi rakennettua, symbolista ja kirjallista maisemaa. Tärkeimpiä ”muistin paikkoja” (Nora 1996) ovat kaksi laajaa paikallishistoriikkaa (LNFV 1982, 2001), New Finland-tien (*New Finland Road*) nimen virallistuminen ja konkretisoituminen tienviitalla *Trans-Canada Highwayn* varrella sekä hautausmaiden portit muistotauluineen. Portit

muun muassa konkretisoivat alueen nimen ja kertovat asukkaiden tärkeimmäksi kokemaa historiaa. Juuri-*en maisemallistamisella* eli esiintuomisella asukkaat osoittavat syntyperänsä merkitykselliseksi, auttavat muistamaan ja tukevat yhteisöllisyyttä.

Siirtolaisyhteisön asuttaman alueen maiseman tutkiminen osoittautui erittäin antoisaksi tavaksi saada tietoa siirtolaisuuteen liittyvistä prosesseista. Esimerkiksi oma tutkimukseni kertoo maiseman kehityksen ohella muun muassa siirtolaisten identiteetissä, arvoissa ja yhteisön rakenteissa tapahtuneista muutoksista sekä suomalaisten asemasta osana kanadalaisesta yhteiskunnasta. Samalla tutkimukseni auttaa tutkimaan ja ymmärtämään myös muiden siirtokuntien ja yhteisöjen monimuotoista identiteettien maisemaa. Historiallisten maisemien tutkiminen on tärkeää, koska tulokinta tehdään aina nykyisestä arvomaailmasta käsin. Historian tutkimuksesta sanotaan, että jokainen aika kirjoittaa oman historiansa. Niin myös jokainen aika muodostaa oman maisemansa.

Kirjallisuus:

- Alanen, Arnold (1981). In search of the pioneer Finnish homesteader in America. *Finnish Americana*, 4: 72–92.
- Alanen, Arnold (2005). Little houses on the prairie: continuity and change in the Finnish vernacular architecture and landscapes of Canada. *Teoksessa* Raento, Pauliina (toim.): *Finnishness in Finland and North America: Constituents, changes, and challenges*. Aspasia Books, Toronto & *Journal of Finnish Studies* 9: 2, 117–141.
- Hännikäinen, Outi-Kristiina (2010). Identiteettien maisemat Saskatchewanin Uudessa Suomessa – Uudisasutuksesta uusidentifikaatioon. *Siirtolaisuustutkimuksia* A 32. 245 s. Siirtolaisuusinstituutti, Turku.
- Häyrynen, Maunu (2005). *Kuvitettu maa. Suomen kansallisen kuvaston rakentuminen*. 220 s. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Jordan, Terry & Matti Kaups (1989). *The American backwoods frontiers*. 327 s. The Johns Hopkins University Press, Baltimore.
- Jutikkala, Eino (1959; toim.) *Suomen historian kartasto*. 2. p. 83 s. WSOY, Porvoo.
- Kaplan, David H. (1999). Territorial identities and geographic scale. *Teoksessa* Guntram H. Herb & David H. Kaplan (toim.): *Nested Identities. Nationalism, territory, and scale*, 31–49. Rowman & Littlefield Publishers, Lanham.
- Kaups, Matti (1966). Finnish place names in Minnesota: a study in cultural transfer. *The Geographical Review* 56, 377–397.
- Kaups, Matti (1976). A Finnish savusauna in Minnesota. *Minnesota History* 45: 1, 11–20.
- Kaups, Matti (1978). Finnish place names as a form of ethnic expression in the Middle West, 1880–1977. *Finnish Americana. A Journal of Finnish American History and Culture*, vol. 1, 51–70.
- Kaups, Matti (1979). Finnish place names as a form of ethnic expression in the Middle West, 1880–1977. *Finnish Americana. A Journal of Finnish American History and Culture*, vol. 2, 28–49.
- Kaups, Matti (1983). Finnish log houses in the Upper Middle West: 1890–1920. *Journal of Cultural Geography* 3: 2, 2–26.
- Kaups, Matti (1989). Finnish meadow-hay barns in the Lake Superior region. *Journal of Cultural Geography* 10: 1, 1–19.
- Lindgren, Liisa (2000). *Monumentum. Muistomerkkien aatteita ja aikaa*. 287 s. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- Lindström, Varpu (2000). *From heroes to enemies. Finns in Canada, 1937–1947*. 265 s. Aspasia Books, Beaverton.
- LNF 1982 = *Life in the New Finland woods. A history of New Finland, Saskatchewan* (1982). The New Finland Historical and Heritage Society & Nancy Mattson Schelstraete (toim.). 308 s. New Finland Historical and Heritage Society, Rocanville.
- LNF 2001 = *Life in the New Finland woods, volume II. A history of New Finland, Saskatchewan* (2001). The New Finland Historical and Heritage Society & Geri Huhtala (toim.). 307 s. The New Finland Historical and Heritage Society, Wapella.
- Mather, Cotton & Matti Kaups (1963). The Finnish sauna: A cultural index to settlement. *Annals of the Association of American Geographers* 53, 494–504.
- McDowell, Sara (2008). Heritage, memory and identity. *Teoksessa* Graham Brian & Peter Howard (toim.): *Ashgate research companion to heritage and identity*, 37–53. Ashgate, Aldershot.
- Nora, Pierre (1996). General Introduction: Between memory and history. *Teoksessa* Nora, Pierre (toim.): *Realms of memory, rethinking the French past*, 1–20. Columbia University Press, New York.
- Paasi, Anssi (1996). Alueellinen identiteetti ja alueellinen liikkuvuus: suomalaisten syntymäpaikat ja nykyiset asuinalueet. *Terra* 108: 4, 210–223.

- Pälsi, Sakari (1927). *Suuri, kaunis ja ruma maa*. 314 s. Otava, Helsinki.
- Raivo, Petri J. (2000). Landscaping the patriotic past: Finnish war landscapes as a national heritage. *Fennia* 178: 1, 139–150.
- Rasmussen, Mark (1985). Finnish settlement in rural Thunder Bay, Ontario, Canada. *Nordia* 19: 2, 59–80.
- Sutyla, Charles M. (1977). The Finnish sauna in Manitoba. *National Museum of Man Mercury Series & Canadian Centre for Folk Culture Studies, paper* 24. 117 s. National Museums of Canada, Ottawa.
- Tiitta, Allan (1994). Harmaakiven maa. Zacharias Topelius ja Suomen maantiede. *Bidrag till kännedom av Finlands natur och folk*, 147. 424 s. Suomen Tiedeseura, Helsinki.
- Torma, Carolyn (1988). The architecture of Finnish settlement in South Dakota. *Teoksessa* Karni, Michael, Olavi Koivukangas & Edward Laine (toim.): *Finns in North America. Migration studies C9*, 99–119. Institute of Migration, Turku.
- Valentin (1950). *TAU-WOW. Matkani Kanadassa*. 2. p. 214 s. Otava, Helsinki.
- Varjo, Uno (1985). Development of Finnish communities in the vicinity of Thunder Bay, Ontario. *Nordia* 19: 2, 81–113.

Kansalaisuusasiat, passin hankinta ja kirjeäänestys ulkosuomalaisparlamentin puheenaiheina

Helsingissä 24.–25.5.2010 kuudenteen istuntoonsa kokoontuneeseen ulkosuomalaisparlamenttiin osallistui parisataa edustajaa ja viitisenkymmentä tarkkailijaa 182 yhteisöstä 23 maasta. Juhlapuheen piti tasavallan presidentti Tarja Halonen. Presidentin mukaan ulkosuomalaisparlamentti on vakiinnuttanut asemansa foorumina, jossa ulkosuomalaisille tärkeitä asioita saatetaan Suomen valtion ja suomalaisviranomaisten tietoon.

Ulkosuomalaisparlamentin tähänastisista saavutuksista tärkeimmät ovat kaksoiskansalaisuus, ulkomaille maksettavien työeläkkeiden verotuksen kohtuullistaminen, ulkosuomalaispoliittisen ohjelman hyväksyminen ja ulkosuomalaisten hoivakotien harjoittelijaohjelma. Työtä tehdään aktiivisesti muun muassa kirjeäänestyksen mahdollistamiseksi ulkosuomalaisille, passin hankinnan helpottamiseksi sekä Suomi-koulujen tuen lisäämiseksi.

Maanantain istunnossa puhetta johti USP:n puhemies, Suomi-Seuran puheenjohtaja Ville Itälä, joka otti tehtävän vastaan edeltäjältään Pertti Paasiolta.

Maanantain täysistunnossa olivat läsnä eturivissä vasemmalta Kanadan suurlähettiläs Chris Shapardanov, ministeri Pertti Paasio, tasavallan presidentti Tarja Halonen, Viron suurlähettiläs Merle Pajula ja ulkoasiainministeriön valtiosihteeri Pertti Torstila. Kuva: Suomi-Seura ry, Tiina Laitinen.

Finnish women in Gainesville, Florida

Irene Halmari-Meneses & Helena Halmari

In this article, we take a look at Gainesville, a northern Florida university town, as a sample of today's (2010) Finnish-American immigration patterns. The Gainesville area has a history of Finnish immigration, but, as elsewhere in the United States, the stereotypical immigrant has changed from a male laborer more to an educated woman. We base the article on interviews with eleven Finnish women living in Gainesville. What the interviews show is that all these women treasure their Finnish heritage and their Finnish or bicultural identity. They maintain contacts with Finland, intend to maybe return there one day, and attempt to pass the Finnish language to their children. These women differ from the typical immigrants of the late 19th and early 20th centuries: in addition to being highly educated and of a higher socio-economic class, they live in a different world where visiting the 'Old Country' is often an annual possibility, where Finnish language can be accessed via the internet, DVDs, telephones, and Skype, and where returning to Finland is not out of the question. Yet, these Finnish women struggle to pass their Finnish cultural identity and the Finnish language to their children, and just like the Finnish immigrants a century ago, they feel a sense of community, being brought together by the mere common denominator of Finnishness.

Introduction

Four-year-old Alexander refuses to speak in Finnish although he understands Finnish perfectly. For

Irene Halmari-Meneses has a Bachelor of Arts degree in Anthropology from the University of Florida in Gainesville. She is currently a student at Broward College in Fort Lauderdale, Florida. Helena Halmari is a Professor of linguistics and chair of the English Department at Sam Houston State University.

Alexander, Finnish is the 'language of women.' In Gainesville, Florida, most Finnish immigrants are women; therefore, little Alex associates his mother's language with women.

However, the stereotypical Finnish immigrant to Gainesville has not always been female. According to Ann Smith, oral historian at the Matheson Museum, roughly a hundred years ago "about twenty single men were recruited in New York by a mining company. These Finnish men were carpenters by trade, and, in exchange for land, they were to build homes for the miners and use timbers to shore up the mine shafts" (Smith, p.c. February 21, 2007). As recently as a decade ago, the mining firm Sandvik (formerly Driltech) in the nearby city of Alachua continued to attract Finnish engineers – most of them men – to the area. However, today the company is more interested in hiring non-foreign employees, and thus the number of Finnish men in Alachua County has gone down. By interviewing the more recent Finnish immigrants, we found out more about the typical Finn in Gainesville, who is no longer a man, but a married female, often somehow associated with the University of Florida.

Neither of us had come to Gainesville expecting to start running into Finns – almost exclusively Finnish women. One of us hears the name Riitta during roll call in class, one of us gets an email from a colleague at another UF department – Kristiina from Turku, and both of us find out that the new journalism professor moving into the house next door is Helena from Helsinki. And there were others. These women were well educated, comfortably middle class, many of them had successful careers, and they had come to Gainesville to stay. The information in this article is compiled from interviews with eleven Finnish women – a fairly loose network of friends and acquaintances who meet for coffee parties, weddings, baby showers, and the Finnish Independence Day, a network where Finnish

(Back Row) Rauni Takano, Sanna Hardin, Hanna Miles, Esko Patrakka, Amanda Ojala, Tuija Ojala, Janne Ojala. (Middle) Jaana Gold, Alex Gold, Olivia Ojala, Pauli Ojala, Irene Halmari-Meneses (Ruusa Meneses-Halmari in lap), Rauno Meneses-Halmari, Tuuli Mäkinen.

(Sitting) Arja Römpötti-Horn, Kristiina Wilson (Matilda Ojala in lap), Annikki Christensen.

Picture by Ward Wilson, November 2008, at the house of Arja Römpötti-Horn, Gainesville, Florida.

recipes are tried out and swapped, children's clothes recycled, and Finnish books and DVDs circulated.

Background

Gainesville is the county seat of Alachua County and its biggest city. This is the home of the University of Florida with its fifty thousand students, the largest and oldest state university in Florida. One of our interviewees, Annikki, who has lived in Gainesville the longest, remembers that when she arrived in 1963, there was no parking problem at UF. The entire Gainesville population was less than the University's student body today: a mere 39,000. The first Publix grocery store came to Main Street around that time. And back then, Albert the Alligator, the real live mascot of the University, was pulled around in a tub all over campus to games and other events, long before animal protection became a concern. Times have definitely changed since then: Gainesville has grown and developed. However, in terms of its location in northern Florida and its still moderate population of some 115,000, Gainesville could hardly be expected to be a magnet for 21st-century Nordic immigration. We were curious to find out what had brought Finnish women to Gainesville. It turns out that their reasons were not unlike ours.

Our interviewees

The age of our interviewees varied between 20 and 80. On an average, they had lived in Gainesville for ten

years, with forty-four years as the record. While three of the eleven at the time of the interviews worked at home caring for children, all these women were well educated: three of the eleven had doctoral degrees, five other had either an MA or BA-level degree, and one had an Associate's Degree. Two had a high-school diploma, and even these two were doing extremely well: one worked as a head teller at a local bank; the other one, our youngest interviewee, was busily working towards an Associate's Degree at Santa Fe Community College. The Finnish women in Gainesville fall quite clearly into the category that Korkiasaari and Roinila (2005: 114) characterize as "the young well-educated, middle-class professionals in major cities".

In painting the picture of the Finnish women in Gainesville, we were interested in issues of identity, level of integration into life in Gainesville, contacts with Finland, and the use and maintenance of the Finnish language. Since most of the women had children, we were especially interested in the measures they had taken to pass their native language to their children.

Nine of the eleven interviewed women said that they were in Gainesville permanently. Gainesville is where their jobs – or their husbands' jobs – are. Some of their husbands worked at the University of Florida or in executive positions elsewhere in Gainesville. However, most of the women had come to Gainesville because of their own academic prospects at the University of Florida. One was in Gainesville because her father had a job in the area, and another one came to study at Santa Fe College.

Despite their established comfortable connections to Gainesville, many of these women, interestingly,

considered returning to Finland at some point. Most explained that they desired to return for summers, holidays, or retirement, but only a few would seriously consider returning to live in Finland permanently. The most recent arrival, who had been in Gainesville only for five weeks, said that she will most likely return after her studies.

Only four women gave a negative answer to the question of whether they had considered returning to Finland. These four had all lived in the United States for a long time – for the average of 23 years (47, 16.5, 15, and 14 years). Those who answered that they might return to Finland had been in the United States less on an average: twelve years. Interestingly, however, the length of residence did not guarantee the direction of the answer because among those who considered returning to Finland there were women who had lived in the United States for as long as 21 and 18 years. For many, going back to Finland may be unrealistic in practice: none of them is married to a Finnish man.

Yet our interviewees visit Finland often – approximately once per year. Everyone would like to go at least once a year, and the ones who do not are forced to this decision by family circumstances: they either have an older person to care for or children, who make trans-Atlantic travel difficult.

Positive attitudes towards the ‘Old Country’ were revealed by the fact that all interviewees could easily list things they missed about Finland. Food featured prominently in this list: altogether twenty-two items mentioned were specific food items, Finnish candy, or food in general. As a remedy to the unavailability of Finnish produce in the grocery stores, most of our interviewees cooked and baked Finnish foods – something that also Roinila (2006: 16) reports as a regular habit of American Finns. Eight of our interviewees missed Finnish rye bread, but they also mentioned dairy products, mustard, smoked salmon, and coffee. The candy items that our Finns missed were, somewhat predictably, Finnish chocolate and *salmiakki*, a candy made with licorice root and ammonium chloride. Also predictably, six interviewees mentioned that they missed the sauna (cf. Roinila 2006: 16). In addition, there were isolated references to other aspects of the Finnish lifestyle: people missed the summer cottage culture, Finnish nature, its snowy landscape, and, of course, relatives. One mentioned the Finnish health-and-retirement system.

Identity

We were also interested in issues of identity. Five of the women claimed to have a Finnish identity, and six felt themselves to be bicultural: both Finnish and American. We found little connection between the length of residence in the United States and cultural identity. Those who identified themselves culturally as Finns had been in the United States for an average of 18.8 years (47, 18, 15, 14, and 0); those who claimed to have a bicultural identity had been in the U.S. for an average of 11.6 years (21, 16.5, 15, 12, 10, 6). What may be most interesting here is that none of our interviewees claimed American identity – a factor that may of course have been influenced by the interview itself.

Another issue that can be seen as an indication of Finnish (or bicultural) identity is the fact that everyone had Finnish artifacts at home: Finnish dishes, books, music, rugs, and Marimekko products (see also Pia Lane’s 2006 study on Finnish people in Canada). These artifacts, as many implied during the interviews, represent Finnish pride – maybe even patriotism. The Finnish flag decorated the room of Alex, Arja’s teenage son.

Language

The majority (two thirds) of our interviewees use both Finnish and English as their home language. Four indicate that English is the sole home language. Nobody has Finnish exclusively as their home language, which is explained by the fact that none of these women is married to a Finnish man. Out of the eleven interviewees, one was unmarried at the time of the interviews. Seven out of the ten spouses of the married women are American, one is Canadian, one is Danish, and one is Japanese. What is interesting is that even though ten of our interviewees are married to non-Finns, seven still use Finnish as one of the home languages. The children explain this finding. If all of the women were to have children, all of them would be likely to use some Finnish at home. Passing the native tongue to their children seems to be one of the big priorities for all the Finnish mothers in Gainesville. The ones who have not managed to pass the Finnish language to their children regret it.

Table 1. Levels of competence (on a scale of 1-5) among the children (N=13) of the Gainesville Finnish mothers (N=7).

Mother	Children / Age	Level of competence (1=lowest, 5=highest) in the four language skills (U=Understanding, S=Speaking, R=Reading, W=Writing).					
		0	1	2	3	4	5
Annikki	Ken / adult Eva / adult	USRW USRW					
Sanna	Samuli / 12 Thomas / 11 Erika / 3.5	RW RW		S S S		U U U	
Arja	Alex / 14 Adam / 12 Ariana / 12		RW RW RW		S S	U U	S
Jaana	Alexander / 4		S				U
Rauni	Oona / 18					RWS	U
Päivi	Thomas / 14 Sonja / 12			W R W		S U	SU
Irene ¹⁾	Rauno / 2.5						SU

¹⁾ A child of one of the authors is included here because they were Gainesville residents at the time of the interviews.

Seven out of the eleven women have children – altogether fourteen children. Two of these were infants who did not speak yet. We asked the mothers to estimate the level of Finnish competence among the twelve children (i.e., those who were old enough to speak) in four language skills: understanding the language, speaking it, reading, and writing. Table 1 shows the reported levels of competence for the twelve Finnish-American children of our interviewees. (In this table we have included a thirteenth child, Rauno, who is the toddler son of one of the authors; at the time of the interviews, they also lived in Gainesville.)

All the mothers acknowledge the challenge of passing the native language on to their children in a situation where English surrounds them everywhere, daily. Yet, except for the two adult children, all of the young children of Finnish-speaking mothers have acquired some level of competence in Finnish. Predictably, this competence is stronger in the areas of understanding and speaking Finnish than in reading and writing. All Arja's three children read and write some Finnish; Päivi's daughter writes Finnish better than her brother, but the brother seems to speak (and understand) Finnish more – something the mother attributes to personality differences. The 18-year-old Oona is probably closest to having developed native-

like skills in all the areas of linguistic competence. All acknowledge that visits to Finland help their children's Finnish skills.

All mothers consciously want their children to acquire Finnish, and they use Finnish books, videos, and music to aid in the achievement of this goal. And the mother whose adult children did not acquire Finnish reports that they are now upset with her because she didn't "teach them Finnish." When she defends herself saying that she "did try," her child says: "You should have forced us." But she is not to be blamed since developing full competence in Finnish within the English-speaking majority culture is not easy. In fact, some 'forcing' at some points may evidently be required. It will be interesting to see how the mothers succeed in fulfilling their goal of passing Finnish to their children in Gainesville, where no formal community support exists to help in nurturing the children's developing Finnish competence. The mothers are often the sole source of Finnish input.

In consciously working towards passing their native language on to their children, these 21st-century immigrant mothers differ considerably from earlier immigrant parents. These women speak fluent English and have different goals. In the past, immigrants felt that they had to ensure that their children learn

English, and this often happened at the expense of the native language. Today, the concern is not only that children learn English but also that they acquire and maintain Finnish. All of these mothers know that they will have to work extremely hard to allow for the development of competence in Finnish.

Bringing up children bilingually also involves the issue of language contact between the majority and minority languages. The mixing of English and Finnish in everyday language use is a reality for most mothers. As the reasons for language mixing we received the standard answers frequently reported in the literature on codeswitching (e.g., Hatch 1976, Gumperz 1982, Myers-Scotton 1993, Bolonyai 2005, Halmari 2006). People mix languages accidentally, for certain idioms, when they cannot think of a certain term in either Finnish or English, in the case of genuine lexical gaps (when there are no corresponding terms in the other language), and – sometimes if they get angry. Because all the married women have non-Finnish spouses, they report having to switch to English in addressing their children when the father is around. Only one of our interviewees said that she never mixes her languages.

Because most women mix English and Finnish in daily interactions with their children, their attitudes to this normal bilingual phenomenon are also predominantly non-judgmental – or at least understanding, largely reflecting the ones reported by Martin and Virtaranta (1993). The Gainesville women do not see language mixing as a big problem, even though they do sometimes find their own and their children's mixing “annoying” or “silly,” and, consequently, they aim more or less consciously at speaking “pure Finnish.” One points out that codemixing is part of the “new language”: even in today's Finland, English is mixed into Finnish. One comment about codemixing is illustrative: “*Sehän on all right*” (‘It's *all right*’). It seems that the Gainesville mothers' language mixing is a metaphor for their bicultural lives.

Conclusion

In the middle of rural northern Florida is Gainesville, a little part of America's tossed salad of cultural diversity. The Finnish women of Gainesville are part of the salad. Many were drawn to the town by the University

of Florida and the businesses that exist there because of the University. The women keep their culture alive by speaking to their children in Finnish and creating homes where full American assimilation is not the norm. Unlike most earlier immigrants, these women are also privileged enough to be able to travel to Finland often, reminding their children of their cultural heritage. With the absence of an organized Finnish institution, however, they face the challenge of up-keeping a rare language. We trust, however, that with continued visits to Finland little Alexander will also realize that Finnish language can belong to him as well.

References:

- Bolonyai, Agnes. 2005. ‘Who was the best?’: Power, knowledge and rationality in bilingual girls' code choices. *Journal of Sociolinguistics* 9: 1. 3–27.
- Gumperz, John J. 1982. *Discourse strategies*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Halmari, Helena. 2006. Conceptualizing the code of commands: On the directionality of language switching. In: Watson, Greg and Hirvonen, Pekka (eds.), *Finno-Ugric language contacts*. Frankfurt am Main: Peter Lang. (Opuscula Fenno-Ugrica Gottingensia, 9). 91–104.
- Hatch, Evelyn. 1976. Studies in language switching and mixing. In: McCormack, William C. and Wurm, Stephen A. (eds.), *Language and man: Anthropological issues*. The Hague: Mouton. 201–214.
- Korkiasaari, Jouni and Roinila, Mika. 2005. Finnish North Americans today. In Raento, Pauliina (ed.), *Finnishness in Finland and North America: Constituents, changes, and challenges*. Special issue of *Journal of Finnish Studies* 9: 2. 98–116.
- Lane, Pia. 2006. A tale of two towns: A comparative study of language and culture contact. Unpublished doctoral dissertation. Oslo: Department of Linguistics, University of Oslo.
- Martin, Maisa and Virtaranta, Pertti. 1993. Siirtolaisten käsityksiä äidinkielestään ja englannista. In: Virtaranta, Pertti, Jönsson-Korhola, Hannele, Martin, Maisa, and Kainulainen, Maija. *Amerikansuomi*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. (Tietolipas, 125). 159–167.
- Myers-Scotton, Carol. 1993. *Social motivations for codeswitching: Evidence from Africa*. Oxford: Clarendon Press.
- Roinila, Mika. 2006. *The Finnish immigrant experience in North America, 1880–2000*. Lewiston: Edwin Mellen.

Football Labor Emigrations within Globalization and the sample of Turkey

Rahşan İnal

This article aims to discuss one of the phenomena of globalization: the impact of migration on sports, using football players in Turkey as an example. By presenting examples from both national and international sports teams, the growing number of migrant football players and their role in the capitalist economy is examined as it pertains to sport, as well as how they are treated within that system, economically and legally.

The emigration of football players requires a social, economic, political and cultural evaluation. The article is focused on the rights and freedom, civilly and labor-wise, of emigrant football players who are brought to or come to Turkey.

Key Words: Globalization, football labor emigration, human rights.

Introduction: Globalization and Sports

Understanding the current relationship between sports and globalization requires an understanding of the relationship between sports and capitalism. An analysis of capitalist theory, based drawing on three hundred years of capitalist production, class systems and exploitation mechanisms, will enable us to understand our age much better (Timur 2004).

In a capitalist system, profit from sports is gained by converting the sports field into an industrial field (Barut 2006). Gradually, what were community-based sports games became part of the economy (Hone 2005). Global expansion has seen the growth of a net-

work of sports business framed with meta-fetishism and trade, particularly elements like the production and marketing of sports equipment; advertising and sports product distribution is also an enormous element in the capitalization of sports. We can see a network that encompasses almost every region of the world through the business of football (Hödl 2006).

The impact of globalization is seen in the dramatic changes experienced by the sports industry in the last twenty years. Leagues and clubs are mainly managed, now, by free market rules. David Stern, the commissioner of America's National Basketball Association, draws attention to the natural integration of the rules of capitalism in sports by comparing basketball to Disney. His words are incisive: "Disney has theme parks, and we have theme parks. Only we call them arenas. They have characters: Mickey Mouse, Goofy. Our characters are named Magic (Johnson) and Michael (Jordan). Disney sells apparel; we sell apparel. They make home videos; we make home videos" (LaFerber 2001). Joao Havalange, the head of FIFA (Federation Internationale de Football Association) shares the opinion of Mr. Stern, saying in his first speech; "I came to sell the product called football" (Merih 2004). Havalange kept his word. Under FIFA's management, football has become a significant business. (Aydın, Hatipoğlu, Ceyhan 2008). The saga of FIFA is more than just a successful development of the sport (Sugden and Tomlinson 2003).

The period of neo-liberal sport management began as a result of free market rules becoming the norm in the sport. Multinational companies noted the enormous impact of sports and the influence of certain figures and looked at sports as a way to sell product. Sports sponsorship has reached such dimensions in the last twenty years that some believe it would be impossible to produce of the Olympic games, motor

Rahşan İnal is a public school teacher who writes articles about sports in national newspapers and journals. She is an independent researcher on the fields of sport sociology. rahsan.inal@gmail.com.

sports competitions, about 90% of current golf tournaments, about half of the current tennis matches, about half the horse-riding events, and 20% of current football tournaments without sponsors (Şahin, Koç, Yılgin 2003).

Emigration of sportsmen from periphery countries to core countries as a result of globalization is now commonplace. From the 1990s, studies about this trend have been conducted but they are still insufficient compared to existing research in other areas of sport (Maguire 2004). For example, research on the history of sports labor emigration has just begun in Turkey.

Global Football Labor Emigrations

The Bosman ruling is the result of a lawsuit filed by Belgian professional football player Jean-Marc Bosman, establishing the “right to move freely” for football players (Bosman Ruling 2002). Higher salaries for top football players caused team owners to look for less expensive labor sources, and they looked at players in underdeveloped/developing nations. The establishment of Champions League and the global market which is greedily feeding this uncontrolled player migration without any restraint have been suggested as other reasons for the significant increase in labor migration (Magee and Sugden 2002).

Data recording human rights violations committed in the process of transferring and employing immigrant sportsman labor has emerged, despite the efforts of dominant powers in the field. A report presented to the Italian senate in November 1999, stated that about five thousand football players under the age of sixteen were brought from non-EU nations to play in amateur clubs illegally. Sergio Campana, the president of the Italian Football Federation, acknowledged this report in the following statement: *‘We are currently experiencing a shocking phenomenon. Young people without papers who are applying for a license remain on the football pitches for a very short time. Those who need to earn a living are beginning to work illegally and some cannot even find any home to sleep’* (Authier 2002) Most of the children mentioned in this report and in these statements are brought to Europe from Latin America and Africa. In November 2000, Belgium professional clubs and players in Brussels and Antwerp pitches - most of whom were younger -

filed an official grievance regarding the management companies. Their main point was that these underage players are not hired by professional clubs after “being tested successfully”; they are taken “as orphans” by clubs and management companies (cited by Andreff from Tshimanga 2005). The international definition of this would be “modern slave trading”. FIFA introduced rules on 1st of September 2001 in order to protect children under 18 in transfers. According to these rules, the transfer is banned if the player’s family is changing countries only because of the transfer (Akşar and Merih 2006). Despite the rules, the football labor market can still be exploitative. Young African and South American footballers are bought much cheaper compared to the top football players at present (Ling 2008).

The fact that sports players from developing nations make less money than their fellow players from industrialized nations is an indication of violations of rights. For example, when RAEC Mons hired Cameroonian Georges Moujando in 1996 for 150 euros per month, the monthly minimum wages of football players were 1000 euros in Belgium (Topçuoğlu 2006). Those who profit from the transfers are the clubs and partisan talent scout companies. In its present condition, football labor emigrations are just like “a new exploitation” order (Talimciler 2008).

Migrant Football Players in Turkey

Turkey’s import of migrant football players was a result of liberalization politics. The first football player was brought from Argentina in 1955, and more players arrived in Turkey during the 1960s. The process of moving Turkey into the global capitalist system began along with the neo-liberal politics of the new government established after the military coup in 12th September 1980. Encouraged by the Turkish government, a number of coaches and football players were brought from abroad (Gökaçtı 2008). Football became almost a vehicle for renewing Turkey’s image and influence.

The number of migrant football players increased rapidly in the 1990s. While the number of migrant football players in the Turkish First Football League was 64 in the 1996/97 season (Dorukkaya, Ebiçlioğlu, Kıratlı 1998), this increased to 141 in the 2006/07 sea-

son (İnal 2008) and to 153 in the 2008/09 season (Taraf Gazetesi 2009). The ratio of migrant football players to total football workforce was 17% in 2006/07 season and this rate rose to 29% in 2008/09 season. Most of the football emigrants in Turkey came from Brazil or the continent of Africa (Figure 1).

Turkey is regarded as a transition country for international migrations (Soysüren 2006). It is also valid for football labor emigrations. Less skilled players tend to “disappear” rapidly.

Fatih Terim, the coach of the Turkish National Team between 2005 and 2009, was the coach for Galatasaray (GS) football team in 1996. He brought 7 child footballers to the GS club from Ghana in 1996. One of them, Richard Kingson, was renamed as Faruk Gürsoy by becoming a Turkish citizen in 1998 and became the goal keeper of Ankaraspor, a team in the Turkcell Super League, in the 2006/07 season. He continues his career in the Premier League at the present time. Another was Stephen Appiah, who was 16 when he arrived. After a few years, Appiah returned to Turkey from Juventus and played for Fenerbahçe (FB). While fans were able to follow the careers of these two football players via press and other media, related media studies for that period indicate that no information relating to the fates of the other five Ghanaian football players has been published in the press (İnal 2008).

Migrant Football Players and Racism

Adopting citizenship in the country of emigration is a continuing topic in international sports labor emigration. In this sense, it is worth examining Turkish public opinion regarding this issue in 2006. Two sportsmen of Brazilian origin changed their names and became Turkish citizens, and they were included in the squad at the level of the national football team. Marcio Ferreira Perreira Nobre became Mert Nobre, playing for Beşiktaş (BJK), and Marco Aurelio Brito Das became Mehmet Aurelio, playing for FB. There was criticism from some sportswriters, claiming that such players could not be accepted as a “Turk”: “*This man does not know the language, traditions and the ways; he cannot find his house after leaving the training ground if you leave him alone, but he takes his place in national team just one day after becoming a citizen for the sake of the quota of ‘seventh foreign’, even while he couldn’t find Turkey on the map of the world*” (Alkan 2006). These football players choosing to gain a place in another country, together with “some values of the national identity” of this country by changing their name, were accepted to a certain extent after successfully fulfilling certain conditions within the football system. If these football players had not been “successful”, initial reactions to them might have been racist discourse on the nationality and ethnicity of the

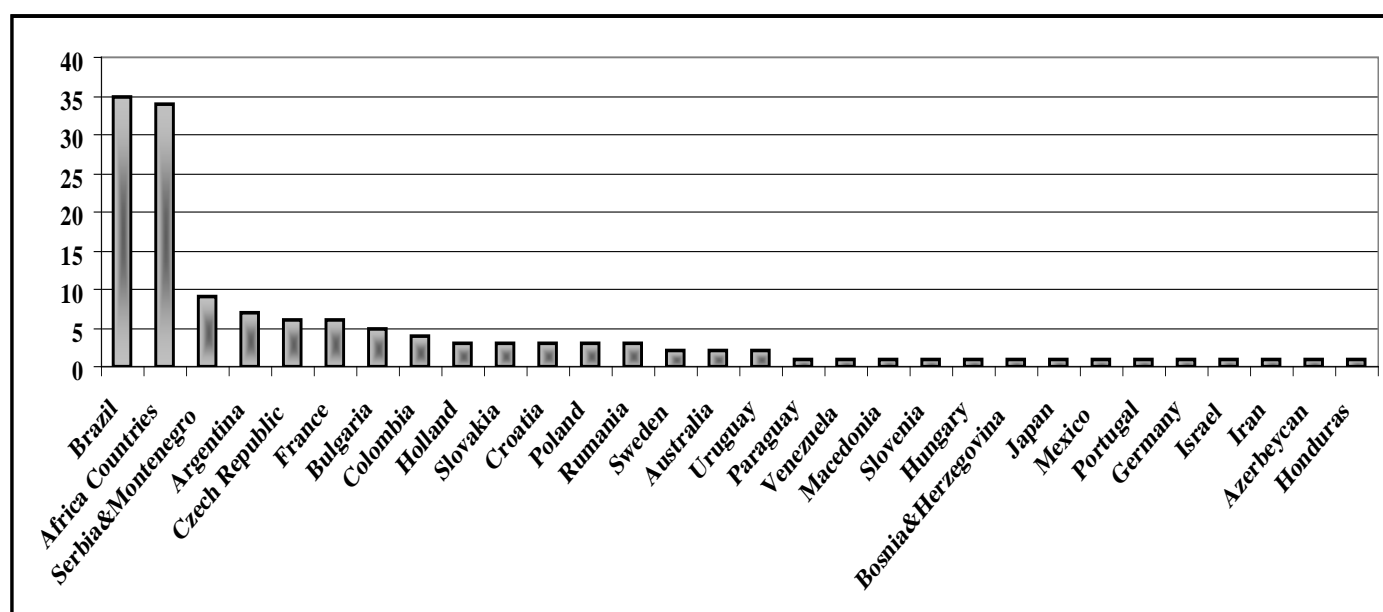

Figure 1. Countries of origin of migrant players in the Turkcell Super League (2006/2007).

players by those regarding themselves as of “superior nation and race”. There is ample evidence that racism exists in Turkey; attacks on migrant players through football, actions taken during international matches and general discourse support this.

M. Ali Yılmaz is a former president of Trabzonspor (TS) (of the Turkcell Super League). The comment that he made to the press about African football player Kevin David Campbell after a football match defeat in 1999 is a striking summary of this type of discourse: “*They demanded a goal scorer from us; we took a cannibal, but it did not work*” (Şahin, 1999). Yılmaz classified the African football player as a member of an “inferior race” by describing him as a “cannibal”. In addition, he has categorized African people “nearly as those who can be traded just like a slave”. This is blatant racism. This person - who was the minister of state between 1991 and 1995, and who is still the honorary president of the same club was not reprimanded or disciplined in any way for these public statements. Additionally, Yılmaz then defended himself: “I wanted to say ‘Arabian’ to him!” (Eğin 2007). Only a few sports writers defended the rights of this migrant football player insulted because of his nationality and color, and said that the mentioned statements were racist (Dilek 2005). Campbell had to leave Turkey as an insulted player in this way.

Following a match in 2002, Ali Aydın, the referee, insulted BJK sports club’s French football player Pascal Oiver Nouma who is of Senegalese origin, by calling him “negro”. The BJK sports club demanded an apology; Aydın complied and the matter was dropped without the referee being penalized (Hürriyet Gazetesi 2002).

Migrant Football Player Market

In Turkish football, migrant status exists just for the Turkcell Super League and the Bank Asya 1st League, and there is a quota. The maximum number of migrant football players who can play in a match is 6. Migrant football players cannot play in 2nd and 3rd leagues (www.tff.org). There are many African emigrants trying to play football in higher leagues. Football manager Kester Ezuma who came to Turkey from Nigeria in 2001, said that Nigerian, Cameroonian and Ghanaian football players aged between 17 and 21 and who are

waiting to be discovered in Kasımpaşa Stadium will continue to train in and out of season in order to stay in form, though they do not play for any club. They are ready to play for 300-400 dollars amount if they can find a club (Sarıbaş 2001).

The issue of the migrant quota is under constant discussion in the Turkcell Super League and the Bank Asya 1st League. Increasing the number of migrant players is not a simple matter. Those who are pro-quota increase argue that the low quota results in football to “receiving a limited economic input” from the “outside” and leads to inequality in the competition with European clubs, and that it also increases the cost of domestic football players. If the migrant quota is eliminated, sports clubs can hire cheaper football players from abroad, and so that can also increase the revenues of the clubs (İnal 2008).

Just as many European sports clubs go into a partnership with clubs in African leagues, the direction of skill determination is heading towards a club-based system and away from a national-based system, which increasingly looks to the (soccer) periphery rather than domestic youth (Maguire and Pearton 2000).

But in these debates, migrant football players are discussed as assets and it is completely forgotten that they are just “human beings”. İlhan Cavcav, president of Gençlerbirliği, one of the Turkish Premier Super League clubs, has been bringing migrant football player to the country since 1992. He prefers African countries. He says that he does them a “favor” because there are fewer sports opportunities in these players’ home countries. Cavcav does not conceal his strategy of selling the football players whom he buys cheaply with very high prices. He still complains about these transactions, though, saying that football players gain more profit than their clubs (Haskebacı 2000).

Cavcav expressed his complaint in the statement to the press on 9th June 2009 as follows: “*We have 19 foreign players in our two teams. We are already thinking about what to do. It seems that we will sell those, whom we bought with money, with weight. As the people who sell export surplus textile products in bazaars, we will sell the surpluses by saying it costs that much if it weighs 2 kilos and it costs this much if it weighs three kilos.*” (Ata 2009).

The migrant football players who play in this club stated that they will apply to FIFA and UEFA (Union of European Football Associations) if he does not

apologize for his insulting and humiliating words. There has been no indication that the club president was sanctioned in any way, and during the writing of this article (Sping 2010), he remains unpunished, according to press observations.

It seems inconceivable that this is just the surface of what exists for migrant football players and here, in this nation, that is also a signer of the Universal Declaration of Human Rights.

Conclusion

After a certain stage of capitalism's appearance on the world scene, sports became an ideological auxiliary instrument packaged like any other goods produced for market; and then converted into a commodity sold at great profit for the consumption of the masses (Doğan 2007). All of these phenomena have reached an unprecedented level as globalization takes place; indication not just a change of capitalism but also a definition of the brutalization of all relationships. Sports have turned into a cheap international market of labor devoid of security.

International sports labor migration has increased along with the production of sports equipment and the growth of other consumption chains. The human beings who participate in sports experience are loss of value by being exposed to the illegal transactions taking place in sports labor migrations and to the racist attacks in migration-receiving countries. Sports factory owners employ migrant players as cheap labor, particularly in football. A "sports worker" is produced from migrant football players; if they are good enough, they are sold to other clubs with high prices. "Child players" marketed to central football companies of Europe or to countries like Turkey considered as transition countries are turned into a "commodity", and this commodity is turned into "football stars". The "modern slave trade" is still present in football (Ling 2008). Rules introduced by FIFA against modern slave trade, i.e. illegal labor migration to participate in sports, and conducted illegally to bring down the costs are for visible sportsmen migrations. Where are those whom we seek but can not find because of the characteristic feature of illegal migration? What are they doing?

Globalization experiencing a pause due to the world-scale crisis at the present time has come to be

a process in which capitalist rules work unmercifully. Though migrant labor can be considered a burden during periods of economic crisis, it is seen as an asset in terms of the mobility of sports labor migration. This perception indicates that those (particularly managers of sports companies) who look at these fields as arenas of earning as well as of sport will continue to perpetuate mischief. The issue of sports labor migration must be examined and followed vigilantly. While the migrant football players in Turkey make statements to the press about how happy they are in Turkey, here another side of football labor migration is presented. But the real answers are still not pursued or expressed adequately.

Notes

1. In all of the publications of Turkish Football Federation, migrant football players are known as "foreign football players".
2. Thanks warmly to Tevfik Taş for priceless comments on previous drafts of the article.

References

- Andreff, W. (2005). Sport in developing countries final revised version 2005. <http://www.sportanddev.org/data/document/document/143.pdf>.
- Akşar, T. ve Merih, K. (2006). Futbol Ekonomisi. İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Alkan, A.T. (2006). İlk gün sünnet; ikinci gün milli forma. Zaman Gazetesi, 12.08.2006. <http://www.zaman.com.tr/yazar/yazar.do?yazino=328492>.
- Ata, E. (2009). Cavcav'ın sözleri yabancıları çıldırttı. Hürriyet gazetesi, 10.06.2009. <http://hurriyet.com.tr/spor/futbol/11827553.asp>.
- Authier, C. (2002). Futbol A.Ş. (Çev. Ali Berktaş) İstanbul: Kitap Yayınevi.
- Aydın, M.B., Hatipoğlu, D. Ceyhan, Ç. (2008). Endüstriyel futbol çağında taraftarlık. İletişim kuram ve araştırma dergisi. 22: 289-316.
- Barut, M. (2006). Tekelci kapitalizm ve spor. Mersin: Dost Matbaa.
- Bosman Ruling (2002). The Bosman Ruling, Football Transfers and Foreign Footballers. Department of Sociology, Sports Resources. <http://www.le.ac.uk/so/css/resources/factsheets/index.html>.

- Doğan, C. (2007). Gönderen: cemdogan@mail.mku.edu.tr (17.04.2007). Küreselleşmenin spora etkileri. Alıcı: İnal R. rahsan.inal@gmail.com.
- Dilek, H. (2005). "Pis zenci!" Nouma, Çingene Lucescu. <http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/193276.asp>.
- Dorukkaya, Ş., Ebiçlioğlu, FK., ve Kıratlı A. (1998). Türkiye'de Futbol Kulüplerinin Şirketleşmesi Halka Açılması, Finansmanı ve Vergileme. İstanbul: Dünya Yayıncılık.
- Eğin, O (2007). Emre ne dedi? Akşam gazetesi, 08.01.2007. <http://www.aksam.com.tr/2010/04/26/yazar/5291/aksam/yazi.html>.
- Gökaçtı, M.A. (2008). Bizim İçin Oyna. 1. Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Haskebaççı, A. (2000). Futbolcu fabrikatörü: İlhan Cavcav. Zaman Gazetesi. <http://arsiv.zaman.com.tr/2000/09/04/roportaj1/roportaj1/htm>.
- Hürriyet Gazetesi, 2002. <http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=13626247>.
- Hone, P. (2005). Assessing the contribution of sport to the economy. http://www.deakin.edu.au/buslaw/aef/publications/workingpapers/swp2005_02.pdf.
- Hödl, G. (2006). The Second globalization of soccer. <http://www.fntg.org/news/index.php?op=read&articleid=1237>.
- İnal, R. (2008). Küreselleşme ve Spor. Küreselleşmenin spora etkileri. 1. Baskı, İstanbul: Evrensel Basım Yayın.
- LaFeber, W. (2001). Michael Jordan ve Yeni Küresel Kapitalizm (Çev. Aysel Morin). İstanbul: Cep Kitapları 156 Kurtiş Matbaası.
- Ling, M. (2008). Messi, Romario, Asprilla, Tevez Latin Amerika'da yaratıcı oyuncu ticareti. Futbolistas, Futbol ve Latin Amerika (Eds: Dario Azzellini & Stefan Thimmel). Çev. Serra Bucak. 1. Basım: İstanbul: Otonom Yayıncılık.
- Maguire, J. (2004). Sport Labor Migration Research Revisited. Journal of Sport & Social Issues, 28 (4): 477-482.
- Maguire, J. and Pearton, R. (2000). The impact of elite labour migration on the identification, selection and development of European soccer players. Journal of Sports Sciences, (18): 759-769.
- Maggee, J. and Sugden, J. (2002). "The world at their feet": Professional football and international labor migration. Journal of Sport & Social Issues, 26 (4): 421-437.
- Merih, K. (2004). Futbol endüstrisinde Tv, reklâm etkileri. <http://www.ntvmsnbc.com/news.296626.asp>.
- Sarıbaş, Ş. (2001). Afrika İstanbul'a Yerleşiyor. Hürriyet gazetesi, 17.06.2001 <http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=249410>.
- Soysüren, İ. (2006). Avrupa Birliği'nin emek göçü politikaları. Marmara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İktisat Ana Bilim Dalı. Kalkınma İktisadi ve İktisadi Büyüme Ana Bilim Dalı. "Yayınlanmamış" yüksek lisans tezi.
- Sugden, J., and Tomlinson, A. (2003). Football and Fifa in the postcolonial world. Sport and Postcolonialism (Eds. John Bale J, ve Cronin M.), London: Oxford, Berg.
- Şahin, HM., Koç, S., ve Yılgin, A. (2003). Beden Eğitimi ve Sporda Sponsorluk. Ankara: Gaziantepspor Kulübü Spor Eğitim Yayınları Nobel Yayın Dağıtım.
- Şahin, H. (1999). Asıl yamyamlar. Radikal gazetesi, 02.28.1999. <http://www.radikal.com.tr/1999/02/28/yazarlar/halsah.html>.
- Talimciler, A. (2008). Futbol değil iş: Endüstriyel futbol. İletişim kuram ve araştırma dergisi, 26: 89-114.
- Taraf gazetesi (2009). Ligin en değerli ismi: Arda, 05.09.2009.
- Timur, T. (2004). Türkiye Nasıl Küreselleşti. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Topçuoğlu, N. (2006). Gelişmekte olan ülkeler oynuyor ama kazanamıyor. Referans Gazetesi, 2006 Haziran 18, s.31.

Maahanmuuttajat kaupunkiviljelijöinä

Anne Leppänen

Johdantona

Maapallon väestön keskittyminen kasvaville kaupunkiseuduille lisää kaupunkiluonnon merkitystä ihmisten hyvinvoinnin lähteenä. Kaupunkien metsät, puistot, niityt, pellot ja puutarhat tuottavat ihmisille monia hyötyjä. Luontoalueet muun muassa vaimentavat melua, sitovat hiukkasia ja turvaavat luonnon monimuotoisuutta. Ne ovat myös merkittäviä ravinnontuotantoalueita etenkin kehittyvien maiden kaupungeissa. Kaupunkien viheralueet tarjoavat kaupunkilaisille myös mahdollisuuksia virkistymiseen, kuntoiluun ja sosiaaliseen kanssakäymiseen (Faehnle et al. 2010, 7–12). Lisäksi kaupunkilaiset hyötyvät viheralueiden kaupunkikulttuurillisesta merkityksestä, estetiikasta ja opetuksellisesta annista. (Rishbeth & Finney 2006, 286, 294).

Viljelyalueet ovat kaikkialla maailmassa merkittävä osa kaupunkiluontoa. Kaupunkiviljelyllä voidaan tarkoittaa mitä tahansa kaupunkialueella tapahtuvaa viljelyä (Tantarimäki 2000, 14), mutta tässä artikkelissa käsittelen vain vuokratuilla palstoilla harrastettavaa viljelyä. Teollisuusmaiden ja kehittyvien maiden kaupungeissa harjoitettavan viljelyn laajuus, motiivit ja merkitys poikkeavat suuresti toisistaan. Viljely voi olla köyhälle urbaanille väestölle ainoa elinkeino, kun taas kehittyneissä maissa kaupunkiviljely on lähes aina harrastustoimintaa. Sen aloittaminen voi olla eettinen, terveydellinen tai sosiaalinen valinta. (Halweil & Nierenberg 2007, 76).

FM Anne-Mari Leppänen kirjoitti pro gradu –tutkielmansa "Sipuli, selleri ja suolaheinä – palstaviljely Turussa ja maahanmuuttajien näkemyksiä palstaviljelystä" vuonna 2008. Se julkaistiin Siirtolaisuusinstituutin Web Reports –sarjassa 2009. Leppänen toimi tutkimusavustajana Siirtolaisuusinstituutissa vuonna 2009.

Suomessa kaupungeissa harjoitettavalla palstaviljelyllä on pitkät perinteet, ja sillä on ollut ja on edelleen yhteiskunnallista merkitystä ravinnontuotannossa, vapaa-ajanvietossa sekä maankäytön muotona. Sota- ja pula-aikoina viljelyllä on ollut huomattavaa merkitystä kaupunkiväestön ravinnonsaannissa, kun nykyään motiivit viljelyn taustalla ovat moninaisempia. Syiden monimuotoistumisen myötä myös viljelijöiden joukko on monikulttuuristunut, sillä maahanmuuttajien osuus viljelypalstojen vuokraajista on lisääntynyt viime vuosina. (Uitto 2002, 10). Suomalaisilla viljelypalstoilla kohtaa siis monipuolinen viljelijäjoukko erilaisine taustoineen ja motiiveineen.

Maahanmuuttajataustaiset viljelijät Turussa

Maahanmuuttajat ovat aktiivisia kaupunkiviljelijöitä kaikkialla maailmassa (Smit 1996, 68), mutta Suomessa heidän harjoittamaansa kaupunkiviljelyä ei ole juurikaan tutkittu. Sen huomattuani päätin tutkia aihetta vuonna 2008 valmistuneessa pro gradu –tutkimuksessani. Turun kaupungin viljelypalstojen noin 650 viljelijästä jopa 20 prosenttia on maahanmuuttajataustaisia eli heidän viljelytottumuksillaan ja -kokemuksillaan on merkittävää arvoa kaupunkiviljelyä tutkittaessa. Primääriaineiston hankin haastattelemalla Turun kaupungin viljelypalstoja kesällä 2006 ja/tai 2007 vuokranneita maahanmuuttajataustaisia viljelijöitä ja muutamia asiantuntijoita. Tämä artikkeli pohjautuu pääosin pro gradu –tutkielmani tuloksille.

Haastattelin tutkielmani varten yhteensä kymmentä maahanmuuttajataustaista palstaviljelijää sekä kolmea maahanmuuttajien tai kaupunkiviljelyn parissa työskentelevää asiantuntijaa. Osan haastateltavista henkilöistä löysin Turun 4H-yhdistyksen kautta, joka vastaa kaupungin viljelypalstojen vuokrauksesta.

Muut osallistujat tavoitin Yhdessä-yhdistyksen, Turun ylioppilaskyläsäätiön Vuokralaisyhdistyksen sekä omien kontaktieni kautta. Osa innostui haastattelusta keskusteltuani heidän kanssaan viljelyalueilla.

Haastatteluun osallistuneet olivat kotoisin Venäjältä, Ukrainasta, Kiinasta, Irakista ja Bosniasta. Haastateltavista reilusti yli puolet oli naisia. Noin neljännes haastatelluista oli alle 30-vuotiaita ja loput olivat 30–55-vuotiaita. Eniten maahanmuuttajataustaisia viljelijöitä Turussa on Varissuon, Halisten, Artukaisten ja Ylioppilaskylän palstoilla. Viljelypalsta vuokrataan yleensä läheltä kotia, joten edellä mainitut palsta-alueet sijaitsevat kaupunginosissa, joissa maahanmuuttajataustaisten henkilöiden osuus on merkittävä.

Kaupunkiluonnon merkitys kotoutumisessa

Kotouttamistoimenpiteillä pyritään sopeuttamaan maahanmuuttaja suomalaisen yhteiskunnan aktiiviseksi ja tasavertaiseksi toimijaksi työelämään osallistumisen kautta. Kuitenkin Siimin (2006) tutkimuksesta käy ilmi, että maahanmuuttajalle työ on vain yksi kotiutumiseen ja viihtymiseen kulloisessakin asuinpaikassa vaikuttava tekijä. Muita merkittäviä kotoutumista edistäviä elementtejä ovat muun muassa läheiset ihmiset, sosiaalinen verkosto, kielitaito, kotitalo, luonto sekä puutarhapalsta. Näitä tekijöitä yhdistää toiminta, jonka kautta henkilö tutustuu ja kiinnittyy uuteen kotimaahansa. (Siim 2006, 97–99).

Kaupunkien luontoalueet ovat olennainen osa arkielämän fyysistä ympäristöä ja siten merkittävä tekijä kotoutumisprosessissa (Faehnle et al. 2010, 8). Luonto voi edistää integroitumista parantamalla elämänlaatua sekä tarjoamalla positiivisia kokemuksia, jotka auttavat kiinnittymään uuteen asuinpaikkaan (Faehnle et al. 2010, 12). Erityisesti niille, joiden harrastus- ja virkistymähdollisuudet ovat rajalliset, kuten turvapaikan hakijoille tai pakolaisille, on tärkeää päästä nauttimaan viihtyisästä, terveellisestä ja virkistävästä ympäristöstä. (Rishbet & Finney 2006, 294). Usein luontoalueiden käyttöä vähentää tiedon puute näistä alueista, niiden tarjoamista palveluista sekä niiden käyttöön liittyvistä oikeuksista, säännöistä ja rajoitteista. Maahan saapuville ihmisille on siis tärkeää tarjota tietoa myös uudesta asuinympäristöstään ja sen käyttömahdollisuuksista. (Faehnle et al. 2010, 56).

On todettu, että maahanmuuttajat ovat kiinnostuneita siitä, millaiseen ympäristöön he ovat muuttamassa ja mitä kotitalon pihalla kasvaa. Lähellä olevista luontoalueista maahanmuuttajille tärkeimpiä ovat ensisijaisesti metsät ja puistot, joihin tehdään retkiä. (Faehnle et al. 2010, 46). Ulkoilu ja luonnossa liikkuminen ovatkin suosittuja harrastuksia maahanmuuttajataustaisten parissa (Myrén 1999, 96–99). Näin ollen kaupunkien viheralueet ovat monikulttuurisia kohtauspaikkoja, ja niillä on merkittävä rooli integraation sosiaalista ulottuvuutta ajatellen (Hynynen 2002, 52).

Metsien ja puistojen lisäksi maahanmuuttajia kiinnostavat kodin lähistöllä olevat viljelypalstat (Faehnle et al. 2010, 46). Monissa kaupungeissa maahanmuuttajat ovatkin aktiivisia viljelijöitä. Niin on myös Turussa, jossa noin viidennes kaupungin vuokrapalstojen viljelijöistä on maahanmuuttajataustaisia. Erityisesti vahvan maataloustradition maista muuttaneet ihmiset jatkavat viljelyä uudessa kotimaassaan. (Smit 1996, 68). Usein maahanmuuttajien luontosuhteessa tärkeää onkin sen käytännöllinen puoli. Sienten, marjojen ja yrttien keruu, kalastus sekä puutarhan hoito ovat olennainen osa luontosuhdetta. Toimimalla elinympäristössään maahanmuuttajasta tulee osa sitä. (Siim 2006, 100).

Viljelyharrastus tukee oman ruokakulttuurin ylläpitämistä

Suomeen tullessaan maahanmuuttajat joutuvat usein ekologialtaan täysin uudenlaiseen ympäristöön (Hietala 1995, 93–94). Tämä johtaa myös ruokavalion muutokseen, sillä ympäristö määrää, mitä kullakin alueella tuotetaan ja millaista ruokaa alueella on totuttu valmistamaan ja kuluttamaan (Raento & Raento 2001, 17).

Oman etnisen ruokavalion ja ruokailutottumusten säilyttäminen on tärkeää kaikille siirtolaisille lähtömaasta ja etnisestä alkuperästä riippumatta (Forsander et al. 1994, 21). Tekemieni haastattelujen perusteella viljelijät sitoutuivat harrastuksensa myötä entistä vahvemmin oman kulttuurinsa ruokaperinteeseen. Erityisesti itse tuotetut yrtit innoittivat kokkaamaan kotimaasta tuttuja ruokalajeja ja asettamaan ne kauniiksi esille.

Maahanmuuttajataustaiset vanhemmat ovat usein huolissaan lastensa ruokailutottumusten muutoksista

uudessa kotimaassa, koska ruokakulttuuri on tärkeä osa etnistä identiteettiä. Tätä korostivat myös kaikki tutkimukseni haastateltavat. Vanhemmat haluavat siirtää omaan kulttuuriinsa liittyvät ruokailutottumukset ja -tavat nuoremmille sukupolville, jotta kulttuuriryhmän perinteinen ruokakulttuuri näkyy myös tulevien sukupolvien ruokapöydässä. (Bell & Valentine 1997, 66). Ajan myötä maahanmuuttajat omaksuvat suomalaisia ruoka-aineita ja ruoan valmistustapoja ja liittävät ne omaan ruokakulttuuriinsa (Mölsä 2001, 12–14). Haastateltujen perheissä lasten ja vanhempien ruokamieltyyksissä oli paljon eroja, mikä viestii eriaikaisesta akkulturoitumisesta Suomeen ja suomalaiseen kulttuuriin eri perheenjäsenten kesken.

Viljelyharrastuksen motiivit

Suomeen muuttaneet ihmiset ovat usein kotoisin maista ja kulttuureista, joissa maanviljelyllä on ollut suuri osa arkielämässä. Heille viljely on aivan normaalia, jokapäiväistä kotitaloustyötä. (Uitto 2002, 10). Osa haastatteleistani henkilöistä kokikin vihannesten oston turhauttavaksi, koska heillä olisi taitoa viljellä niitä itse. Kasvisten puhtaus, alkuperä ja kasvatusolot saattavat mietityttää ihmisiä, jotka ovat tottuneet käyttämään itse viljeltyjä tai tutuilta hankittuja kasviksia. Myös torikulttuuri on erilainen uudessa kotimaassa kuin lähtömaassa. (Hietala 1995, 94; Müller 2001, 2).

Tutkimukseni mukaan kukaan haastateltavista ei aloittanut viljelyä taloudellisista syistä, tosin siitä koituva rahansäästö on ollut positiivinen yllätys. Harrastuksen aloituksen motiivina on ennemminkin itsensä toteuttaminen sekä omiin arvoihin ja ruokavalioon soveltuvan ravinnon viljely. Saman on todennut Maier (2009, 36). tutkiessaan kansainvälisiä puutarhaprojekteja Berliinissä. Usealle haastateltavalle viljely oli myös hyötyliikuntaa ja hyvä syy oleskella raikkaassa ulkoilmassa.

Pääosin haastattelemini henkilöiden viljelymotiivit olivat samoja lähtömaasta riippumatta, mutta muutamia eroavaisuuksia oli havaittavissa. Ukrainasta ja Venäjältä Suomeen muuttaneille henkilöille merkittävin syy viljelyn aloittamiseen oli tuottaa perheelle puhtaita, luonnonmukaisesti tuotettuja vihanneksia. ”*Se on se, minä tiedän, että ne on minun luomua-ni, ja se on varmasti parempi [kuin kaupasta ostet-*

tu]”. He pitivät tehotuotettuja, lannoitettuja kasviksia mauttomina ja olivat onnellisia, että saavat kesäisin omasta maasta paljon raikkaita, puhtaita vihanneksia. Ukrainasta ja Venäjältä muuttaneille viljelijöille viljelypalstan kauneus oli tärkeää. He kasvattivatkin palstallaan runsaasti kukkia, mitä muualta tulleet viljelijät eivät juuri tehneet.

Irakista ja Kiinasta muuttaneille viljelijöille merkittävin syy viljelyyn oli tuottaa omaan ruokakulttuuriin kuuluvia vihanneksia. He kokivat voivansa toteuttaa omaa ruokakulttuuriaan paremmin käyttämällä siihen perinteisesti kuuluvia raaka-aineita. Erityisesti Lähi-idästä tulleiden viljelijöiden mukaan itse viljeltyt ja hyvät raaka-aineet nostivat ruoan arvoa sekä lisäsivät ruokailutilanteen juhlallisuutta. Se näkyi muun muassa ruoan huolellisessa koristelussa ja kauliassa kattauksessa. Palstaviljelyn sosiaalisuus kiehtoivat Irakista ja Venäjältä tulleita henkilöitä enemmän kuin muualta muuttaneita. Heille palsta oli ikään kuin kesäinen olohuone, jossa oli mukava viettää aikaa ystävien tai sukulaisten kanssa.

Erityisesti vanhemmat haastateltavat kertoivat aloittaneensa viljelyn Suomessa, koska he huomasivat kaivanneensa kosketusta maahan sekä harrastusta, joka oli tuttu jo lapsuudesta ja johon liittyi paljon hyviä muistoja. Kaupungissa saatetaankin viljellä ravintokasveja joskus pelkistä tunne- tai nostalgiasyistä (Koivunen 2003, 140). Muutama haastateltu totesi viljelyn olevan yksi keino lievittää koti-ikävä. Kotimaasta tuttujen kasvien läheisyys tuo oman kulttuurin ja historian lähelle, ja luo sitä kautta turvallisuutta (Müller 2001, 1–3; Rishbeth & Finney 2006, 289).

”Niin, siellä [palstalla] jotenkin tuntuu kuin olis Ukrainassa. Kokonaan unohtaa, että on Suomessa.

Minä ainakin ajattelen, että tosi hyvä. Sitten on ainakin pienempi tämä ikä... ikävä”.

Perunasta chiliin – kasvien kirjo palstoilla

Müllerin mukaan maahanmuuttajataustaiset viljelijät suosivat kotimaansa ruokakulttuurista tuttuja lajikkeita (2001, 2). Tutkimukseni mukaan tämä pitää osittain paikkaansa. Pääosin haastatellut viljelijät samoja kasveja kuin kuka tahansa suomalainen palstaviljelijä. Haastateltavien mukaan se, että vihannekset kokataan oman ruokakulttuurin mukaisesti, on kuitenkin olennaisinta. Mausteyrtit kuuluivat lähes kaik-

kien haastateltavien kasvimaille ja juuri ne kielivät kotimaan ruokakulttuurista. Niiden lisäksi haastattelemani henkilöt viljelivät muun muassa mangoldia, chiliä, viinirypäleitä, mustaretikkaa, suolaheinää sekä maissia, joka ei Varissuon palstoilla ole enää harvinainen näky.

Eräs haastateltu kertoi kasvattavansa palstallaan pelkästään kukkia, koska kaipaa kauneutta ympärilleen. Hän oli haastateltujen joukossa poikkeus, sillä suurin osa oli istuttanut palstalleen ainoastaan ravintokasveja. Erityisesti Venäjältä Suomeen muuttaneet viljelijät kasvattivat palstallaan ravintokasvien lisäksi kukkia. Yksi haastateltavista piti palstastaan hyvää huolta myös maanviljelyyn liittymättömästä syystä: hän kalastaa ja hakee onkimatonsa palstaltaan.

Useat haastatellut olivat pahoillaan, kun he eivät voineet viljellä enempää kotimaastaan tuttuja kasviksia Suomen ilmasto-olojen takia. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että maahanmuuttajataustaiset viljelijät haluavat mieluummin viljellä hyväksatoisia, Suomen oloissa menestyviä lajikkeita kuin omaan ruokakulttuuriinsa kuuluvia lajikkeita, joiden menestyksestä ei ole varmuutta. Siihen vaikuttaa osaltaan sekin, että viljelystä ei tahdota liian raskasta ja vaativaa työtä, vaan se halutaan pitää rentouttavana harrastuksena.

Lapsuuden luontokokemukset vaikuttavat usein aikuisiän luontokokemuksiin (Faehnle et al. 2010, 26). Näin voi olla myös viljelyn kanssa. Eräälle Venäjän Karjalasta Suomeen muuttaneelle muisto lapsuuden raskaista kesistä perunapelloilla oli niin vahva, että nykyisin hän kasvattaa palstallaan ainoastaan kukkia. Muidenkin haastateltavien kertomuksista välittyi se viesti, että viljely on mukavaa koska sitä ei ole pakko harjoittaa. He arvelivatkin useimpien maahanmuuttajien karttavan viljelyharrastusta juuri sen takia, että he ovat aiemmin olleet pakotettuja viljelemään ravintonsa itse. Nyt kun lähes kaikkea saa kaupasta, ei viljeleminen välttämättä kiehdo.

Puutarha on naisten tila, josta koko perhe hyötyy

Useat haastateltavat sanoivat, että palstaviljely on koko perheen yhteinen harrastus, mutta pääasiassa palstoista huolehtivat perheen naiset. Miehet auttavat raskeammassa työvaiheissa, kuten istutuksessa ja sadon korjaamisessa. Ukrainasta Suomeen muuttaneiden

naisten mukaan heidän aviomiestensä innostus viljelyharrastusta kohtaan oli kasvanut hyvän sadon myötä ja miehillä on myös sananvaltaa viljelykasvien valinnassa. ”..ensin miehet sanovat, ei, ei me haluta tehdä mitään siellä, se on teidän juttu, harrastus. Mut sit kun tulee paljon hyvää, kaunista perunaa ja [he sanovat:] ooo, ensi vuonna me halutaan tämä, tämä, tämä [laji viljeltäväksi]. Haastatellut miehet olivat onnellisia siitä, että heidän vaimonsa olivat löytäneet Turusta mieleisensä harrastuksen.

Maahanmuuttajanaiset ovat usein vahvasti sidoksissa kotiympäristöönsä (Hynynen 2002, 51). Suurimpia syitä siihen ovat lapset, tiukat sukupuoliroolit ja niistä johtuva elinpiirin rajoittuneisuus. Osaltaan siihen vaikuttaa epätietoisuus harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksista sekä kielitaidon puute. Puutarhat ja viljelypalstat koetaan olevan kulttuurisesti julkisen ja yksityisen tilan ulkopuolella. Naiset voivat mennä niihin rauhassa ja tuntematta oloaan vaivautuneeksi tai rikkomatta kulttuurista koodistoaan. Niinpä puutarhanhoito nähdään patriarkaalisista kulttuureista kotoisin olevien maahanmuuttajien keskuudessa yleensä hyväksyttävänä naisten harrastuksena (Müller 2001, 7).

Puutarha liitetään myös kasvatukseen. Kasveja hoitamalla lapset oppivat vastuuta sekä saavat kokemuksen kautta tietoa luonnosta (Koivunen 2003, 140). Erään haastellun mukaan viljelypalsta vuokrattiin, jotta varhaisteini-ikäiset lapset saisivat uuden harrastuksen ja oppisivat lisää luonnosta. Haastateltu nainen korosti, että hän puutarhatyön avulla haluaa opettaa lapsille vastuuta, työntekoa sekä päätöksentekokykyä.

Viljelypalstat sosiaalisena tilana

Puutarhanhoito yhteisillä viljelymailla on sosiaalista toimintaa (Koivunen 2003, 141). Sen myötä ryhmätyöskentelytaidot voivat kehittyä ja luottamus ihmisiin lisääntyä (Rappe 2003, 50). Harrastus ei kuitenkaan välttämättä vaadi sosiaalista vuorovaikutusta, vaan se tarjoaa siihen mahdollisuuden. Yhtä tärkeää kuitenkin on se, että työtä voi tehdä yksin ilman että naapurin kanssa täytyy keskustella. Haastattelemani viljelijät tunsivat toisia viljelijöitä, mutta harvalle on muodostunut palstalla ystävyys-suhteita. He sanoivat, että palstalla on kyllä tapana jutella, mutta lähinnä viljelyyn liittyvistä asioista.

Erityisesti Lähi-idästä kotoisin oleville haastatelluille viljelyalue oli kohtaamispaikka, jonne tullaan istuskelemaan ja keskustelemaan ystävien kanssa. Tapa viettää aikaa puutarhassa juontaa juurensa entisestä kotimaasta, jossa puutarha ja sen hoito on hyvin tärkeä osa arkea. Myös Venäjältä tulleista haastatelluista kaikki arvostivat viljelyalueiden sosiaalista ulottuvuutta.

Vuokraviljelmillä ja myös kotipuutarhurien keskuudessa viljelykokemukset, taidot ja jopa tuotokset jaetaan muiden viljelijöiden kesken, mikä yksilökeskeisyyden sijaan kehittää yhteisöllisyyttä. (Koivunen 2003, 140–142.) Viljelypalstat tarjoavat sosiaalisesti syrjäytyneille ihmisille mahdollisuuksia sosiaalisen verkoston laajentamiseen ja turvallisuuden lisäämiseen (Milligan et al. 2005, 57). Tutkimukseni mukaan erityisesti ne, jotka eivät käyneet töissä, nauttivat palstojen yhteisöllisestä luonteesta. Maahan muuttaneille henkilöille viljelypalstat toimivat sosiaalisten kontaktien luomiseen sopivana maaperänä. Yhteisen kiinnostuksen kohteen ja puheenaiheen avulla tutustuminen sekä muihin maahanmuuttajiin että kantaväestön edustajiin on helpompaa. (Müller 2001, 1–3).

Haastateltujen joukossa sadon jakaminen ystävien kanssa oli tavanomaista. Varsinaista vaihtokauppaa ei esiinny, mutta esimerkiksi Kiinasta Suomeen muuttaneet viljelijät jakoivat mielellään satonsa muiden kiinalaisten kanssa. Heillä oli myös tapana valmistaa yhdessä ruokaa kasvattamistaan vihanneksista ja nauttia ruoka yhdessä. Müllerin (2001, 6) tutkimuksessa todetaan, että maahanmuuttajanaishille on kunnia-asia, kun he pystyvät antamaan jotakin omastaan.

Palstaviljelyn anti henkiselle hyvinvoinnille

Tutkimukseni mukaan palsta-alue on monelle haastatellulle ennen kaikkea henkisen latautumisen paikka. Erityisesti sisätyötä tekevät naisviljelijät kokevat viljelyharrastuksen piristävän ja rentouttavan raskaan työpäivän jälkeen (kts. myös Maier 2007, 35). Kasvien parissa työskentelyn onkin todettu vähentävän stressiä ja lievittävän kiirettä (Lohr 1998, 2; Nikkilä 2003, 28), ja sen kautta voi purkaa aggressioita ja jännittyneisyyttä (Koivunen 2003, 142; Rappe 2003, 49).

"Ja joskus minulla paha mieli ja mä haluan mennä vähän virkistymään. Ja sitten minä heti menen kellaariin ja haen polkupyörän ja menen kasvimaalle."

Puutarhanhoidon erityispiirteenä muuhun luonnonkokemiseen on se, että siinä sitoudutaan hoitamaan kasveja, ei pelkästään nautita niistä (Koivunen 2003, 140). Haastateltavat kertoivat, kuinka he kokevat olevansa vastuussa maasta ja viljelmistään. Koska maapalstan on vuokrannut, sitä on hoidettava huolella. Erityisesti tämä korostui Irakista kotoisin olevan haastateltavan puheessa. Lähi-idässä maalla on erityisen tärkeä rooli, se on kaiken alku ja juuri.

"...joillekin se palsta oli todella tärkeä, ne [Irakista lähtöisin olevat viljelijät] alkoi kokemaan et se on mun maata. Ja ne piti tosi hyvää huolta siitä. Ja sitten mullekin tuli sitten sellanen olo, et mä oon vastuussa siitä maasta, siitä pitää pitää huolta."

Onnistuneet puutarhakokeilut voivat kasvattaa hyödyllisyyden tunnetta, kehittää itsetuntoa ja -luottamusta. Puutarhaviljelyn myötä elämään tulee uusia elämyksiä: iloa, pettymyksiä ja kiintymystä. (Rappe 2003, 50; Maier 2007, 56). Palstoilla viljelijät saavat toteuttaa itseään, keskustella muiden, kenties samassa elämäntilanteissa olevien ihmisten kanssa ja tutustua uusiin ihmisiin. Viljelyllä on maahanmuuttajille merkitystä myös identiteetin rakentamisessa: he haluavat vähentää riippuvuuttaan sosiaalityöntekijöistä ja olla itsenäisiä, hyödyllisiä ja samanarvoisia kansalaisia muiden joukossa. (Müller 2001, 1–2.)

Viljelyharrastuksesta juuret uuteen kotimaahan

Müllerin (2001, 1–3) ja Siimin (2006, 100) tavoin voi todeta, että viljelyharrastus ”juurruttaa” maahanmuuttajaviljelijät uuteen kotimaahansa. Puutarhatyön ja palstanaapureiden myötä haastattelemani henkilöt kertoivat oppineensa uutta niin Suomen fyysisestä ympäristöstä kuin kulttuurista ja yhteiskunnasta. Lisäksi muutaman haastatellun kielitaito oli kehittynyt palstanaapureiden kanssa keskustellessa. Muut haastatellut viljelijät eivät sen sijaan nähneet viljelyharrastuksen vaikuttaneen kielitaitoonsa. Osa kertoi käyttäneensä palstallaan äidinkieltään muiden kanssa jutellessa. Oman äidinkielen käytön mahdollisuus voi lisätä palstalla viihtymistä entisestään ja luoda kotoisaa ilmapiiriä.

Kasvien hoidon myötä maahanmuuttajat pääsevät vaikuttamaan uuteen asuinympäristöönsä ja sitä kautta yhteiskuntaan. Mahdollisuus vaikuttaa omaan elin-

ympäristöön voi myös lisätä intoa ja sitoumusta pitää huolta ympäröivästä luonnosta (Maier 2007, 5). Viljelemällä ja hoitamalla ympäristöään he voivat kokea olevansa hyödyksi ja iloksi muille ihmisille sen sijaan että olisivat vaivaksi yhteiskunnalle (Müller 2001, 7). Muiden viljelijöiden kanssa jaetulla viljelymaalla ihmiset voivat tuntea kuuluvansa johonkin. Yhdessä tehty työ voikin vahvistaa ihmisen sosiaalista identiteettiä ja aktivoida yhteistoimintaa myös muilla elämäntilanteilla. (Koivunen 2003, 142; Nikkilä 2003, 9).

Lopuksi

Kaupunkiviljely kuuluisi nähdä merkittävänä osana ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväällä tavalla kehittyvää kaupunkia (Moldakov 2001). Kestävien kaupunkien yhtenä vaatimuksena on, että ne osallistuvat ravinnon tuotantoon pelkän kulutuksen sijaan (Conway 1993, 1). Viljely yhteisillä vuokratustoilla tarjoaa niin maahanmuuttajille kuin muillekin kaupunkilaisille mahdollisuuden sosiaaliseen kanssakäymiseen. Kaupunkiviljely voi myös lisätä kaupunkielämän mielekkyyttä ja vähentää stressiä (kts. esim. Maier 2007; Lohr 1998; Nikkilä 2003). Suomen kaupungeissa on paljon rakentamattomia alueita, joille uusia puutarhoja voisi perustaa, mutta myös olemassa olevia palsta-alueita voisi kehittää (Faehnle et al. 2010, 47). Viljelypalstojen kysyntä on ainakin Turussa ja Helsingissä suurta, eikä palstoja riitä kaikille halukkaille (Faehnle et al. 2010, 48).

Kaupungin kaavoitusta ja maankäyttöä suunniteltaessa on entistä vahvemmin mietittävä kenelle kaupunkitiloja suunnitellaan ja ketä ne houkuttelevat tai torjuvat (Hirvensalo 2009, 23). Jotta kaupunkitilasta saadaan miellyttävä ja oikeudenmukainen kaikille, on erilaisten sosiaalisten ryhmien toiveet otettava huomioon suunnittelussa. Niin toimimalla pyritään takaamaan jokaisen oikeus myös luonnossa virkistymiseen ja rentoutumiseen. (Hirvensalo 2009, 23; Faehnle 2010, 41).

Niin kuin muussakin kaupunkisuunnittelussa, myös viljelypalstoja ja muita viheralueita kehitettäessä olisi osattava hyödyntää erilaisten sosiaalisten ja kulttuuristen ryhmien kokemuksia ja osaamista (Hirvensalo 2009, 23). Kaupunkien luontoalueisiin kohdistuvat odotukset muuttuvat jatkuvasti muun muassa väestön ikääntymisen, muuttoliikkeen sekä ilmas-

tonmuutoksen ja muiden ympäristömuutosten myötä. Maahanmuuttajien näkemyksien ja kokemusten kuuleminen voi auttaa löytämään sopivia toimintatapoja ja ratkaisuja tulevaisuuden haasteisiin. (Faehnle et al. 2010, 54).

Kirjallisuus

- Bell, David & Gill Valentine: *Consuming geographies*. Routledge. London 1907.
- Conway, Eileen: *Farming in the city: the rise on urban agriculture*. IDRC reports Archives 1993:21 vol. 13. Verkkojulkaisu. <http://archive.idrc.ca/books/reports/V213/index.html>, 7.4.2010.
- Faehnle, Maija, Johanna Jokinen, Anni Karlin & Jari Lyytimäki: *Kaupunkiluonto ja monikulttuurisuus – maahanmuuttajat luontoalueiden kokijoina ja käyttäjinä*. Suomen ympäristö 2010:1. Suomen ympäristökeskus. Helsinki 2010.
- Forsander, Annika, Elina Ekholm & Raya Saleh: *Monietninen työ haaste ammattitaidolle*. Lahden tutkimus- ja koulutuskeskuksen täydennyskoulutusjulkaisu 9. Helsingin yliopisto, Helsinki 1994.
- Halweil, Brian & Danielle Nierenberg: *Maatalous kaupungeissa*. Teoksessa *Maailman tila 2007. Urbaani tulevaisuutemme*, 76–95. Gaudeamus. Helsinki 2007.
- Hietala, Leena: *Nakit riisillä. Indokiinalaisten ruokakulttuurin sopeutuminen Suomeen*. Teoksessa *Åström, Anna-Maria (toim.): Meikäläisiä, muukalaisia*. Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnoksen toimitteita 9, 91–98. Formato ab. Helsinki 1995.
- Hirvensalo, Virpi: *Turun kaupunkitutkimusohjelma 2009-2012*. Turun kaupunki. Turku 2009. <http://www.turku2011.fi/public/default.aspx?contentid=135595&nodeid=4906>, 9.4.2010.
- Hynynen, Ari: *Kotoutumisen paikat*. Yhdyskuntasuunnittelu 2002:3–4, 40–59. Yhdyskuntasuunnittelun seura ry. Helsinki 2002.
- Koivunen, Taina: *Puutarhaharrastus*. Teoksessa *Rappe, E., L. Lindén, T. Koivunen (toim.): Puisto, puutarha ja hyvinvointi*, 139–150. Viherympäristöliitto ry. Jyväskylä 2003.
- Lohr, Virginia I.: *Research documents that plants benefit people many ways*. Teoksessa *Evers, Anna-Maija (toim.): Puisto, puutarha ja ihmisen mieliala – 2. seminaari*. Puutarhatieteen julkaisuja 33, 2–9. Helsinki 1998.
- Maier, Johanna: *Kansainväliset puutarhat Berliinissä – monikulttuuristen yhteisöjen mikrokosmos?*

- Pro gradu –tutkielma. Joensuun yliopisto. Joensuu 2007.
- Milligan, C., A. Bingley, A. Gatrell: Healing and Feeling. Teoksessa Davidson, Joyce, Liz Bondi & Mick Smith (toim.): Emotional Geographies, 49–62. Ashgate Publishing Ltd. Lontoo 2005.
- Moldakov, Oleg: Agriculture and Urban planning in St.Petersburg. Urban Agriculture Magazine 2001: 1 vol. 4. Resource Centres on Urban Agriculture and Food Security 2001.
- Müller, Christa: Women in the international gardens: How subsistence production leads to new forms of intercultural communication. Stiftung Interkultur. München 2001 <http://www.stiftung-interkultur.de/publikationen-stiftung-interkultur>, 7.4.2010.
- Myrén, Kati: Pois paitsiosta – maahanmuuttajien liikuntaharrastukset ja vapaa-ajanvietto Suomessa. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 122. LIKES – Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö. Jyväskylä 1999.
- Mölsä, Mulki Elmi: Somalialainen keittokirja. Buuga cuntokaris Soomaaliyeed. Psykiatrian Yhteistyö, Jyväskylä 2001.
- Nikkilä, Kalevi: Puutarhaterapiaopas. 2. painos. Kehitys Oy. Pori 2003.
- Raento, Tuuli & Pauliina Raento. Johdatus ruoan maantieteeseen. Terra 113: 1, 17–33. Suomen maantieteellinen seura. Helsinki 2001.
- Rappe, Erja: Puutarhaterapia. Teoksessa Rappe, E., L. Lindén & T. Koivunen (toim.): Puisto, puutarha ja hyvinvointi, 45–60. Viherympäristöliitto ry. Jyväskylä 2003.
- Rishbeth, Clare & Nissa Finney: Novelty and nostalgia in urban greenspace: Refugee perspectives. Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie 97:3, 281–295. Royal Dutch Geographical Society KNAG, 2006.
- Siim, Pihla: Paikkasuhteet maahanmuuttajien kertomuksissa. Teoksessa Knuutila, Seppo; Pekka Laaksonen & Ulla Piela (toim.): Paikka: eletty, kuviteltu, kerrottu. Kalevalaseuran vuosikirja 85, 93–109. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Helsinki 2006.
- Smit, Jac: Urban agriculture. Food, Jobs and sustainable cities. UNDP, Publication Series for Habitat II:1. UNDP. New York 2002.
- Tantarimäki, Sami: Kädet mullassa, mieli taivaissa. Ajatuksia suomalaisesta kaupunkiviljelystä. Maa-seudun uusi aika: maaseutututkimuksen ja -politiikan aikakauslehti 2000:2, 14–19.
- Uitto, Teija: Viljelypalstalla kasvaa jopa vesimeloni. Turkulainen 13.4.2002, 10. Turku 2002.

Sverigefinländarnas långa väg från invandrare till minoritet

Krister Björklund

Artikeln analyserar hur sverigefinländarnas situation förändrats i Sverige. De fick föra en lång och seg kamp för att bli erkända som minoritet och tillerkändes omfattande språkliga och kulturella rättigheter först 2010. Det var i senaste laget för att underlätta vardagen för invandragenerationen, men av stor principiell betydelse för såväl dem som för yngre generationer i Sverige med finskt påbrå. Artikeln tar avstamp i tidigare undersökningar och utredningar och analyserar sverigefinländarnas nuvarande situation i ljuset av Migrationsinstitutets enkät från 2008.

1. Sverigefinländarna, vilka är de?

I slutet av 2009 var drygt 14 procent av Sveriges befolkning född utomlands (SCB 2010). Dessutom har ett okänt antal personer minst en förälder född utomlands och ett okänt antal svenskar tillhör någon av landets nationella etniska minoriteter och har ett annat modersmål än svenska. Det förs ingen officiell statistik över modersmål eller språktillhörighet. Bristen på språkstatistik är ett hinder när myndigheterna ska göra bedömningar av situationen för minoritetsspråken; planera modersmålsundervisning, myndighetsinformation etc. Också Europarådet har vid sina två senaste granskningar (2006 och 2009) kritiserat Sverige för att svenska myndigheter försummat att kartlägga hur många som talar de olika minoritetsspråken (Språksituationen i Sverige 2009).

Sverigefinländarna utgör den största invandragruppen i Sverige. Av alla utlandsfödda som bodde i landet år 2009 var knappa 13 procent födda i Fin-

land, dvs. 172 218 personer. Antalet har gått kraftigt ner sedan år 1980, då siffran låg på topp och var över 250 000 (SCB 2010). Orsaken till nedgången är både återflyttning och dödlighet. Flyttningsrörelsen mellan Finland och Sverige avtog på 1990-talet och Finland har haft ett flyttningsoverskott sedan 2004. Sverige utgör dock fortfarande den vanligaste destinationen för utflyttningen från Finland med ca 3 000 personer varje år (Statistikcentralen 2010).

Hur skall gruppen sverigefinländare definieras? Kärnan består av i Sverige bosatta personer (oavsett medborgerskap) som är födda i Finland och själva invandrat. Utvidgat kan definitionen också omfatta följande generationer: i slutet av 2008 var antalet personer med åtminstone den ena föräldern född i Finland 261 136. Den tredje generationen med minst en av far- eller morföräldrarna född i Finland omfattade 238 680 individer. Figur 1 åskådliggör hur den sverigefinländska befolkningsstrukturen utvecklas (SCB/Sisuradio 2009).

Sammanlagt blir då antalet sverigefinländare omkring 650 000. Det är dock en mycket heterogen grupp där anknytningen till Finland och den finska kulturen varierar starkt. Den enda gemensamma nämnaren för hela gruppen är finskt påbrå. Det finska språket fungerar som gemensam nämnare bara för en del av gruppen, och antalet finsktalande kan bara grovt estimeras. Enligt en uppskattning av Eric De Geer (2004) är antalet finsktalande finländare i Sverige vara ca 260 000. De Geer utgår från att 85 procent av de finlandsfödda är finsktalande samt att 75 procent av barnen med två finska föräldrar och 40 procent med en finsk förälder är finsktalande.

Befolkningsunderlaget som i framtiden ska bära den sverigefinska kulturen kommer inom en inte alltför avlägsen framtid att huvudsakligen bestå av svenskar med finländskt påbrå, så man kan fråga sig hur konti-

Krister Björklund är forskare på Migrationsinstitutet.

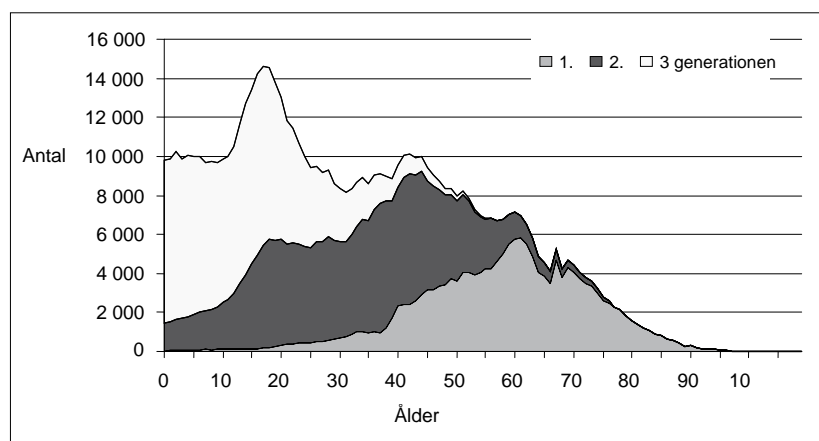
nuiteten skall tryggas och vari det kitt består som ska hålla samman sverigefinländarna. En teknisk definition av gruppen säger inget om de kulturbärande möjligheterna. Kan finska skolor, media, föreningsliv och idrott fortleva i Sverige i framtiden och vilken roll spelar det svenska minoritetsskyddet för bevarandet av den finska kulturen?

2. Från invandrare till minoritet

Den sverigefinländska etniska medvetenheten och kulturen framväxte i efterdyningarna av den stora migrationsvågen. Få av 1950- och 1960-talets finländska emigranter hade ursprungligen för avsikt att stanna i Sverige, de flesta avsåg att arbeta en begränsad tid där och sedan flytta hem, så det var för de flesta ingen mening i att på allvar etablera sig det nya landet. Den svenska inställningen matchade läget, finländarna betraktades som arbetskraft och deras behov av kulturell identitet och samhörighet uppmärksammades inte. Tvärtom, svenskarnas fördomar gentemot finnar bidrog till ett slags etniskt förtryck backat upp av assimileringpolitiken (Korkiasaari och Tarkiainen 2000).

I det efterkrigstida Sverige rådde en märklig blindhet för minoriteternas särbehov, möjligen som en följd av förkrigstida rasteorier som snabbt sopats under mattan. Minoriteterna – judar, romer, samer och finnar – hade länge betraktats som främmande, icke önskvärda element bland den förment homogena svenska befolkningen (Hagerman 2006). Identitets- och minoritetsfrågor stod inte på agendan förrän på 1990-talet. För de tidiga finska invandrarnas del var det kanske inte så märkligt, eftersom den stora majoriteten av dem var närmast gästarbetare utan minoritetsambitioner. När vistelsen för allt fler blev mer eller mindre permanent blev de finska invandrarna de facto en nationell minoritet, trots att de inte erkändes som sådan.

Kraven på minoritetsstatus framfördes envetet av sverigefinländarnas egna organisationer. Föreningsverksamheten hade fått luft under vingarna på 1970- och 1980-talen. Från att ha haft en huvudsakligen social och identitetsskapande funktion utvecklades de

Figur 1. Sverigefinländare födda i Finland (1 gen.), som har minst en förälder född i Finland (2 gen.) som har minst en far/morförälder född i Finland (3 gen.). Källa: SR/Sisuradio 2009.

till intresseorganisationer som satte press på svenska myndigheter och beslutsfattare och deras roll i sverigefinländarnas utveckling från invandrare till erkänd minoritet blev betydelsefull, trots att de svenska myndigheterna så länge valde att slå dövörat till (Korkiasaari och Tarkiainen 2000, 215–260).

Det stora antalet finska invandrare som dessutom koncentrerade sig till vissa orter i Sverige satte sin prägel på omgivningen och deras krav kunde på sikt inte negligeras. En debatt om den svenska invandrapolitiken blossade upp i pressen i medlet av 1960-talet, och ledde till att invandrarutredningen tillsattes år 1968. I enlighet med riktlinjerna den utarbetade, övergick Sverige år 1975 med riksdagens beslut från assimileringspolitik till en multikulturell politik med det uttalade målet att stöda invandrarnas språk och kultur. Lagen fick en stor betydelse för sverigefinländarna och skapade bättre förutsättningar för uppkomsten av en ny sverigefinsk kultur som kunde vara något mer än finsk kultur i Sverige. Eftersom reformen gav utländska medborgare bosatta i landet rösträtt i kommunala val, så upplevde också den politiska verksamheten bland sverigefinländarna ett uppsving (Ristolainen 2007).

1975 års lagreform värnade om invandrarnas kultur, språk och traditioner, men det räckte ännu tjugo år innan det blev aktuellt med skydd av nationella minoriteters språk och kultur. En särskild minoritetsspråkskommitté tillsattes 1995. Den avgav sitt betänkande två år senare och rekommenderade att Sverige ansluter sig till Europarådets ramkonvention om skydd för

nationella minoriteter och stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (SOU 1997:193).

År 2000 ratificerade Sverige Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter samt den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. Dessa två traktater utgör grunden för Sveriges minoritetspolitik. De grupper som fick status som nationella minoriteter är samer, romer, tornedalsfinnar, sverigefinnar och judar. De nationella minoritetsspråken som erkändes är samiska, romani chib, meänkieli, finska och jiddisch (SOU 2005:40).

För att förverkliga innehållet i traktaterna ovan ansågs det nödvändigt att skapa förvaltningsområden där talare av samiska, meänkieli och finska skulle ha rätt att tala dessa språk vid kontakt med myndigheter, inom förskola och äldreomsorg. De sammanfördes till ett regionalt område som omfattade sju kommuner i Norrbotten, medan de övriga finskatalande i Sverige hamnade utanför med motiveringen ”bristande kontinuerlig historisk bakgrund” (De Geer 2004).

Det visade sig rätt snart att den förda minoritetspolitiken inte räckte till och Europarådet kritiserade Sveriges sätt att uppfölja sina konventionsåtaganden. År 2004 tillkallades en utredare för att analysera förutsättningarna att utvidga förvaltningsområdet även i ett område i Stockholms- och Mälardalsregionen (SOU 2005:40). Utredningen ”Rätten till mitt språk – förstärkt minoritetsskydd ledde till stiftandet av en ny lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk som trädde i kraft från början av 2010. Förvaltningsområdet för finska språket utvidgades till 18 nya kommuner i Mälardalen och kort därefter med tre till på deras egen begäran (Regeringskansliet 2010).

Inom förvaltningsområdet har enskilda rätt att använda språken vid muntliga och skriftliga kontakter med myndigheter i enskilt ärende där myndigheten är beslutsfattare. Kommunerna har särskilda skyldigheter att anordna äldre- och barnomsorg, helt eller delvis på minoritetsspråken om någon inom FO önskar detta.

De språkliga rättigheterna som minoritetslagen ska värna om har försvarats länge av sverigefinländarna. Tryggandet av det finska språkets fortbestånd gick som en röd tråd genom de mångsidiga verksamheterna som finländarna byggde upp i Sverige. När den finska invandringen till landet tog fart, började också hela familjer flytta, nya familjer bildades och allt fler barn föddes. Då barnen började uppnå skolåldern, upplevde föräldrarna som viktigt att barnen fick behålla och utveck-

la sitt modersmål. Forskarna hade redan på 1960-talet börjat uppmärksamma de finska barnens skolproblem. Den s.k. halvspråkighetsdebatten inleddes med Nils-Erik Hansegårds bok ”Tvåspråkighet eller halvspråkighet?” (1968) och fördes vidare av bl.a. Tove Skutnabb-Kangas (1975) och Pertti Toukomaa (1976).

Finska skolbarn hade i läroplanen 1962 beretts möjlighet till undervisning i finska och successivt kom språket in i de svenska skolorna så alla finska invandrabarn fick möjlighet till undervisning i modersmålet år 1970, och 1977 kom bestämmelserna om hemspråksundervisning i skolan (Ristolainen 2007).

Följande två årtionden innebar en kris för finskan i de svenska skolorna, eftersom myndigheter och politiker ofta lät bli att efterleva bestämmelserna om modersmålsundervisning. Återflyttningen till Finland som blev markant på 1980-talet gjorde inte saken bättre. Anslagen för språkundervisningen skars ned och resulterade i konflikter mellan skolledning och finska föräldrar. 1980-talet blev ett skolstrejkers men också den finska mobiliseringens decennium. Antalet hemspråksklasser minskade kraftigt på 1990-talet (Korkiasaari och Tarkiainen 2000). Ljuspunkten i sammanhanget var lagen om friskolor som ledde till grundandet av 14 finska friskolor. Av dessa fungerar sju fortfarande. År 2008 gav en ändring av gymnasieförordningen eleverna utökad rätt att studera sitt modersmål i skolan, men intresset ökade inte märkbart (SR/Sisuradio 2009).

Språkrådet konstaterar i sin rapport om språksituationen i Sverige (2009) att det finns ett ökat intresse för modersmålsundervisning hos sverigefinnarna. Tyvärr känner inte kommunerna alltid till vilka bestämmelser som gäller; i vissa kommuner får den som vill undervisning i finska, medan i andra endast den som har förkunskaper i språket. Dessutom har lärarbristen gjort det svårt för en stor del av skolorna att erbjuda modersmålsundervisning. När Europarådets expertkommitté 2009 granskade hur Sverige lever upp till minoritetsspråkskonventionen, påtalade den att modersmålsundervisningen för de nationella minoriteterna måste förbättras.

3. Generationskillnaderna

Den stora utvandringen till Sverige hör samman med den höga nativiteten i Finland strax efter kriget, sär-

skilt perioden 1945-1950 då det föddes ca. 100 000 barn varje år (Karisto 2005). Flykten från landsbygden, som det hette då, kom igång på 1950-talet och ledde under de följande decennierna till snabb urbanisering och emigration. Förutom att de stora årskullarna utgör en ålderskohort är de också en generation som delar samma historiska erfarenheter med samhällets snabba förändring efter kriget.

Inom samhällsforskningen är man oense om hur de stora årskullarna skall avgränsas och definieras och om de gemensamma erfarenheterna är så universella att generationen kan sägas vara något mer än en statistisk definition (Karisto 2005, Purhonen, Hoikkala, Roos 2008). Begreppet ”nyckelerfarenhet” brukar användas för att beskriva en gemensamt upplevd händelse eller erfarenhet som gör en kohort till en sammanknuten generation (Virtanen 2005). Den del av de stora årskullarna som flyttade till Sverige på 1960- och 1970-talen utgör en sådan generation; Förutom att emigrationen utgjorde en central nyckelerfarenhet, så fanns det många andra sammanhållande faktorer, exempelvis att de flesta kom från landsbygden och ofta från Lappland och Österbotten och hade endast grundutbildning. I Sverige fick de okvalificerat industriarbete och på fritiden umgicks de mest med sina landsmän (Korkiasaari och Karisto 2000). Hanna Snellman (2006) upptäckte i sin undersökning om lapplandsbor i Göteborg att födelseåret tycktes sakna betydelse för intervjupersonernas livsförlopp, och att flyttningsåret till Sverige hade större betydelse. Betydelsen av 1975 års reform framkom också i intervjuerna.

Resultaten från Migrationsinstitutets forskningsprojekt ”Sverigefinländarna i dag” bekräftar detta; De av intervjupersonerna som flyttat till Sverige under med stora flyttningsvågen åren 1961-1970 tenderar att bevara sin finska kultur starkare än någon annan grupp. Maria Levä (2008) hänför orsaken till den gemensamma generationserfarenheten – den här gruppen hade utvandrat av ekonomisk nödvändighet och strävade till att bygga sitt liv i Sverige så det liknade livet i Finland så mycket som möjligt. De gemensamma erfarenheterna skapade en stark gemenskap bland dem. Orsaken till att de som kom senare till Sverige inte hade en lika utpräglad finsk livsstil kan sökas i att de inte flyttade av nödvång, utan frivilligt och var mer inställda på att anpassa sig till den svenska livsstilen. De som bott allra längst i Sverige hade redan delvis assimilerats i det svenska samhället och anammat dess

seder och bruk. Det stöds av att av alla åldersgrupper längtade de äldsta minst till Finland och lade minst vikt vid bevarandet av det finska språket.

Den invandrarkultur som uppstod med den stora flyttningsvågen från Finland till Sverige var präglad av de stora årskullarnas medhavda kultur. Minoritetskulturen i Sverige utvecklades inte bara från den finska kulturen utan blev också påverkad av majoritetsbefolkningens föreställningar om minoriteten, särskilt som det tog sig uttryck i invandrapolitiken.

Språket, dvs. finskan, har en central roll som kulturbärare och sammanhållande faktor för sverigefinlänarna, framför allt för finstalande finländare födda i Finland. Kampen för modersmålsundervisning för barnen och senare egna friskolor kan betraktas som tecken på detta.

Hur blev följande generations identitet? Lotta Weckström som forskat om unga personer med finsk bakgrund i Sverige (Weckström 2005), fann hos dem en finskhet som skiljde sig klart från den äldre generationen. Enligt hennes forskningsresultat slutar invandrarskapet i och med första generationen. Finskhets och invandrarskap verkade vara synonyma för den första generationen. Den kopplingen finns inte längre för andra och tredje generationen; ”jag är en svensk som talar en synnerligen god finska!” som en av intervjupersonerna uttryckte det.

Weckström fann att skolan var en viktig faktor som formade den finska identiteten, men ingalunda den enda; också hemmet och sedvänjorna var av stor betydelse. Det finska språket hade ett stort symbolvärde oberoende av om intervjupersonerna kunde finska eller inte. Finskspråkighet och finskhet eller finsk kultur var inte samma sak - att inte kunna finska försvagade nödvändigtvis inte den subjektiva finska identiteten. Finskheten i Sverige är en abstrakt konstruktion stadd i konstant förändring. Typiskt finska kulturelement som att bada bastu och ha sisu var viktiga för identitetsbildningen, men de förlorar i betydelse och unga vuxnas finska identitet skiljer sig markant från föräldragenerationens (Weckström 2008).

Resultaten från Migrationinstitutets enkät pekade åt samma håll (Levä 2008). Den första generationens sverigefinländare bevarar mycket av sin finska livsstil i Sverige, talar finska och när ofta en påtaglig hemlängtan till Finland i motsats till den andra generationen, som växte upp i Sverige. Deras relation till sin etniska bakgrund och Finland var en helt annan:

”Sverigefinskheden är för den yngre generationen något helt annat än den mångomtalade finskheden och hemlängtan för den äldre generationen. Vad jag vet är inte ens begreppet ’sverigefinsk’ bekant för de yngre. Deras identitet består av element från två länder.” (kvinna, f. 1980 i Sverige)

Den Finlandsbild som de yngre generationerna har skiljer sig från föräldrarnas, den är ofta präglad av sommar, sol och semester:

”Det var ett sommarland som vi besökte då havet och sjöarna var som mest blå och hembygden i Österbotten var som mest grönskande. Bra likt de bilder finska turistbyrån lanserade utomlands, inga saknades. Mina rötter hittade jag i den tvåspråkiga Kristinestadsnejden. Där mina förfäder hade verkat så länge det funnits skriven historia. Denna del av Finland har med åren blivit en allt starkare del av min identitet.” (man, f. 1969 i Sverige)

För invandragenerationen var det mer självklart och viktigt att bejaka sin finskhet än för de i Sverige födda generationerna. För dem var det också viktigare att förmedla det finska språket och kulturen till sina barn än vad det var för följande generation (Levä 2008).

Enligt De Geers (2004) beräkning av antalet finsktalande i Sverige lär sig 75 procent av barnen till finska föräldrar i Sverige finska, hälften om bara modern är finsk och bara en femtedel om modern är svensk. Av den tredje generationen estimerade De Geer att endast två procent talar finska. Också Migrationsinstitutets undersökning visade att den första och andra generationens sverigefinländare upprätthöll en levande finska i vardagslivet (Levä 2008).

Många undersökningar har visat att kontakten till den finska kulturen och kunskaperna i finska försvagas med generationerna (t.ex. Korkiasaari och Roinila 2005), så det är en förväntad utveckling. Hur det går för de finska institutionerna i Sverige som till stora delar bärs upp av invandragenerationen återstår att se. Många kommer att vittra bort med tiden liksom det skett t.ex. i Nordamerika (se Kero 1997). Det talas tom. om en finsk renässans i Sverige; I april 2010 hölls ett seminarium på Hanaholmen i Esbo med temat “Det sverigefinska uppvaknandet”. Bakgrunden var bl.a. ett ökat intresset för språk och kultur bland andra och tredje generationens sverigefinnar. De inbjudna unga seminariegästerna från Sverige påtalade sverigefinska musiker som nått berömmelse och gett positiva förebilder och trängt den gamla lätt stigmatiserade bilden

av sverigefinnar i bakgrunden. Det är en stolthet över de finska rötterna som kommer till uttryck.

I vilka former kommer den finska kulturen då att fortleva i Sverige på lång sikt? 2000-talets minoritetslagstiftning har skapat ett gynnsamt klimat för dess fortbestånd, men det var i sista minuten. Förvaltningsområdena skulle ha behövts långt tidigare när behovet av finskspråkig service var störst. Reformernas största betydelse för de yngre generationerna av sverigefinländare torde ligga i förutsättningarna för en levande tvåspråkighet som de främjar. Men visst är det lite märkligt att det dröjde jämt 200 år innan det finska språket och kulturen kunde återta den naturliga ställning i Sverige som gick förlorad år 1809.

Litteratur

- De Geer Eric. Den finska närvaron i Mälardalen. En geografisk-statistisk studie över de finsktalande i Sverige. Rapporter från finskt språk- och kulturcentrum 2. Mälardalens högskola 2004.
- Hagerman Maja. Det rena landet. Om konsten att uppfinna sina förfäder. Prisma. Stockholm 2006.
- Karisto A. *Suuret ikäluokat*. Vastapaino, Tampere 2005.
- Kero Reino. Suomalaisina Pohjois-Amerikassa. Siirtolaiselämä Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Suomalaisen siirtolaisuuden historia 2. Siirtolaisuusinstituutti. Turku 1997.
- Korkiasaari Jouni, Tarkiainen Kari. Suomalaiset Ruotsissa. Suomalaisen siirtolaisuuden historia 3. Siirtolaisuusinstituutti. Turku 2000.
- Korkiasaari Jouni, Roinila Mika. Finnish North Americans today. In: Raento Pauliina (ed.) Finnishness in Finland and North America: Constituents, Changes and Challenges. Special Issue of Journal of Finnish Studies 2:9, s. 98-116. Toronto 2005.
- Levä Maria. Ruotsinsuomalaisten suomalaisen identiteetin ulottuvuudet 2000-luvun alussa. Web Reports 33. Siirtolaisuusinstituutti 2008. <http://www.migrationinstitute.fi/pdf/webreports33.pdf>.
- Purhonen Semi, Hoikkala Tommi, Roos J.P. (red.) Kenen sukupolveen kuulut? Suurten ikäluokkien tarina.
- Regeringskansliet 2010. <http://www.sweden.gov.se/sb/d/11787/a/122733>.
- Ristolainen Tanja. Sverigefinnar. Från invandrare till nationell minoritet. Sverigefinska intresseorganisationernas och föreningarnas betydelse för den svenska invandrar- och minoritetspolitiken. C-uppsats. Halmstad högskola 2007. <http://hh.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:238268>.

- SCB – Statistiska centralbyrån. Statistikdatabasen, 2010. www.scb.se.
- SCB/SR/Sisuradio 2009 <http://sverigesradio.se/cgi-bin/sisuradio/nyheter/artikel.asp?artikel=2797781>.
- Skutnabb-Kangas Tove. Om tvåspråkighet och skolförång. Åbo: Svenska Litteratursällskapet i Finland, Nämnd för samhällsforskning, Forskningsrapport nr 20, 1975.
- Skutnabb-Kangas Tove, Toukoma Pertti. Teaching migrant children's mother tongue and learning the language of the host country in the context of the sociocultural situation of the migrant family, Report written for Unesco. Tampere: University of Tampere, Dept of Sociology and Social Psychology, Research Reports 15, 1976.
- Snellman Hanna. Lapplandsborna i Göteborg. I: Junila Marianne och Westin Charles (red.) Mellan majoriteter och minoriteter. Om migration, makt och mening. Svenska litteratursällskapet i Finland, Borgå 2006. s. 103–117.
- SOU 1997:193 Steg mot en minoritetspolitik – Europarådets konvention för skydd av nationella minoriteter. <http://www.sweden.gov.se/sb/d/108/a/12175>.
- SOU 2005:40. Rätten till mitt språk. Förstärkt minoritetsskydd. Delbetänkande från utredningen om finska och sydsamiska språken. Stockholm 2005.
- Språksituationen i Sverige 2009. Språkrådet, Omvärldsanalys framtagen vid Språkrådet. www.sprakradet.se/6715.
- SR/Sisuradio 2009. <http://sverigesradio.se/cgi-bin/sisuradio/nyheter/artikel.asp?Artikel=2264629>.
- Statistikcentralen. Statistikdatabaser 2010. www.stat.fi.
- Weckström Lotta. Unga sverigefinnars tankar om finsk identitet i Sverige. Bilaga 6. SOU 2005:40. Rätten till mitt språk. Förstärkt minoritetsskydd. Delbetänkande från utredningen om finska och sydsamiska språken. Stockholm 2005.
- Weckström Lotta. Representations of Finnishness in Sweden. Jyväskylän yliopisto. Soveltavan kielentutkimuksen keskus. Väitöskirja. Jyväskylä 2008.
- Virtanen Matti. Suuret ikäluokat sukupolvena. I Karisto Antti (red.) Suuret ikäluokat. Vastapaino, Tampere 2005. s. 197–207.

John Morton-tunnustuspalkinto perustettu

Siirtolaisuusinstituutin hallitus päätti kokouksessaan 12.5.2010 perustaa John Mortonin nimeä kantavan tunnustuspalkinnon.

John Mortonin isän isoisä oli alkujaan Savosta Ruotsiin lähtenyt Martti Marttinen. Kun Ruotsi perusti siirtokunnan Delawareen, oli ensimmäisten asuttajien joukossa paljon Värmlannin suomalaisia.

John Mortonin osuus USA:n itsenäistymiseen oli keskeinen. Kun pennsylvanialaiset äänestivät suhtautumisestaan siirtokuntien itsenäisyysjulistukseen, ratkaisi Morton äänellään pennsylvanialaisten itsenäisyyttä puolustavan kannan.

Palkinto myönnetään esityksestä muuttoliikkeiden ja monikulttuurisuuden hyväksi tehdystä erittäin ansiokkaasta työstä tai teosta. Palkintoon oikeuttavan teon on liityttävä suomalaiseen tai Suomessa tapahtuneeseen muuttoliikkeeseen. Palkinnon saajasta päättää instituutin hallitus. Palkinnon suuruus on 2000 €. Tulemme seuraavassa lehdessämme informoimaan seuraavasta hausta.

Helsingin, Turun ja Oulun seutukuntien sisäinen muutto voimakasta

Elli Heikkilä

Maan sisäinen muutto on merkittävä aluerakennetta muokkaava tekijä niin koko maassa kuin kuntien sisällä. Tätä kuvastaa se, että 264 144 henkeä oli tehnyt muuttopäätöksen ja vaihtoi asuinkuntaansa maassamme vuonna 2009. Edellisenä vuonna luku oli hieman suurempi eli 269 032 henkeä ja sitä edellisenä vuotena tätäkin lukua 10 000 henkeä suurempi. Talouden suhdannevaihtelut vaikuttavat muuttovirtojen sykleihin. Nykyisellä taantumalla on oma merkityksensä yksilöiden muuttopäätösprosesseihin, ts. muuttaako vai jäädäkö paikoilleen.

Maamme seutukunnissa, esimerkkeinä Helsingin, Turun ja Oulun seutukunnat, muutto tapahtuu huomattavissa määrin seutukuntien sisäisenä muuttona. Tämä korostuu etenkin Helsingin seudulla, missä pääkaupungin naapurikuntina sijaitsee väestöltään suuria kaupunkeja, kuten Espoo ja Vantaa. Yksistään Helsinki, Espoo ja Vantaa käsittävät yhteensä yli 1 miljoonan henkilön väestöpohjan, jonka piirissä tapahtuu liikehdintää ja pysyvää asuinpaikan vaihdosta. Analysoitaessa tarkemmin Helsingistä poismuuttoa, suurin virta vuonna 2009 on ollut Vantaalle ja Espooseen, ts. molempiin kuntiin on suuntautunut reilu viidennes poismuutosta. Yhteensä näihin kahteen naapurikuntaan on siten suuntautunut 44 prosenttia helsinkiläisten muuttokohteista maan sisällä. Ajallemme onkin tyypillistä, että kaupunkien välinen muutto on voimakasta: kun ennen muutettiin maaseutualueiden välillä, vuonna 1951 näitä muuttoja oli 45 prosenttia kuntien välisestä muutosta, niin tänä päivänä kaupungista toiseen muuton osuus on sama 45 prosenttia. Helsinkiin muutetaan luonnollisesti myös Espoosta ja Vantaalta, mutta näiden kuntien suhteen muuttotase on lievästi tappiollinen pääkaupungille.

Turusta muutossa seutukunnan tärkeimpinä kohteina ovat olleet Kaarina (13 prosenttia) ja Raisio (7 prosenttia). Tähän väliin yltää Helsinki, jonne

on muuttanut joka kymmenes Turusta poislähtenyt vuonna 2009. Muihin etelän suurempiin kaupunkeihin Tampereelle, Espooseen ja Vantaalle on mennyt muutamia satoja henkilöitä, mutta selvästi vähemmän kuin aikaisemmin mainittuihin kohteisiin. Tulomuutto Kaarinasta ja Raisiosta Turkuun on ollut pienempää kuin muutto vastakkaiseen suuntaan ja siten alueen keskus on menettänyt väestöään seudun sisäisessä muutossa. Helsingin suhteen Turulle on muuttotappiota kertynyt 311 henkeä vuonna 2009.

Myös Oulussa seutukunnan sisäinen muutto on huomattavaa. Tärkeimmät muuttokohdealueet oululaisille ovat olleet sen seudulla Kempele, Haukipudas, Kiiminki ja Oulunsalo. Yksittäisistä kunnista eniten muuttoja on silti suuntautunut Etelä-Suomeen Helsinkiin: 896 henkeä muutti pääkaupunkiin vuonna 2009 ja Oulun muuttotappion suuruus sen suhteen oli 341 henkeä eli väestömäärältään samaa suuruusluokkaa kuin Turulla. Oulu on kohdannut muuttotappiota myös yllä mainittujen seutukunnan kuntien suhteen lukuun ottamatta Oulunsaltoa, jonka suhteen on ollut lievää muuttovoittoa.

Seutukuntien välisissä muutoissa korostuvat asuamiseen liittyvät syyt. Työssäkäyntialueet ovat laajentuneet parantuneiden liikenneyhteyksien vuoksi ja näin työpaikka ja asuminen voivat hajaantua laajemmille alueille. Pitkän matkan muutoissa painottuvat taas taloudelliset tekijät ja yksi indikaattori kuvaamaan tilannetta on työpaikkojen määrä eri puolilla maamme. Helsingin osuus maamme työpaikoista oli vuonna 2008 runsas 16 prosenttia, Helsingin seudun (Helsinki ja 14 lähikuntaa) 31 prosenttia. Sen sijaan Turun osuus maamme työpaikoista oli 4 prosenttia ja Turun seudun (Turku ja 10 lähikuntaa) vajaat 6 prosenttia. Oulun vastaava osuus oli 3 prosenttia ja Oulun seudun (Oulu ja 9 lähikuntaa) 4 prosenttia. Aineisto: Tilastokeskus.

”Naisten toinen koti – kokemuksia maahanmuuttajanaisten kotoutumisesta”, Turku 10.2.2010

Opetuskoti Mustikka tärkeä lenkki naisten kotoutumisessa

Turussa Halisten kaupunginosassa toimii Sateenkaari Koto ry:n ylläpitämä Opetuskoti Mustikka. Toimintaa on pyöritetty vuodesta 2005 RaY:n tuella. Opetuskoti on suunnattu Halisten alueen maahanmuuttaja-taustaisille naisille ja heidän lapsilleen. Kohderyhmänä ovat erityisesti pakolaistaustaiset naiset, jotka ovat asuneet Suomessa kauemmin kuin kolme vuotta. Sitten he eivät enää kuulu virallisten kotouttamispalveluiden piiriin. Käytännössä opetuskodin piirissä on muitakin kuin pakolaistaustaisia maahanmuuttajanaisia. Yhteensä projektin toimintaan osallistui vuonna 2009 noin 50 eri naista. Näistä noin 20 kävi aktiivisesti eli vähintään viikottain. Opetuskoti sijaitsee ns. tavallisessa kerrostaloasunnossa. Henkilökuntaa on neljä (opetuskotiohjaaja, kulttuuriohjaaja, projektivastaava ja projektityöntekijä). Työntekijöiden viikotyömäärä vaihtelee 16–30 tunnin välillä.

Kehittääkseen toimintaa, Sateenkaari Koto ry., Väestöliitto ja Siirtolaisuusinstituutti järjestivät yhteis-seminaarin 10.2.2010 Turun yliopistolla. Seminaarin teemana oli ”Naisten toinen koti – kokemuksia maahan-

muuttajanaisten kotoutumisesta”. Seminaariin osallistui n. 150 henkeä, luentosalissa loppuivat aamupäivällä jo paikatkin. Mikä ilahduttavinta, sekä esiintyjistä että osallistujista huomattava osa oli maahanmuuttajia.

Mielenkiintoisten esitelmien ohella ohjelmassa oli myös pienryhmätyöskentelyä. Osallistujat jaettiin seitsemään pienryhmään, joiden keskusteluissa paneuduttiin mm. kielen merkitykseen kotoutumisessa, naisten työllistymisen haasteisiin, vertaistukiverkostojen rooliin kotoutumisessa jne.

Opetuskoti Mustikan toimesta on löydetty monia uusia ja tärkeitä tapoja syventää kotoutumisprosessia. Samoin opetuskodin toiminnasta on tehty opinnäytteitä. Olisikin tärkeää, että opetuskoti voisi jatkaa tärkeää kehitystyötään. Jatkossa myös kantaväestön ja kokonaisten perheiden integroiminen toimintaan tavalla tai toisella voisi olla merkittävä lisä opetuskodin toimintaan.

Lisätietoa opetuskodista ja sen toiminnasta löytyy osoitteesta: <http://www.sateenkaarikoto.fi/perhetyo/muu-maa-mustikka.html>

Ismo Söderling

Seminaarissa Väestöliiton kotouttamisasiantuntijan Mina Zandkarimin (huivi kaulassa) johdolla pienryhmä pohti vertaistuen merkitystä kotoutumiselle. Kuva: Ismo Söderling.

Aisha ja Shara esittivät kurdinkielisen laululeikin. Yleisölläkin oli hauskaa. Kuva: Ismo Söderling.

”Maahanmuuttajat ja julkiset palvelut”, Kauhajoki 23.3.2010

Etelä-Pohjanmaalla vieraskielisen väestön osuus koko väestöstä on maan alhaisin. Jo joitakin vuosia alueella on toimittu aktiivisesti sen eteen, että vierasperäisen väestön määrä nousisi. Tähän panostukseen liittyy Kauhajoella 23.3. pidetty seminaari *Maahanmuuttajat ja julkiset palvelut*. Seminaarin välitön tarkoitus oli esitellä pilottikokeilua ”Maahanmuuttajat ja julkinen palvelujärjestelmä” ja sen tuloksia, mistä aiheesta toivotavasti myöhemmin enemmän.

Seminaarin vieraista ohjelman avasi Suomen Kuntaliiton Anu Wikman-Immonen. Hän puhui siitä, mitä odotuksia ja haasteita maahanmuutto tuo kunnille. Hänen mukaansa kotouttamisen alkuvaihe on ratkaisevan tärkeä ja siihen pitäisi panostaa nykyistä enemmän. Panostusta estää kuitenkin rahapula: valtion tuki kunnille on liian vähäinen. Jotta päästäisiin edes vuoden 1993 tukitasoon, pitäisi tukea korottaa 50 prosenttia, joten jo saatu 10 prosentin korotus on aivan riittämätön. Kuntien roolia korostaa myös se, että tullessaan maahan muuttaja asettuu aina johonkin kuntaan ja hänestä tulee kuntalainen. Tällöin häntä koskevat samat palvelut kuin muitakin kuntalaisia. Paikalliset palvelut on myös saatava toimimaan, ettei kantaväestö muuta niiden puutteessa pois ja näin edesauta ”etnisten slummien” syntyä. Tavoitteena ovat etnisesti tasapainoiset asuinalueet, joissa palvelut toimivat.

Tampereen kaupungin maahanmuuttajatyön pääkoordinaattori Marja Nyrhinen kertoi pirkanmaalaisista kotouttamiskokemuksista. Hänen mukaansa avainasemassa on maahanmuuttajien oman osaamisen tukeminen oman elämän järjestämisessä. Vertauskuvana hän käytti sitä, että maahanmuuttajille ei pidä järjestää omia kirjastoja, vaan tuottaa oppaita siitä, kuinka käytän olemassa olevaa kirjastoa. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa maahanmuuttajien kotoutumista seurannut projektipäällikkö Juliano Prisada korosti myös kunnan keskeistä roolia ja sitä, että kunnassa tai maakunnassa tapahtuvaa toimintaa pitäisi koordinoita entistä paremmin, jotta eri toimijat olisivat tietoisia siitä, mitä tapahtuu ja missä mennään. Kotouttamisen työkalut ovat kunnan kotouttamisohjelma ja henkilökohtainen kotouttamissuunnitelma. Sen resursseina ovat maahanmuuttajayhdyskunnat (koordinaattorit), viranomaiset, kolmas sektori, yritykset, oppilaitokset ja hankkeet. Kotoutumista pitää myös seurata ja toiminnan on oltava asiakaslähtöistä.

Etelä-Pohjanmaan aktivoituminen maahanmuuttoasioissa on ollut huomattavaa. Tähtäimessä on maahanmuuton avulla saada pumpattua maakuntaa uutta aktiviteettia ja elinvoimaa, jonka avulla turvataan maakunnan suotuista tulevaisuus.

Markku Mattila

”Romanit ja holokausti”, Helsinki 8.–9.4.2010

Natsien suorittama juutalaisten kansanmurha tunnetaan hyvin. Vähemmälle huomiolle on jäänyt se, että kansallissosialistien systemaattisen murhapolitiikan kohteina oli muitakin ihmisryhmiä, esimerkiksi romanit. Romaneita kohdanneen katastrofin unohtamisessa asiaa on edesauttanut heidän asemansa yhteiskuntien vähäarvoisena ja syrjittynä ryhmänä. Toisaalta romanit eivät ole yhtenäinen kansa, vaan jakaantuvat moniin erilaisiin ryhmiin.

Euroopan romanien kohtalo vaihteli asuinpaikan mukaan. Esimerkiksi Suomi oli maa, jossa romanit – samoin kuin juutalaisetkin – selvisivät turvassa natsien tuhopolitiikalta. Suomen romanit taistelivat juu-

talaisten tavoin Suomen armeijassa, ja jatkosodassa he olivat näin ollen jopa kansanmurhaa toteuttaneiden saksalaisten aseveljiä. Mutta, kuten professori Juhana Sihvola totesi, jatkosodan valinnoissa oli kyse ”valinnasta Pirun ja Belzebubin välillä”. Toisaalta Suomen romaneilla ei myöskään ollut tietoa natsien romaneihin kohdistamasta kansanmurhapolitiikasta, kuten kirjailija Veijo Baltzar painotti. Sielläkin missä kansanmurhapolitiikkaa toteutettiin, sitä voitiin toteuttaa perin eri lailla. Professori Paul Polanskyn mukaan Tšekissä 90 prosenttia maan romaniväestöstä menehtyi natsivallan alla, naapurialueella Slovakiassa vastaavasti vain 10 prosenttia. Lisäksi tekijöinä eivät ai-

na olleet saksalaiset: natsit myös antoivat tilaisuuden ja/tai osoittivat uhrin paikallisille toimijoille. Näin tapahtui esimerkiksi Kroatiassa.

Romanien kolkko kohtelu jatkui myös sodan jälkeen. Esimerkiksi Tšekkoslovakiassa oli syytä salata Auschwitzin keskitysleirissä saatu numerotatuointi, sillä tatuoidut eivät saaneet töitä, koska heitä pidettiin rikollisina. Nykyiseen Euroopan unioniin kuuluu maita, joissa romanien asiat on hoidettu katastrofaalisen huonosti tai joissa romanit kokevat myös suoraa fyysistä vainoa. Meillekin tutut Romaniasta ja Bulgariasta peräisin olevat kerjäävät romanit ovat omien maidensa tietoisien kurjistamispolitiikan tulosta tai ainakin tulosta törkeästä välinpitämättömyydestä romaneiden olojen kohentamista kohtaan. Slovakiassa ja Unkarissa romanit myös kokevat vainoa. Näissä toimissa ”kunnostautuvat” yleensä äärinationalistiset oikeistolaiset ainekset. Tässä suhteessa Unkarin tuore vaalitulokset tiedä romaneille hyvää, kuten tohtori Gerhard Baumgartner ennakoit tulevien vaalien tulosta.

Entinen pääministerimme Paavo Lipponen korosti pariinkin otteeseen voimakkaasti, että Unionin tasolla romanien oikeuksia polkevat ja vainoamisen sallivat valtiot on pantava ruotuun. Hänen mukaansa puheiden aika on ohi, vastuunkantajia pitää vähi-

tellen löytyä ja todellista parannusta romanien oloihin ennen kaikkea Itä-Euroopassa pitää alkaa saada. Professori Paul Polansky tosin oli skeptinen poliittisten organisaatioiden haluun tarttua romanien ongelmiin. Esimerkkinä hän kertoi Kosovon Mitrovicasa sijaitsevista romanien pakolaisleireistä. Leirit perustettiin vuonna 1999 lyijyn saastuttamalle alueelle ja asukkaat kärsivät lyijymyrkytyksestä. Tästä huolimatta sellaiset tahot kuin YK:n pakolaisjärjestö, UNCHR ja EU eivät ole saaneet romaneita siirrettyä terveydelle vaaralliselta alueelta.

Käydyissä keskusteluissa peräänkuulutettiin myös sitä, että romanien historia olisi saatava osaksi kouluopetusta, ovathan romanit vanhin ja suurin niin sanottuista vanhoista vähemmistöistämme. Romaneita on Suomessa asunut 1500-luvulta saakka ja nykyisin heitä lasketaan olevan noin 10 000 henkeä. Selvästi ympäristöstään erottuvana ”maahanmuuttajaryhmänä” he ovat olleet sellaisessa asemassa, että heidän historiansa parempi tunteminen loisi mielestäni pohjaa myös nykyisen maahanmuuton problematiikan parempaan ymmärtämiseen.

Markku Mattila

Siirtolaisuusinstituutti sai huomattavan lahjoituksen

Brasiliassa sijaitsevaan Penedoon muutti 1920-luvulla noin 150 suomalaista – huomattava osa heistä oli Varsinais-Suomesta. Mukaan meni hieman myöhemmin myös nuori Niilo Valtonen. Hänestä kasvoi paikakunnalla arvostettu toimenmies. Niilo oli monessa mukana: hän osasi käyttää kynää, kirvestä ja kameraa. Eläkkeelle jäätyään Niilo kirjoitti mm. Penedon suomalaisten historiaa. Voimiensa vähetessä viime vuosituhannen lopussa hän toimitti materiaalin eli valmistuneet käsikirjoitukset sekä n. 1000 valokuvaa sisarenpojalleen, Turun yliopiston professorille Jarmo Hietarinnalle Turkuun. Professori Hietarinta taas halusi lahjoittaa materiaalin Siirtolaisuusinstituutin arkistoon dokumentoitavaksi ja tallennettavaksi. Jo aikaisemmin on sovittu, että Niilo Valtonen elämäntyö eli suomalaisten siirtolaisten Penedon kokemuksiin liittyvä käsikirjoitus toimitetaan kirjaksi.

Siirtolaisuusinstituutti haluaa puolestaan kiittää professori Hietarintaa erittäin merkittävästä ”Niilo Valtonen kokoelman” lahjoituksesta.

Ismo Söderling

Suomen perinnepäivä Hohenlockstedtissa Saksassa

Vuonna 1915 lähti Suomesta miehiä matkalle Saksaan koulutautumaan jääkäreiksi. He saivat Lockstedtin leirillä, 60 km etäisyydellä Hampurista, sotilaskoulutuksen ja heistä tuli Kuninkaallinen Preussin jääkäripataljoona 27. Jääkärit vaikuttivat sittemmin suuresti Suomen kohtaloon. Lockstedtin leirin nimi muuttui v. 1956 Hohenlockstedtiksi Schleswig-Holsteinin osavaltiossa.

Hohenlockstedtissa on Suomi-muistoina katu nimeltä Finnische Allee eli Suomen Puistokatu, ulkoilla harvinaisia suomenkielisiä kylttejä kuten ”jääkärimuistomerkki” ja ”museo” sekä Ehrenhain-kunnialehto, missä on vuonna 1939 pystytetty jääkärikapteenin Lauri Leppäsen Suomessa veistämä muistopatsas. Pormestari Bernhard Diedrichsen on kunnostuttanut puistikon merkittäväksi, arvokkaaksi muistopaikaksi. Siellä vietetään aina helmikuussa Suomen perinnepäivää, tänä vuonna suurin juhlallisuuksin jääkäreiden Saksaan-tulon 95-vuotisjuhlaa, johon osallistui 500 henkilöä. Paikallinen väestö on intensiivisesti ystävyystyössä mukana.

Suomen vuosittaisena perinnepäivänä lasketaan jääkärimuistomerkillä seppeleitä, tänä vuonna yhteensä kaksitoista: mm. Suomen valtion, Schleswig-Holsteinin osavaltion, Hohenlockstedtin kunnan, Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistyksen sekä ystäväkaupungin Lapuan, Hohenlockstedtin Saksa-Suomi-seuran sekä Viron seppeleet. Paikalla arvostetaan suuresti sitä, että suomalaiset vievät seppeleen myös Saksan kaatuneiden patsaalle. Suomen perinnepäivä tuntuu kiinnostavan paikallista väestöä vuosi vuodelta enemmän.

Pääkonsuli Erja Tikan, komentaja Ari Puhelaisen ja kenraali Pennasen puheissa kiitettiin Hohenlockstedtia suuriarvoisesta työstä v. 1915 alkaneiden Suomi-suhteiden vaalimisessa. Paikan tunnuskuva, legendaarinen vesitorni, jonka ympärillä jääkärit aikoinaan harjoittelivat, on kunnostettu. Morsiuspareille voidaan järjestää tornissa vihkiäiset.

Ainutlaatuinen maailmassa on jääkärimuseo vastapäätä vesitornia. Siellä on Suomen rajojen ulkopuolella ainoa suomalaisten rakentama sotilasnäyttely. Museolla on tietyt aukioloajat, mutta suomalaisille se on avoinna aina, milloin he tulevatkin. Museon joh-

taja Achim Jabusch on suunnitellut Hohenlockstedtin kulttuuri- ja historyyhdistyksen kanssa 15 km pituisen jääkärireitin pyöräilijöille. Kenraali Pennanen, joka on myös Jääkäripataljoona 27:n perinneyhdistyksen puheenjohtaja, lahjoitti juhlassa museolle kymmenen sotilaspolkupyörää reittiä varten. Yhdistyksen jäsenet ja paikalliset ovat sydämellään asiassa mukana. Työtä he katsovat tekevänsä myös Eurooppa-ajatuksen ja rauhan hyväksi. Puheissa korostettiin kansainvälisen ystävyystoiminnan merkitystä. Hohenlockstedtissa ja ympäristössä tunnetaan Suomi paremmin kuin muualla Saksassa.

Paikallinen vireä Saksa-Suomi-seura on järjestää ohjelmaa: joka vuosi suomalaisen juhannusjuhlan ja joulumyyjäiset, on esitelmiä, nuorisovaihtoa, näyttelyitä. Seuran Kipinä-lehti on harvinaisuus, sillä on suomenkielinen nimi, mutta saksankielinen sisältö.

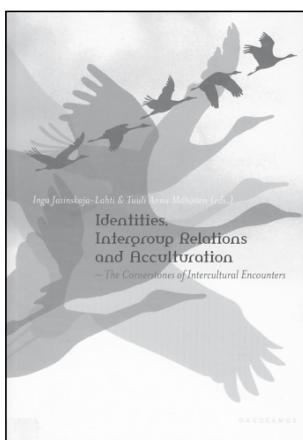
Juhlallinen ystävyystilaisuus ulkona päättyy yleensä Suomen ja Saksan kansallislauluihin ja jatkuu sisätiloissa musiikin, tervehdysten ja lahjoitusten merkeissä. Pohjois-Saksan lehdet kirjoittivat kiitettävästi Suomen historiallisesta perinnepäivästä.

Kaarina Dehls

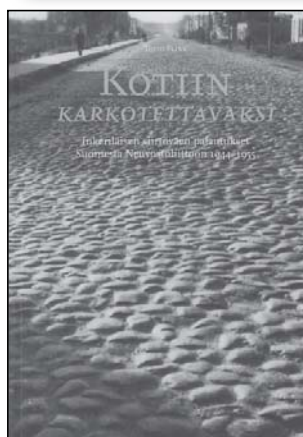

Suomen pääkonsuli Erja Tikka Hampurista ja suur-
lähetyöstä lähettiläs Jarno Syrjälä Berliinistä laske-
massa Suomen seppelettä jääkärimuistomerkillä Ho-
henlockstedtin Kunnialehdossa. Koko ulkojuhlan ai-
kana oli jääkärilippu esillä, taustalla Berliinistä juhlaan
saapunut 50 miehen kunniavartio. Kuva: Eike Dehls.

Kirja-arvosteluja

Jasinskaja-Lahti, Inga & Mähönen, Tuuli Anna (eds.), *Identities, Intergroup Relations and Acculturation – The Cornerstones of Intercultural Encounters*. Helsinki: Gaudeamus 2009.

Flink, Toivo, *Kotiin karkotettavaksi: Inkeriläisen siirtoväen palautukset Suomesta Neuvostoliittoon 1944–1955*. Helsinki: SKS 2010.

Professori Karmela Liebkindin juhlakirjan 14:ssä artikkelissa – viidestoista on juhlan kohteen oma artikkeli – professori Liebkindin kollegat ja oppilaat käsittelevät identiteettiä, ryhmien sisäisiin suhteisiin ja akkulturaatioon liittyviä kysymyksiä. Maahanmuuton kannalta koin antoisimmiksi identiteettiä ja akkulturaatioon liittyvät artikkelit.

Identiteettiä koskevissa artikkeleissa esiin nousee se, että etniset identiteetit eivät ole essentiaalisia, myötäsyttyisiä ominaisuuksia. Niillä on sosiaalinen ulottuvuus. Näin ollen niitä voidaan rakentaa, vaihtaa ja vaihdella. Niillä on kantajilleen käyttöarvoa (esim. ylpeyden, merkityksen tai johonkin kuulumisen lähteenä), mutta niillä on käyttöarvoa myös toisille. Esimerkiksi niillä voidaan leimata, (yrittää) määritellä tai hallita. Etninen identiteetti on olemassa ennen kaikkea sosiaalisena ilmiönä. Oma mielikuvani on, että tämä näkökulma hyvin harvoin otetaan huomioon arkipäivän keskustelussa, eikä se ole itsestään selvyyttä myöskään akateemisessa identiteettitutkimuksessa.

Kulttuurillista sopeutumista tai sulautumista valottavissa artikkeleissa tarkastellaan esimerkiksi etnisten hierarkioiden ja koetun kulttuurisen etäisyyden merkitystä akkulturaatioissa tai koetun syrjinnän vaikutusta maahanmuuttajien psykologiseen sopeutumiseen. Edellisessä artikkelissa korostetaan myös vertailevan tutkimuksen merkitystä. Ei riitä, että tutkitaan yhden ryhmän kulttuurista sopeutumista tiettyyn maahan: tutkimalla saman ryhmän sopeutumista useisiin maihin tai useiden ryhmien sopeutumista samaan maahan ilmiöstä saadaan selitysvoimaisempi kuva. Myös juhlakirjan päähenkilö on omassa työssään korostanut vertailevaa tutkimusotetta.

Kaikkiaan teos ei liene suurelle lukijakunnalle tarkoitettu, sillä siihen se on liian teoreettinen. Tällä evästyksellä kirjaa voi suositella kaikille aiheesta kiinnostuneille ennen kaikkea nopeana tienä eräisiin tämän tutkimusalan keskeisiin teorioihin.

Toivo Flinkin tutkimus *Kotiin karkotettavaksi* esittää inkeriläisen siirtoväen historian ohella keskeisten Suomessa toimineiden inkeriläisten vaikuttajien ja heidän järjestönsä (Inkerin Liitto) toimintaa aina vallankumousvuodesta 1917 lähtien. Kirjan läheisin vastinpari on Pekka Nevalaisen tutkimus *Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla* (1989).

Nevalaisen teoksesta Flinkin tutkimus eroaa esimerkiksi juuri siirtoväen tuloa pohjustavilla kahdella laajalla luvulla (Suomalaisuus Inkerissä 1917–1944 ja Inkeriläisyys Suomessa 1918–1944). Samoin venäläiseen lähdemateriaaliin perustuvat kuvaukset valvontakomission toiminnasta palautusasiassa sekä selonteko siitä, minne Suomesta palanneet Neuvostoliitossa sijoitettiin, tarjoavat uutta tietoa. Lisäksi Flink on itse tutkimusprojektissaan kerännyt siirtoväen omaa muistitietoa.

Kun aiheesta jo on olemassa Nevalaisen kirjan kaltainen perusteos, kaipasin Flinkiä lukiessani sitä, että hän olisi lukijalle kertonut miten hänen tutkimuksensa suhtautuu Nevalaisen vanhempaan esitykseen: mitä uusia lähdeaineistoja hän käyttää, mitä uusia tai erilaisia näkökulmia hänellä on ja miten hänen tuloksensa suhtautuvat jo olemassa olevaan tietoon. Tämä olisi helpottanut kirjan lukemista ja edistänyt uusien asioiden omaksumista.

Kaiken kaikkiaan ilmiön peruskuva säilyy samana: vuosina 1943–1944 Suomeen siirrettiin sotatoimialueeksi muuttuneelta Inkerinmaalta alun perin saksalaisten pois kuljettamia inkeriläisiä kaikkiaan yli 63 000 henkeä, pääasiassa naisia, lapsia ja vanhuksia. Väli-
rauhansopimuksen nojalla heistä palautettiin Neuvostoliittoon vuoteen 1947 mennessä noin 57 000 henkeä. Flink kuvaa myös sitä, miten Neuvostoliiton viranomaiset lupasivat, että paluu tapahtuisi kotiin Inkerinmaalle, mutta todellisuudessa palanneet asutettiin Sisä-Venäjälle, eli karkeasti kuvaten Inkerinmaan ja Moskovan väliselle alueelle. Tämä asuttaminen oli viimeinen vaihe siinä väestön siirtopolitiikassa, joka oli alkanut jo Tarton rauhan jälkeen ja jolla Neuvostohallitus käytännössä tyhjensi Inkerinmaan inkeriläisistä.

Siirtoväen palautuksen traagisimmat vaiheet kytkeytyvät eittämättä suomalaisiin koteihin annettujen kasvattilasten palautuksiin, Suomeen jääneiden 1950-luvulle asti jatkuneisiin etsintöihin, palauttamisiin ja siihen liittyneeseen pakoiluun, piileskelyyn ja salateitse Ruotsiin siirtymisiin sekä palanneiden inkeriläisten asuttamiseen kotiseutunsa ulkopuolelle hyvinkin alkeellisiin ja koviin oloihin. Flinkin esiintuomat tapaukset sekä muistelijoiden omakohtaiset kokemukset ja tarinat eivät ole helppoa luettavaa.

Inkeriläisen siirtoväen historia kiinnittyy nykyiseen siirtolaisuuteen siten, että 1990-luvun alussa käynnistyi yhä jatkuva inkeriläisten muutto Suomeen. Tätä muuttoa on kutsuttu paluumuutoksi ja sen yhteydessä on puhuttu kunniavelasta.

Paluumuuton ajatus perustuu siihen, että inkeriläisen väestön esivanhemmat ovat 1600-luvulla Savosta ja Kannakselta Inkeriin muuttaneita. Tuolloin Inkeri ja Baltian alueet olivat Ruotsin valtakuntaa.

Muuttoliike jatkui, kun ensin Inkeri (1721) ja sittemmin (1743) itäinen Suomi aina Kymijokea myöten ja lopulta (1809) loppukin Suomi liitettiin Venäjään. Muuttoliike Inkerinmaan ja suomalaisten alueiden välillä oli käytännössä maan sisäistä muuttoliikettä – ensin Ruotsin valtakunnan ja sittemmin Venäjän keisarikunnan sisällä.

Käsitys kunniavelasta pohjautuu ennen kaikkea sellaisen inkeriläisen siirtoväen luovuttamiseen Neuvostoliittoon, joka itse asiassa, jos olisi voinut päätöksensä tehdä itse (orpolapset) tai rauhassa ja ilman minikäänlaista painostusta, ei olisi sinne halunnut palata. Kunniavelkaa kasvatti myös Suomen armeijan riveissä Neuvostoliittoa vastaan taistelleiden palauttaminen, vaikka näiden palauttamisten kohdalla esiintyikin suomalaisten puolelta kaikenlaista vastahankaisuutta, kuten ilmeisen avustettu kuljetettavien joukkopako suomalaisesta junasta marraskuussa 1944.

Toivo Flinkin teos on hyvä johdatus inkeriläisten 1900-luvun alun historiaan ja pätevä tutkimus siirtoväen siirrosta Suomeen ja Suomesta sekä muuton jälkiseurauksista. Jos jotain saa toivoa, olisin halunnut lukea myös siitä, miten saksalaisten suorittama inkeriläisten koonti leireille ja sittemmin luovutus Suomeen mahdollisesti kytkeytyi heidän *Generalplan Ostiin*: suunnitelmaan siitä, miten Neuvostoliitolta vallatut alueet puhdistetaan ”rodullisesti” ei-toivotuista kansoista – osittain suoraan tappamalla, osittain työhön näännyttämällä ja mahdollinen ”arjalainen” aines sulauttamalla – jotta alueet voidaan asuttaa ”arjalaisilla” maanviljelijä-sotureilla. Tässä suunnitelmassa inkeriläisille ei liene ollut varattu sulautettavien osaa.

Markku Mattila

Instituutin hallintoelinten päätöksiä

Siirtolaisuusinstituutin hallitus on kokoontunut kevään 2010 aikana kaksi kertaa. Tämän lisäksi säätiön ylintä päätösvaltaa käyttävä valtuuskunta kokoontui kevätkokoukseensa huhtikuussa.

Vuoden ensimmäinen hallitus kokoontui helmikuussa. Aluksi hallitus valitsi keskuudestaan vuodelle 2010 puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajaksi valittiin edelleen ministeri Pertti Paasio ja varapuheenjohtajaksi Turun kaupunginjohtaja Mikko Pukkinen.

Hallitus kävi läpi vuoden 2009 toimintakerptomuksen. Tilikaudella menot olivat tuloja suuremmat n. 5 700 €, eli käytännössä talous oli tasapainossa. Talouden ylläpitoa auttoi olennaisesti Opetusministeriön antama lisätuki syksyllä 2009.

Talon hallintokäytäntöjä päätettiin muuttaa siten, että eri tulosalueiden vastuuhenkilöille annettiin alaisiaan koskevien päätösten osalta nimenkirjoitusoikeudet. Samoin vastuuhenkilöille annettiin omat käyttöbudjetit päivittäisten rutiinihankintojen toimittamiseksi.

Hallitus päätti myös perustaa muuttoliikeseen ja monikulttuurisuuteen liittyvän tunnustuspalkinnon. Instituutin johtajalle annettiin tehtävä esittää seuraavalle kokoukselle erilaisia nimivaihtoehtoja palkinnolle.

Palkinnosta on erikseen uutisoitu tämän lehden sivulla 41. Instituutti päätti hakea myös Väestöliiton jäsenyyttä, koska molemmilla järjestöillä on mahdollisuus yhteistyön kautta saada tärkeiksi pitämiään asioita edistettyä paremmin.

Hallitus piti toisen kokouksensa toukokuussa. Tärkeimpänä asiana oli tutkimusrahoista jaettavat apurahat. Apurahoja jaettiin 12 000 € yhteensä 13 hakijalle (s. 10). Myönnoissä huo-

mioitiin siirtolaisuuden alueellinen laajuus ja teemaattinen moninaisuus. Tunnustuspalkinnon nimeksi päätettiin yksimielisesti valita ”John Morton tunnustuspalkinto”. Mortonhan oli Delawaren muuttaneiden suomalaisten jälkeläinen, ja hänen kerrotaan äänellään ratkaiseen Yhdysvaltain itsenäisyysjulistuksen hyväksymisen.

Instituutti päätti hakea Suomen Tiedekustantajien Liiton jäsenyyttä. Instituutti on jo nyt huomattava siirtolaisuusalan kustantaja ja julkaisija. Liiton jäsenyyden kautta on mahdollisuus syventää osaamista julkaisualalla. Samoin ilmoitusasioissa todettiin, että kesällä 2010 aloitetaan instituutin strategian työstäminen. Strategia-asiakirjassa määritellään instituutin toiminnan kannalta keskeiset painopistealueet.

Muissa asioissa todettiin suurella tyydytyksellä, että prof. Jarmo Hietarinta on tehnyt huomattavan lahjoituksen (s. 45). Hänen enonsa Niilo Valtonen asui ja vaikutti vuosikymmeniä Brasiliassa Penedossa, tunnetussa suomalaissiirtokunnassa. Niilo Valtonen muistelmien käsikirjoitus sekä noin 1000 valokuvaa tulevat lisäämään tietouttamme huomattavasti Etelä-Amerikan suomalaisten elämästä menneinä vuosikymmeninä.

Valtuuskunnan kevätkokouksessa huhtikuussa käsiteltiin pääsääntöisesti ns. vuosikokoukselle kuuluvat asiat eli menneen vuoden toiminnan ja talouden. Valtuuskuntakin totesi kaiken sujuneen suunnitellulla tavalla. Kokousväelle jaettiin syksyllä 2010 pidettävän Maassamuuttosymposiumin ohjelma. Samoin jaettiin vuoden 2011 ulkosuomalaistapahtuman ”Suomi sydämessä” ohjelma. Molemmat herättivät osallistujien keskuudessa suurta mielenkiintoa.

Siirtolaisuusmuseon kuulumisia

Suomen Siirtolaisuusmuseon Tukiyhdistyksen vuosikokous pidettiin Peräseinäjoella 15.4. Kokous vahvasti runsaasti monipuolista toimintaa sisältäneen kauden vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen sekä tämän vuoden toiminta- ja taloussuunnitelman. Yhdistyksen puheenjohtajana jatkaa Aaro A. Harjunpää Seinäjoen Peräseinäjoelta. Muut hallituksen jäsenet ovat Aarno Kaartinen Järvenpäästä, Olavi Koivukangas Turusta, Tuula Lindqvist Turusta, Marja-Terttu Saari Seinäjoelta ja Aki Salli Kurikasta. Sihteeri ja taloudenhoitaja on projektipäällikkö Tellervo Lahti.

Tämän vuoden toiminta painottuu Maailman Raitin kehittämiseen ja ulkosuomalaisrakennusten siirtämiseen ja pystyttämiseen Peräseinäjoen Kalajärvelle. USA:sta tulossa olevan Centervillen talon rakentaminen aloitetaan heti hirsien saavuttua. Joulukuun alussa kuljetetun Siperian Unkurin talon kokoaminen aloitetaan, kunhan rahoitus saadaan kuntoon. Kanadasta on lahjoitettu rakennuksia, joita on tarkoitus käydä katsomassa Saskatchewanin New Finlandissa ja Stockholmissa heinäkuun FinnFest-matkan yhteydessä.

Siirtolaisuusmuseon ja Maailman Raitin toimintaa voi tukea maksamalla jäsenmaksun, joka on edelleen 20 euroa. Kiitokset tästä tuesta kaikille jäsenille! Myös muuta taloudellista tukea kaivataan ja otetaan kiitollisuudella vastaan.

Siirtolaisjuhla 9.7.

Kesän huomattavin tapahtumamme on kansainvälinen siirtolaisjuhla, jota vietetään perjantaina 9.7. klo 14 alkaen Peräseinäjoen Kalajärvellä Hakalan talon maisemissa. Juhlassa avataan yleisölle Australian Inghamista saatu sokeriruokofarmin työntekijöiden asuntoparaki. Siirtolaisjuhlaan on tulossa rakennuksen lahjoittaja ja talkooväkeä sekä muita vieraita Australiasta. Myös muualta saapuvia ulkosuomalaisia on mahdollista tavata juhlassa. Avustamme mielellämme esim. majoituksen järjestämisessä, mikäli viivytte Kalajärven matkailualueella pitempäänkin.

Hakalan talo ja heinäkuusta alkaen myös Australian parakki ovat avoinna yleisölle maanantaista perjantaihin klo 9–17, lauantaisin klo 12–16 ja kesäelokuussa myös sunnuntaisin klo 12–16. Muuna aikana tutustumaan pääsee sopimuksen mukaan.

Tervetuloa kylään kesäiselle
Maailman Raitille!

Tellervo Lahti

MUUTTOLIIKESYMPOSIUM 2010
"MAASSAMUUTON MONET KASVOT"
16.–17.11.2010

Siirtolaisuusinstituutin perinteinen joka 5. vuosi järjestettävä
Muuttoliikesymposium pidetään Turussa Siirtolaisuusinstituutin tiloissa, Eerikinkatu 34.

Symposiumin ohjelma ja ilmoittautumislomake
löytyvät kotisivuiltamme: www.siirtolaisuusinstituutti.fi.
Mukaan mahtuu 100 ensimmäistä ilmoittautujaa.

Yhteyshenkilö: tutkimusjohtaja Elli Heikkilä, elli.heikkila@utu.fi.

SUOMI SYDÄMESSÄ
FINLAND IN OUR HEARTS

Siirtolaisuusinstituutti järjestää suuren ulkosuomalaisjuhlan
Turun Kulttuuripääkaupunkivuonna 2011.
Ohjelmassa on mm. marssikulkue, seminaari, sukututkimusta,
pesäpalloa, golf-turnaus, filmifestivaali, teatteria ja tanssia.

Welcome to Turku July 2-4, 2011

Finns from all over the world gathering in Turku 2011

The Institute of Migration is arranging a Festival "Finland in our Hearts" in Turku for expatriate Finns in July 2-4, 2011. We welcome Finns from near and far to take part in the event.

For more information: www.migrationinstitute.fi/suomisydamessa.html
Contact: Krister Björklund, krister.bjorklund@utu.fi.

TURKU ● ÅBO 2011
EUROPEAN CAPITAL OF CULTURE

Now is the time to start submitting your ideas for presentations for the Finland in our Hearts – festival 2011. We are looking for papers from you, especially covering the following areas/topics: Finns abroad – past, present and future; Family history and genealogy; Finnish-international culture, arts science and economics, To start submitting your proposals, please follow the link <http://www.migrationinstitute.fi/suomisydamessa.html> or send them by email to krister.bjorklund@utu.fi or mail them to the Institute of Migration, Eerikinkatu 34, 20100 Turku, Finland.

Time flies and the summer of 2011 is approaching fast, so act now!

Vierailuja

Delta Kappa Gamma -yhdistyksen Gamma-jaosto vieraili Siirtolaisuusinstituutissa 3.2.2010. Tutkimusjohtaja Elli Heikkilä esitteli naiskasvattajayhdistyksen jäsenille instituutin toimintaa. Lopuksi yhdistys piti sääntömääräisen vuosikokouksen puheenjohtajansa Marianna Sunnarin johdolla (kuvassa edessä neljäs oik.). Kuva: Mauri Vuorenmaa.

Siirtolaisuusinstituutissa pidettiin MEV-seminaari 10.5.2010. Puhehujina olivat YTT, yliopettaja Hannu Sirkkilä (kuvassa vas.) ja FT, tutkija Toivo Flink. Sirkkilän teemana oli "Suomalaisten miesten pitkäkestoiset kaksikulttuuriset parisuhteet" ja Flinkin "Inkeriläisen siirtoväen palautukset Suomesta Neuvostoliittoon vuosina 1944-1955". Esitelmät herättivät runsaasti keskustelua. Kuva: Jouni Korkiasaari.

Siirtolaisuusinstituutin edustajat vierailulla maahanmuuttovirastossa

Siirtolaisuusinstituutin edustajat vierailivat Sisäministeriön Maahanmuuttovirastossa (Migri) 7.4.2010. Lämminhenkinen tilaisuus

Kuvassa vasemmalta: Migrin maatietopalvelun tutkija Arno Tanner, Siirtolaisuusinstituutin kirjastonhoitaja Kirsi Sainio, tutkimusjohtaja Elli Heikkilä, Siirtolaisuusinstituutin Pohjanmaan aluekeskuksen päällikkö Markku Mattila ja Siirtolaisuusinstituutin johtaja Ismo Söderling. Kuva: Pasi Akolahti.

tapahtui ylijohtaja Jorma Vuorion kutsusta. Tilaisuudessa ylijohtaja Vuorio esitteli monipuolisesti maahanmuuttokysymyksiä. Erityisen haastavana hän näki kaksi seikkaa. Ensinnäkin perheenyhdistämisen kautta maahanamme tulee paljon aikuisväestöä, jolla ei ole luku- ja kirjoitustaitoa. Tämä luo selkeän haasteen tuleville kotouttamistoimille. Toisena pullonkaulana hän näki oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden pysymisen vastaanottokeskuksissa, koska heille ei järjesty kuntiin asuntoja.

Tutkija Arno Tanner kollegoineen esitteli monipuolisesti Migrin maatietopalvelua. Virastolla on hämmästyttävän tarkat ja monipuoliset tiedot eri lähtöalueilta. Näin pystytään tarkistamaan maahanmuuttajien kuulemisen yhteydessä saatua maakohtaista informaatiota. Vierailimme myös Migrin kirjastossa. Erikoissuunnittelija Nina Korhonen esitteli Migrin kirjastoa, jossa on erinomaiset muuttoon, etnisyyteen ja pakolaisuuteen liittyvät kokoelmat.

Instituutin osallistujat esittivät talonsa toimintaa monipuolisesti. Maahanmuuttoviraston edustajia kiinnosti erityisesti kuulla, että jatkossa instituutti keskittyy tutkimus- ja dokumentaatiotoimessaan enenevässä määrin myös maahanmuuttoon. Tässä suhteessa yhteistyömahdollisuudet ovat selvät.

Ismo Söderling

Otamme vastaan lahjoituksia

Siirtolaisuusinstituutilla on sääntöjensä mukaan oikeus ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja Suomesta ja ulkomailta.

Aikaisemmin saamansa lahjoitukset instituutti on sijoittanut mm. tutkimusrahas-
toonsa, josta tuetaan vuosittain suomalaiseen siirtolaisuuteen liittyvää tutkimusta, do-
kumentaatiota ja konferenssitoimintaa.

Ulkomailla asuviin suomalaisiin siirtolaisiin ja heidän jälkeläisiinsä liittyvän julkaisu-
toiminnan kehittäminen on tulevaisuudessa instituutin painopisteenä: haluamme osal-
tamme vaalia ulkosuomalaisten elämäntyytä julkaisemalla heihin liittyvää tutkimus- ja
kaunokirjallisuutta. Tässä suhteessa kaikki rahastoamme kartuttavat lahjoitukset ovat
tärkeitä ja edesauttavat siten tutkimus- ja julkaisutoimintaamme.

Instituutissa ylläpidettävä siirtolaisuusarkisto ottaa myös vastaan lahjoituksena eri-
laisia dokumentteja jälkipolville säastettäväksi. Tällaista materiaalia ovat mm. käsikirjoi-
tukset, kirjeet, valokuvat, äänilevyt ja pienimuotoiset tarve-esineet.

We accept donations

The Institute of Migration accepts donations from Finland and from abroad. Donations
to the Institute benefit research and documentation. A central focus area in the future
will be publication relating to expatriate Finns and their descendants, i.e. research on
emigration and also publication of literature on and by Finns abroad.

Donations such as documents, letters, manuscripts, photographs, recordings and
utility articles are welcome. We wish to increase our archival collections, and by exhibi-
tions and catalogues present Finnish everyday life abroad to the general public.

Yhteydenotot / Contact:

Johtaja Ismo Söderling,	isoder@utu.fi	+358-50-511 3586
Arkistonhoitaja Jarno Heinilä,	jshein@utu.fi	+358-2-28 404 60
Toimistonhoitaja Sari Aaltonen,	shaalto@utu.fi	+358-2-28 404 43

Siirtolaisuus-Migration lehti

Otamme mielellämme vastaan erilaisiin muuttoliikkeisiin
liittyviä artikkeleita. Lisätietoja: kirsi.sainio@utu.fi

Kirjoitusohjeet löytyvät nettisivuiltamme:

<http://www.siirtolaisuusinstituutti.fi/art/smlehti.php>

Uusia julkaisuja:

Outi-Kristiina Hännikäinen

Identiteettien maisemat Saskatchewanin Uudessa Suomessa – Uudisasutuksesta uusidentifikaatioon

Maisemalla on keskeinen rooli yksilön ja yhteisöjen identiteettien muodostuksessa; identiteettiä ilmaistaan maiseman avulla ja maisema myös vaikuttaa identiteettien syntyyn ja ylläpitoon. Tästä huolimatta suomalaisten siirtolaisten asuttamien alueiden maisemia ei ole aiemmin juurikaan tutkittu.

Tässä teoksessa tarkastellaan sitä, miten asukkaiden suomalainen alkuperä on ilmentynyt Kanadan Saskatchewanissa sijaitsevan Uuden Suomen eli New Finlandin maisemassa eri aikoina ja sitä, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet suomalaisuuden ilmenemiseen. Tarkastelukohteina ovat alueen rakennukset, hautausmaat sekä henkilön- ja paikannimet. Nämä maisema-elementit avaavat uuden näkökulman suomalaisten siirtolaisten ja heidän jälkeläistensä muuttuviin identiteetteihin, arvoihin ja yhteisöllisyyteen osana Kanadan poliittista historiaa.

Tiina Lammervo

Significance of cultural heritage, language and identity to second and third generation migrants: the case of Finns in Australia

This research focuses on the significance of heritage culture and language among second and third generation informants. The study discusses how second and third generation Australian Finns have experienced language and culture contact, what their linguistic and cultural competence is and what their attitudes are towards their heritage and their ethnic or multicultural identity. These issues are also relevant to the future of Finnish language and culture in multicultural Australia.

Tilaukset/Orders:

<http://www.siirtolaisuusinstituutti.fi>

<http://www.migrationinstitute.fi>

email: shaalto@utu.fi

